

**Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
Grupy Kapitałowej Orbis
za okres roczny
od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku**

Warszawa, 19 kwietnia 2010 roku

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	4
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT.....	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	9
1. WPROWADZENIE.....	10
1.1 GRUPA KAPITAŁOWA ORBIS.....	10
2. STOSOWANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI I ICH ZMIANY.....	13
2.1 OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI.....	13
2.2 PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	13
2.3 ZASADY RACHUNKOWOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ.....	14
2.4 ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI.....	29
2.5 NOWE STANDARDY RACHUNKOWOŚCI I INTERPRETACJE KIMSF.....	29
2.6 WAŻNE OSZACOWANIA I ZAŁOŻENIA.....	31
3. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI.....	32
3.1 PODSTAWOWY UKŁAD SPRAWOZDAWCZY – SEGMENTY BRANŻOWE.....	32
3.2 UZUPEŁNIAJĄCY UKŁAD SPRAWOZDAWCZY – SEGMENTY GEOGRAFICZNE.....	34
4. PRZYCHODY I KOSZTY.....	35
4.1 PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW, TOWARÓW I MATERIAŁÓW.....	35
4.2 POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE.....	35
4.3 KOSZTY WEDŁUG RODZAJU.....	36
4.4 KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH.....	36
4.5 POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE.....	37
4.6 PRZYCHODY FINANSOWE I KOSZTY FINANSOWE.....	37
5. PODATEK DOCHODOWY BIEŻĄCY I ODROZCZONY.....	38
6. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA.....	40
7. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ.....	42
8. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY.....	43
9. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE.....	43
10. WARTOŚCI NIEMATERIALNE.....	49
11. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH.....	50
12. POŁĄCZENIA JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH I ICH ZBYWANIE.....	50
13. UDZIAŁ WE WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘCIACH.....	50
14. AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY.....	51
15. INNE AKTYWA FINANSOWE.....	52
16. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE.....	53
17. INNE INWESTYCJE DŁUGOTERMINOWE.....	54
18. ZAPASY.....	54
19. NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE.....	54
20. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT.....	57
21. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY.....	58
22. KAPITAŁ WŁASNY.....	58
22.1 KAPITAŁ ZAKŁADOWY.....	58
22.2 POZOSTAŁE KAPITAŁY.....	59
22.3 RÓŻNICE KURSOWE Z PRZELICZENIA DZIAŁALNOŚCI ZAGRANICZNEJ.....	60
22.4 ZYSKI ZATRZYMANE.....	60
22.5 KAPITAŁY AKCJONARIUSZY MNIEJSZOŚCIOWYCH.....	60
22.6 ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM.....	60
23. KREDYTY I POŻYCZKI.....	61
24. ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE INNE.....	64
25. REZERWY.....	64
26. ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE I INNE ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE.....	65

27. RACHUNKOWOŚĆ LEASINGODAWCY.....	67
28. ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE.....	69
29. POZYCJE WARUNKOWE.....	71
29.1 UDZIELONE I OTRZYMANE GWARANCJE.....	71
29.2 SPRAWY SPORNE.....	73
30. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM.....	78
30.1 POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM.....	78
30.2 RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ.....	78
30.3 RYZYKO WALUTOWE.....	79
30.4 RYZYKO CENOWE.....	79
30.5 RYZYKO KREDYTOWE.....	80
30.6 RYZYKO ZWIĄZANE Z PŁYNNOŚCIĄ.....	81
31. PRZYSZŁE ZOBOWIĄZANIA INWESTYCYJNE.....	82
32. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH (TRANSAKCJE).....	82
32.1 WYNAGRODZENIE CZŁONKÓW ZARZĄDU EMITENTA.....	83
32.2 PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY TOWARÓW I USŁUG.....	83
32.3 ZAKUPY TOWARÓW I USŁUG.....	84
32.4 ROZRACHUNKI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI.....	84
33. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM.....	84
34. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	85
35. INNE INFORMACJE.....	86

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

według stanu na 31 grudnia 2009 roku

A k t y w a	Nota	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Aktywa trwałe		2 188 691	2 252 073
Rzeczowe aktywa trwałe	9	2 018 156	2 087 148
Wartości niematerialne, w tym:	10	113 406	111 276
- wartość firmy		108 328	108 328
Inwestycje w jednostce stowarzyszonej konsolidowanej metodą praw własności	11	8 918	8 971
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	14	1 935	1 935
Inne aktywa finansowe	15	540	2 315
Nieruchomości inwestycyjne	16	43 975	38 731
Inne inwestycje długoterminowe	17	552	552
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5	1 209	1 145
Aktywa obrotowe		127 330	238 724
Zapasy	18	5 319	7 161
Należności handlowe	19	30 145	67 357
Należności z tytułu podatku dochodowego	19	4 230	7 745
Należności krótkoterminowe inne	19	27 881	90 723
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	21	59 755	65 738
Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	6	39 456	5 240
A k t y w a r a z e m		2 355 477	2 496 037

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ c.d.

według stanu na 31 grudnia 2009 roku

P a s y w a	Nota	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Kapitał własny		1 800 779	1 806 758
Kapitał własny przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	22	1 800 015	1 805 317
Kapitał zakładowy		517 754	517 754
Pozostałe kapitały		133 333	133 333
Zyski zatrzymane		1 148 947	1 154 331
Kapitał z przeliczenia jednostek zagranicznych		(19)	(101)
Kapitały akcjonariuszy mniejszościowych		764	1 441
Zobowiązania długoterminowe		110 506	374 436
Kredyty i pożyczki	23	22 964	283 567
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5	52 577	52 556
Zobowiązania długoterminowe inne	24	13 998	2 147
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	28	20 967	36 146
Rezerwy na zobowiązania	25	0	20
Zobowiązania krótkoterminowe		412 420	314 843
Kredyty i pożyczki	23	296 876	150 156
Zobowiązania handlowe	26	56 706	81 915
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	26	0	26
Zobowiązania krótkoterminowe inne	26	52 365	70 514
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	28	4 739	7 038
Rezerwy na zobowiązania	25	1 734	5 194
Zobowiązania związane z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	6	31 772	0
P a s y w a r a z e m		2 355 477	2 496 037

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

za 2009 rok

	Nota	2009 rok	2008 rok
Przychody netto ze sprzedaży usług	4.1	848 899	933 452
Przychody netto ze sprzedaży innych produktów, towarów i materiałów	4.1	5 023	4 252
Koszt własny sprzedaży	4.3	(649 623)	(687 726)
Zysk brutto ze sprzedaży		204 299	249 978
Pozostałe przychody operacyjne	4.2	23 988	8 635
Koszty sprzedaży i marketingu	4.3	(41 202)	(47 608)
Koszty ogólnego zarządu	4.3	(101 849)	(133 566)
Pozostałe koszty operacyjne	4.5	(17 182)	(18 957)
Aktualizacja wartości niefinansowych aktywów trwałych	4.2	(2 855)	10 035
Zysk z działalności operacyjnej		65 199	68 517
Koszty finansowe	4.6	(21 714)	(25 482)
Udział w zyskach/stratach netto jednostek stowarzyszonych	11	(53)	904
Zysk przed opodatkowaniem		43 432	43 939
Podatek dochodowy	5	(16 711)	(10 933)
Zysk netto z działalności kontynuowanej		26 721	33 006
Strata z działalności zaniechanej	6	(32 782)	(6 894)
Zysk/strata netto za okres		(6 061)	26 112
Przypisany:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		(5 384)	26 519
Udziałowcom mniejszościowym		(677)	(407)
		(6 061)	26 112
Zysk/strata na jedną akcję zwykłą (w zł)			
Podstawowy i rozwodniony zysk/strata przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej za okres	7	(0,12)	0,58

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

za 2009 rok

	Nota	2009 rok	2008 rok
Zysk/strata netto za okres		(6 061)	26 112
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		82	738
Inne ujęte przychody i koszty		0	33
Inne całkowite dochody/straty przed opodatkowaniem		82	771
Podatek dochodowy od innych całkowitych dochodów		0	0
Inne całkowite dochody/straty po opodatkowaniu		82	771
Całkowite dochody/straty za okres		(5 979)	26 883
Przypisane:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		(5 302)	27 266
Udziałowcom mniejszościowym		(677)	(383)
		(5 979)	26 883

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za 2009 rok

Kapitał własny przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej						
Nota	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane	Kapitał z przeliczenia jednostek zagranicznych	Kapitały mniejszości	Razem
Dwanaście miesięcy zakończone 31.12.2008						
Stan na 01.01.2008	517 754	133 333	1 146 243	(848)	1 824	1 798 306
- zysk/strata netto za okres	0	0	26 519	0	(407)	26 112
- inne całkowite dochody/straty	0	0	0	747	24	771
Całkowite dochody/straty za okres	0	0	26 519	747	(383)	26 883
- dywidendy	0	0	(18 431)	0	0	(18 431)
Stan na 31.12.2008	517 754	133 333	1 154 331	(101)	1 441	1 806 758
Dwanaście miesięcy zakończone 31.12.2009						
Stan na 01.01.2009	517 754	133 333	1 154 331	(101)	1 441	1 806 758
- zysk/strata netto za okres	0	0	(5 384)	0	(677)	(6 061)
- inne całkowite dochody/straty	0	0	0	82	0	82
Całkowite dochody/straty za okres	0	0	(5 384)	82	(677)	(5 979)
- dywidendy	0	0	0	0	0	0
Stan na 31.12.2009	517 754	133 333	1 148 947	(19)	764	1 800 779

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

za 2009 rok

	Nota	2009 rok	2008 rok
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA			
Zysk przed opodatkowaniem*		12 126	35 642
Korekty:		214 571	158 235
Udział w zyskach/stratach netto jednostek wycenianych metodą praw własności	11	53	(904)
Amortyzacja	4.3	166 579	177 153
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych		539	2 850
Odsetki		21 999	22 309
Zysk/strata z tytułu działalności inwestycyjnej		(10 938)	(1 752)
Zmiana stanu należności	34	70 157	(33 660)
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	34	(18 913)	(2 584)
Zmiana stanu rezerw	25	(20 958)	2 732
Zmiana stanu zapasów	18	1 842	2 242
Inne korekty	34	4 211	(10 151)
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		226 697	193 877
Podatek dochodowy zapłacony/zwrócony		(14 844)	(38 530)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		211 853	155 347
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA			
Przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych		43 832	31 819
Przychody ze sprzedaży udziałów w jednostkach powiązanych		0	152
Przychody ze sprzedaży krótkoterminowych papierów wartościowych		0	19 081
Przychody z tytułu odsetek		3	58
Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne		(129 759)	(341 911)
Wydatki na nabycie udziałów w podmiotach powiązanych		(1 712)	(3 061)
Wydatki na nabycie krótkoterminowych papierów wartościowych		0	(12 081)
Udzielenie pożyczek		0	(500)
Inne wydatki inwestycyjne		(11)	0
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(87 647)	(306 443)
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA			
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek		8 495	220 344
Inne wpływy finansowe		0	33
Spląty kredytów i pożyczek		(107 897)	(68 620)
Splata odsetek		(26 335)	(19 494)
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli		0	(18 431)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(2 777)	(2 841)
Inne wydatki finansowe		0	(509)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		(128 514)	110 482
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(4 308)	(40 614)
Środki pieniężne na początek okresu		65 738	106 352
Środki pieniężne na koniec okresu**		61 430	65 738

* łącznie z działalnością zaniechaną (patrz pkt 6 skonsolidowanego sprawozdania finansowego)

** łącznie z prezentowanymi w aktywach klasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży (patrz pkt 6 skonsolidowanego sprawozdania finansowego)

1. WPROWADZENIE

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia dane finansowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku i porównywalne na dzień 31 grudnia 2008 roku, sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za 2009 rok oraz za 2008 rok, rachunek zysków i strat i sprawozdanie z przepływów pieniężnych, obejmujące dane za 2009 rok i porównywalne za 2008 rok oraz noty objaśniające do wyżej wymienionych sprawozdań finansowych. Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za 2009 rok obejmuje jednostkę dominującą i jej jednostki zależne (zwane łącznie „Grupą Kapitałową Orbis”, „Grupą Kapitałową” lub „Grupą”).

Rokiem obrotowym dla Spółki dominującej i spółek wchodzących w skład Grupy jest rok kalendarzowy. Czas trwania działalności wszystkich poszczególnych jednostek nie jest ograniczony. Sprawozdania finansowe wszystkich jednostek podporządkowanych sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy, co jednostki dominującej przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości.

Sprawozdania finansowe poszczególnych jednostek Grupy są wykazywane w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działają poszczególne jednostki (w „walucie funkcjonalnej”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządza się w złotych polskich (PLN), które są walutą prezentacji i walutą funkcjonalną jednostki dominującej.

Wszystkie dane finansowe przedstawia się w tysiącach polskich złotych, chyba że zaznaczono inaczej.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało podpisane przez Zarząd w dniu 19 kwietnia 2010 roku.

1.1 GRUPA KAPITAŁOWA ORBIS

1.1.1 Jednostka dominująca

Jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej jest spółka **Orbis S.A.** z siedzibą w Warszawie, ul. Bracka 16, 00-028 Warszawa, Polska, wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 22622. Zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności /PKD/ działalność Spółki jest zakwalifikowana w sekcji H w pozycji 5510Z. Zgodnie z klasyfikacją Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie działalność Spółki jest klasyfikowana w branży usługi inne. Orbis S.A. jest największą w Polsce spółką hotelarską, zatrudniającą 3 tys. osób, operującą siecią 40 hoteli (8 165 pokoi na dzień 31.12.2009 roku) w 26 najważniejszych miastach i miejscowościach wypoczynkowych w Polsce oraz zarządzającą dwoma innymi hotelami. Hotele Spółki funkcjonują pod markami Sofitel, Novotel, Mercure, Holiday Inn i Orbis Hotels. Dodatkowo Spółka jest właścicielem 8 hoteli marki Etap oraz 1 hotelu marki Mercure, których operatorem jest jej spółka zależna Hekon-Hotele Ekonomiczne S.A.

Informacje na temat struktury akcjonariatu znajdują się w punkcie 22 niniejszego sprawozdania finansowego.

1.1.2 Skład Grupy Kapitałowej i jej jednostki stowarzyszone

Jednostki zależne Orbis S.A. wchodzące w skład Grupy Kapitałowej Orbis działają w branży hotelarskiej, turystycznej i transportowej. Orbis S.A. wraz ze spółkami zależnymi: Hekon - Hotele Ekonomiczne S.A., Polskie Biuro Podróży Orbis Sp. z o.o. i Orbis Transport Sp. z o.o. tworzy największą w Polsce oraz w Europie Środkowej grupę turystyczno-hotelową.

Hekon – Hotele Ekonomiczne S.A. jest operatorem największej w Polsce sieci hoteli ekonomicznych: dziewięciu hoteli marki Ibis, ośmiu hoteli marki Etap, dwóch hoteli marki Novotel oraz jednego hotelu marki Mercure. Łącznie hotele tej spółki oferują w Polsce 2 857 pokoi w 11 miastach. Dodatkowo poprzez spółkę zależną UAB Hekon jest także operatorem hotelu Novotel Vilnius w Wilnie na Litwie.

Polskie Biuro Podróży Orbis Sp. z o.o. działające pod firmą Orbis Travel jest organizatorem zagranicznej turystyki wyjazdowej, przyjazdowej oraz turystyki krajowej.

Orbis Transport Sp. z o.o. jest znaczącym polskim przewoźnikiem w międzynarodowych połączeniach autokarowych oraz należy do czołówki firm w dziedzinie krótko- i długoterminowego wynajmu samochodów, które prowadzone są na podstawie umów licencyjnych z Hertz Rent a Car i Hertz Lease.

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące udziałów w kapitale własnym, udziałów w głosach na walnym zgromadzeniu oraz przedmiotu działalności spółek zależnych i stowarzyszonych, w których Orbis S.A. posiada udziały.

Skład Grupy Kapitałowej i jej jednostki stowarzyszone

Nazwa Spółki	% udziału w kapitale zakładowym	Kraj rejestracji	% udziału w głosach na walnym zgromadzeniu	przedmiot działalności
SPÓŁKI ZALEŻNE				
Hekon Hotele Ekonomiczne S.A.	bezpośrednio 100,00 %	Polska	bezpośrednio 100,00 %	hotelarsko- gastronomiczna
Wioska Turystyczna Wilkasy Sp. z o.o.	bezpośrednio 100,00 %	Polska	bezpośrednio 100,00 %	hotelarsko- gastronomiczna
Orbis Travel Incoming Sp. z o.o.	bezpośrednio 100,00 %	Polska	bezpośrednio 100,00 %	turystyka
Orbis Travel Sp. z o.o.	bezpośrednio 100,00 %	Polska	bezpośrednio 100,00 %	turystyka
Orbis Travel Corporate Sp. z o.o.	bezpośrednio 100,00 %	Polska	bezpośrednio 100,00 %	turystyka
Orbis Transport Sp. z o.o.	bezpośrednio 98,88 % pośrednio 0,17%	Polska	bezpośrednio 98,88 % pośrednio 0,17%	transport
PBP Orbis Sp. z o.o.	bezpośrednio 95,08 %	Polska	bezpośrednio 95,08 %	turystyka
Orbis Kontrakty Sp. z o.o.	bezpośrednio 80,00 % pośrednio 20,00 %	Polska	bezpośrednio 80,00 % pośrednio 20,00 %	organizacja zakupów
UAB Hekon	pośrednio 100,00 %	Litwa	pośrednio 100,00 %	hotelarsko- gastronomiczna
PKS Tarnobrzeg Sp. z o.o.	pośrednio 99,05 %	Polska	pośrednio 99,05 %	transport
PKS Gdańsk Sp. z o.o.	pośrednio 99,05 %	Polska	pośrednio 99,05 %	transport
Inter Bus Sp. z o.o.	pośrednio 99,05 %	Polska	pośrednio 99,05 %	przewozy autokarowe
Capital Parking Sp. z o.o.	pośrednio 99,05 %	Polska	pośrednio 99,05 %	wynajem miejsc parkingowych
Przedsiębiorstwo Miejskiej Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o.	pośrednio 70,82 %	Polska	pośrednio 70,82 %	transport miejski
SPÓŁKI STOWARZYSZONE				
Orbis Casino Sp. z o.o.	bezpośrednio 33,33 %	Polska	bezpośrednio 33,33 %	gry losowe

1.1.3 Zmiany w strukturze grupy i ich efekt, w tym łączenia działalności, nabycia i zbycia spółek zależnych oraz inwestycji długoterminowych

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem wystąpiły następujące zmiany w składzie Grupy Kapitałowej Orbis:

We wrześniu 2009 roku zawiązane zostały trzy nowe spółki z siedzibą w Warszawie: Orbis Travel Incoming Sp. z o.o., Orbis Travel Sp. z o.o. oraz Orbis Travel Corporate Sp. z o.o. W każdej z nich spółka Orbis S.A. objęła 100% udziałów w kapitale zakładowym. W październiku 2009 roku do Krajowego Rejestru Sądowego zostały wpisane spółki Orbis Travel Incoming Sp. z o.o. oraz Orbis Travel Sp. z o.o., natomiast trzecia spółka Orbis Travel Corporate Sp. z o.o. została zarejestrowana w listopadzie 2009 roku.

Inne zdarzenia:

- **Orbis Casino Sp. z o.o.** - w dniu 23 marca 2009 roku kapitał zakładowy spółki Orbis Casino Sp. z o.o. został podniesiony z kwoty 4 800 tys. zł do poziomu 7 800 tys. zł poprzez utworzenie 6 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy, przeznaczając na ten cel środki z kapitału zapasowego. Nowoutworzone udziały przysługują wspólnikom w stosunku do ich dotychczasowych udziałów i nie wymagają objęcia. W efekcie procentowy udział dotychczasowych wspólników, w tym Orbis S.A. w kapitale zakładowym spółki nie zmienił się. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w KRS w dniu 31 sierpnia 2009 roku.
- **Wioska Turystyczna Wilkasy Sp. z o.o.** – w dniu 26 sierpnia 2009 roku zostały zarejestrowane w KRS zmiany Umowy Spółki, polegającej m.in. na ograniczeniu organów spółki do Zarządu i Zgromadzenia Wspólników. Tym samym, z dniem 26 sierpnia 2009 roku Rada Nadzorcza nie jest już organem spółki.
- **Orbis S.A.** – w dniu 3 września 2009 roku została zawarta „Umowa o utworzeniu Podatkowej Grupy Kapitałowej Orbis”, w skład której wchodzić będą spółki: Orbis S.A. oraz Hekon – Hotele Ekonomiczne S.A. Umowa będzie obowiązywała przez okres trzech lat podatkowych, tj. do dnia 31 grudnia 2012 roku. Umowa została zarejestrowana we właściwym urzędzie skarbowym (decyzja z dnia 28 października 2009 roku).
- **Orbis S.A.** – uchwałą z dnia 17 grudnia 2009 roku Rada Nadzorcza Orbis S.A. udzieliła zgody na podjęcie przez Zarząd Orbis S.A. działań mających na celu zbycie udziałów posiadanych w **spółce PBP Orbis Sp. z o.o.** (patrz pkt. 33 sprawozdania).

1.1.4 Spółki nieobjęte konsolidacją

Konsolidacją nie są objęte jednostki zależne i stowarzyszone, które nie są istotne z punktu widzenia sumy bilansowej i wyniku finansowego Grupy.

Spółki nieobjęte konsolidacją przedstawiono w poniższej tabeli. Podstawowe wielkości charakteryzujące wyniki niekonsolidowanych spółek przedstawiono w nocie 14 niniejszego sprawozdania.

Udziały w jednostkach zależnych i stowarzyszonych nieobjętych konsolidacją są ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości, a skutki wyceny w wyniku finansowym.

Spółki wyłączone z konsolidacji	% udziału w kapitale własnym	udział w przychodach netto Grupy %	udział w sumie bilansowej Grupy %	udział w zysku netto Grupy %	udział w kapitałach własnych Grupy %
Podmioty zależne					
Wioska Turystyczna Wilkasy Sp. z o.o.	100,00%	0,21	0,18	(0,49)	0,18
PMKS Sp. z o.o.	70,82%	0,50	0,20	(3,42)	0,17
ŁĄCZNIE		0,71	0,38	(3,91)	0,35

Konsolidacją nie są objęte również spółki utworzone we wrześniu 2009 roku (patrz pkt. 1.2.3 niniejszego sprawozdania), które w 2009 roku nie podjęły działalności.

2. STOSOWANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI I ICH ZMIANY

2.1 OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, wydanymi i obowiązującymi na dzień niniejszego sprawozdania finansowego.

2.2 PODSTAWA SPORZĄDZANIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Główne zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego przedstawiono w punkcie 2.3 niniejszego sprawozdania. Zasady te były stosowane w sposób ciągły we wszystkich latach objętych sprawozdaniem finansowym i nie uległy istotnym zmianom w ciągu roku obrotowego za wyjątkiem wynikających ze zmian przepisów. Opis Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zastosowanych przez Grupę po raz pierwszy znajduje się w punkcie 2.5 niniejszego sprawozdania.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga zastosowania pewnych kluczowych szacunków księgowych. Zarząd musi także podjąć szereg subiektywnych decyzji dotyczących zastosowania zasad rachunkowości Grupy. Obszary bardziej złożone lub wymagające dokonania subiektywnego osądu, jak również obszary, w których założenia i oszacowania są znaczące dla sprawozdania finansowego jako całości, zostały opisane w nocie 2.6 niniejszego sprawozdania.

W odniesieniu do otrzymanego prawa wieczystego użytkowania gruntów, Zarząd rozpatrzył różne interpretacje dotyczące MSR 17 dostępne na rynku i zdecydował, iż prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymane w wyniku decyzji administracyjnej powinny być ujęte w bilansie. Grunty, a także prawa ich użytkowania, są częścią nieruchomości hotelowych Grupy (czyli ośrodków wypracowujących środki pieniężne) ponieważ przyczyniają się do generowania wyniku i przepływów pieniężnych hoteli. Stanowią więc część wartości godziwej nieruchomości. Część praw wieczystego użytkowania gruntu została zakupiona przez Grupę i wprowadzona do ksiąg w wartości zakupu (w wartości rynkowej). Pozostała część została otrzymana od Skarbu Państwa jako jeden z elementów nieruchomości hotelowych i wprowadzona do ksiąg w wartościach ustalonych w wyniku niezależnej wyceny na podstawie MSSF1. Wartość otrzymanych praw wieczystego użytkowania gruntów, ujętych w bilansie wynosiła na dzień 31 grudnia 2009 roku 359 380 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2008 roku 368 486 tys. zł. Wartość rezerwy na podatek odroczony związanej z ujętymi prawami wieczystego użytkowania na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosła 68 282 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2008 roku wyniosła 70 012 tys. zł.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostkę dominującą oraz jednostki Grupy Kapitałowej w dającej się przewidzieć przyszłości. Zdaniem Zarządu jednostki dominującej nie istnieją obecnie okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę Kapitałową (dodatkowa informacja w pkt 30.6 niniejszego sprawozdania).

2.3 ZASADY RACHUNKOWOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ

2.3.1 Jednostki powiązane

2.3.1.1 Jednostki zależne

Jednostki zależne to wszystkie jednostki, w których Grupa ma prawo kierować polityką finansową i operacyjną, co zazwyczaj wiąże się z posiadaniem ponad połowy praw głosu. Istnienie i skutek potencjalnych praw głosu, które są aktualnie wykonalne lub zamienne, bierze się pod uwagę oceniając, czy Grupa sprawuje kontrolę nad inną jednostką.

Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia, w którym Grupa obejmuje nad nimi kontrolę. Ich konsolidacji zaprzestaje się od dnia, w którym Grupa traci kontrolę.

Przejęcie jednostki zależnej przez Grupę wykazuje się metodą nabycia. Cenę przejęcia mierzy się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych i zaciągniętych lub przyjętych zobowiązań na dzień wymiany, powiększone o koszty, które można bezpośrednio przypisać do danej transakcji przejęcia. Możliwe do zidentyfikowania aktywa oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się w momencie początkowego ujęcia według wartości godziwej na dzień nabycia, bez względu na wielkość udziałów mniejszości. Nadwyżkę ceny przejęcia nad udziałem Grupy w wartości godziwej w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto wykazuje się jako wartość firmy. Jeżeli koszt przejęcia jest niższy niż udział Grupy w wartości godziwej w aktywach netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

W przypadku, gdy jest to konieczne, w sprawozdaniach finansowych jednostek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednolicenie zasad rachunkowości stosowanych przez jednostkę z zasadami stosowanymi przez Grupę Kapitałową.

Transakcje wewnątrzgrupowe, salda oraz niezrealizowane zyski z transakcji między jednostkami Grupy podlegają wyłączeniu. Niezrealizowane straty również podlegają wyłączeniu, chyba że transakcja wykaże, że nastąpiła utrata wartości przekazanego składnika aktywów.

Wyłączeniu podlega wartość udziałów posiadanych przez jednostkę dominującą i inne jednostki objęte konsolidacją w jednostkach zależnych, która opowiada udziałowi jednostki dominującej i innych jednostek Grupy Kapitałowej objętych konsolidacją w jednostkach zależnych.

2.3.1.2 Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to wszystkie jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, ale nie sprawuje nad nimi kontroli, co wiąże się zazwyczaj z udziałem w wysokości od 20% do 50% praw głosu. Znaczący wpływ oznacza zdolność uczestniczenia w ustalaniu polityki finansowej i operacyjnej jednostki stowarzyszonej, bez samodzielnego czy wspólnego sprawowania nad nią kontroli.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wykazuje się metodą praw własności i w początkowym ujęciu ujmuje się je według ceny nabycia.

Wyniki finansowe, aktywa i zobowiązania jednostek stowarzyszonych ujmuje się w sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności inwestycje w jednostkę stowarzyszoną wykazuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej po koszcie historycznym, ze stosowną korektą o zaistniałe po dacie przejęcia zmiany udziału Grupy w aktywach netto jednostki stowarzyszonej minus wszelkie utraty wartości poszczególnych inwestycji. Straty jednostek stowarzyszonych przekraczające wartość udziału Grupy w tych jednostkach (w tym wszelkie udziały długoterminowe, które w zasadzie stanowią część inwestycji netto Grupy w jednostkę stowarzyszoną) ujmuje się wyłącznie jeśli Grupa zaciągnęła wiążące zobowiązania prawne lub zwyczajowe lub dokonała płatności w imieniu jednostki stowarzyszonej.

Nadwyżkę ceny nabycia nad wartością godziwą dających się zidentyfikować aktywów netto jednostki stowarzyszonej na dzień nabycia ujmuje się jako wartość firmy. Wartość firmy włączona jest do wartości bilansowej inwestycji, a utratę jej wartości wycenia się w ramach tej inwestycji.

Niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Grupą a jej jednostkami stowarzyszonymi eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w jednostkach stowarzyszonych. Niezrealizowane straty również są eliminowane, chyba że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów.

Tam, gdzie było to konieczne, zasady rachunkowości jednostek stowarzyszonych zostały zmienione, aby zachować spójność z zasadami rachunkowości Grupy.

2.3.2 Udziały mniejszości oraz transakcje z udziałowcami mniejszościowymi

Grupa zastosowała zasadę rachunkowości traktowania transakcji z udziałowcami mniejszościowymi jako transakcji z podmiotami trzecimi niepowiązanymi z Grupą. Sprzedaż udziałowcom mniejszościowym powoduje, że zyski lub straty Grupy są ujmowane w rachunku zysków i strat. Zakupy udziałów od udziałowców mniejszościowych skutkują powstaniem wartości firmy będącej różnicą pomiędzy ceną nabycia a odpowiednim udziałem w nabytych aktywach netto według ich wartości bilansowej.

2.3.3 Transakcje wyrażone w walutach obcych

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządza się w złotych polskich (PLN), które są walutą funkcjonalną jednostki dominującej.

Dane z bilansu oraz rachunku zysków i strat sporządzonych w litach litewskich (LTL) przez konsolidowaną spółkę UAB Hekon znajdującą się na terenie Litwy oraz dane z bilansu oraz rachunku zysków i strat sporządzonych w dolarach amerykańskich (USD) przez konsolidowaną do dnia sprzedaży tj. 25.07.2008 roku, spółkę Orbis Polish Travel Bureau znajdującą się na terenie Stanów Zjednoczonych Ameryki zostały przeliczone na walutę polską odpowiednio po kursie średnim NBP na dzień 31.12.2008 roku i na dzień 31.12.2007 roku (aktywa i zobowiązania) oraz po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów NBP na dzień kończący każdy miesiąc roku obrotowego (rachunek zysków i strat). Wszystkie wynikające stąd różnice kursowe ujmuje się jako składnik kapitału własnego.

2.3.4 Transakcje i salda

Transakcje przeprowadzane w walutach obcych przeliczane są na walutę funkcjonalną przy zastosowaniu kursów wymiany obowiązujących w dniu zawarcia tych transakcji w sposób następujący:

- w przypadku sprzedaży walut obcych i transakcji spłaty należności – według kursu zakupu stosowanego przez bank, z którego usług korzysta Grupa;
- w przypadku zakupu walut obcych i transakcji spłaty zobowiązań – według kursu sprzedaży stosowanego przez bank, z którego usług korzysta Grupa;
- w przypadku innych transakcji – według średniego kursu określonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Dodatknie i ujemne różnice kursowe wynikające z rozliczania transakcji w walutach obcych oraz z przeliczania aktywów i zobowiązań pieniężnych według kursów wymiany walut na koniec roku wykazuje się w rachunku zysków i strat.

2.3.5 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się na dzień ujęcia w księgach rachunkowych w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Na dzień bilansowy rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, pomniejszonych o dotychczas naliczone odpisy umorzeniowe oraz o odpisy z tytułu utraty wartości.

Prawa wieczystego użytkowania gruntów zakupione od stron trzecich prezentuje się w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy umorzeniowe naliczone w oparciu o okres trwania umowy użytkowania wieczystego.

Prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymane od gminy nieodpłatnie w wyniku decyzji administracyjnych zostały ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym po raz pierwszy według wartości godziwej, w oparciu o wycenę rzeczoznawcy. Podlegają one amortyzacji przez czas trwania umowy, tj. maksymalnie przez okres 99 lat. Uzasadnienie zastosowanego podejścia zostało zawarte w punkcie 1.2 Wprowadzenia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

Środki trwałe w budowie wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. W przypadku stwierdzenia utraty wartości środka trwałego w budowie dokonuje się odpisu aktualizującego doprowadzającego jego wartość do wartości odzyskiwalnej.

W przypadku wymiany części środka trwałego w jego wartości bilansowej ujmuje się koszt wymienianej części składowej tego środka; jednocześnie wartość bilansowa wymienionej części składowej jest usuwana z bilansu, niezależnie, czy była osobno amortyzowana i ujmowana jest w rachunku zysków i strat.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik aktywów jest dostępny do użytkowania. Zakończenie amortyzacji następuje wtedy, gdy składnik aktywów zostanie przeznaczony do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 lub gdy zostanie usunięty z bilansu. Amortyzacja obecnie użytkowanych składników aktywów trwałych jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów dla nowoprzyjętych środków trwałych wynoszący:

Prawa użytkowania wieczystego gruntu – do 99 lat,

Budynki i budowle – od 30 do 50 lat,

Komponenty budynków – od 7 do 25 lat,

Obiekty inżynierii lądowej i wodnej – do 20 lat,

Maszyny i urządzenia – od 2 do 25 lat,

Środki transportu – od 4 do 5 lat,

Narzędzia, przyrządy i wyposażenie – od 5 do 15 lat.

Grunty nie są amortyzowane.

Zyski i straty z tytułu zbycia lub likwidacji środków trwałych, stanowiące różnice pomiędzy przychodami ze sprzedaży i wartością bilansową zbywanego środka trwałego ujmowane są w rachunku zysków i strat.

2.3.6 Wartości niematerialne

2.3.6.1 Wartość firmy

Wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu przejęcia nad udziałem Grupy w wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych przejętej jednostki na dzień przejęcia.

Zyski i straty ze zbycia jednostki zależnej uwzględniają wartość bilansową wartości firmy dotyczącą sprzedanej jednostki. Wartość firmy jest wykazywana w bilansie według kosztu pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości.

Wartość firmy powstała przy nabyciu jednostki stowarzyszonej wykazywana jest w bilansie w pozycji Inwestycje w jednostce stowarzyszonej konsolidowanej metodą praw własności. Włączona jest ona do wartości bilansowej inwestycji, a utratę jej wartości wycenia się w ramach tej inwestycji. Jakakolwiek nadwyżkę udziały Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych nad kosztem przejęcia po dokonaniu przeszacowania ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat.

2.3.6.2 Inne wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne wykazane w sprawozdaniu finansowym wycenione zostały według cen nabycia lub kosztów wytworzenia i pomniejszone o skumulowane odpisy amortyzacyjne obliczone według stawek odzwierciedlających okres ich użytkowania oraz o odpisy z tytułu utraty wartości.

Na dzień nabycia składnika wartości niematerialnych ustala się metodę amortyzacji oraz stawkę amortyzacji rocznej odzwierciedlającą przewidywany okres użytkowania danego składnika aktywów.

Grupa nie prowadzi prac badawczych i rozwojowych. Koszty tworzenia stron internetowych są ujmowane w kosztach rodzajowych – kosztach marketingu.

Amortyzacja naliczana jest metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów wynoszący:

Koszty zakończonych prac rozwojowych – 3 lata,

Koncesje, patenty, licencje i podobne – od 2 do 5 lat,

Autorskie i pokrewne prawa majątkowe – 2 lata.

2.3.7 Leasing

Leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, gdy warunki umowy przenoszą zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z posiadania składnika aktywów na leasingobiorcę. Leasing, przy którym znacząca część ryzyka i pożytków pozostaje udziałem leasingodawcy (finansującego), stanowi leasing operacyjny.

2.3.7.1 Leasing finansowy

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego są traktowane jak aktywa Spółek Grupy i są wyceniane w ich wartości godziwej w momencie rozpoczęcia umowy, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych.

Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu tak, by efektywna stopa odsetek od pozostającego zobowiązania była wielkością stałą. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Środki trwale użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego są amortyzowane zgodnie z zasadami amortyzacji aktywów trwałych będących własnością Spółek Grupy przez krótszy z dwóch okresów: okres użytkowania składnika aktywów lub okres trwania leasingu.

W razie oddania aktywów w leasing finansowy w należnościach ujmuje się wartość bieżącą opłat leasingowych.

2.3.7.2 Leasing operacyjny

Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego są ujmowane jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania umowy leasingu.

Korzyści otrzymane i należne jako zachęta do zawarcia umowy leasingu operacyjnego odnoszone są w rachunek zysków i strat przy zastosowaniu metody liniowej w okresie wynikającym z umowy leasingu.

W sytuacji, gdy specyfika kontraktu wskazuje, że opłaty leasingowe będą naliczane progresywnie w okresie trwania umowy, dokonuje się linearyzacji rocznych rat płatności.

2.3.8 Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne to nieruchomości traktowane jako źródło przychodów z tytułu czynszów lub utrzymywane ze względu na spodziewany przyrost ich wartości. Początkowo są ujmowane w cenie nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Na dzień bilansowy Grupa wycenia nieruchomości inwestycyjne według kosztu historycznego, pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne i ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów wynoszący:

Prawa wieczystego użytkowania gruntu – do 99 lat,

Budynki i budowle – od 30 do 50 lat,

Komponenty budynków – od 7 do 25 lat,

Obiekty inżynierii lądowej i wodnej – do 20 lat,

Maszyny i urządzenia – od 2 do 25 lat,

Narzędzia, przyrządy i wyposażenie – od 5 do 15 lat.

2.3.9 Inne inwestycje długoterminowe

Inne inwestycje długoterminowe obejmują aktywa nabyte przez Grupę w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych. Obecnie są to dzieła sztuki. Na dzień nabycia ujmuje się je w księgach rachunkowych według ceny nabycia albo ceny zakupu, jeżeli koszty przeprowadzenia i rozliczenia transakcji nie są istotne.

Na dzień bilansowy inwestycje długoterminowe wycenia się w wartości przeszacowanej. W odniesieniu do dzieł sztuki wartość przeszacowaną określa się na podstawie specjalistycznych katalogów. Skutki przeszacowania odnoszone są na kapitał własny w pozycję pozostałe kapitały.

2.3.10 Zapasy

Zapasy wycenia się w cenie nabycia obejmującej koszty zakupu, koszty przetworzenia zapasów i inne koszty poniesione w trakcie doprowadzania zapasów rzeczowych do ich aktualnego miejsca i stanu. Do wyceny rozchodu materiałów, surowców i opakowań stosuje się średnią ważoną cenę nabycia.

Na dzień bilansowy rzeczowe aktywa obrotowe wykazywane są według wartości niższej spośród ceny zakupu i ceny sprzedaży netto. Cena sprzedaży netto jest szacowaną ceną sprzedaży możliwą do uzyskania w ramach normalnej działalności, pomniejszoną o odpowiednie zmienne koszty sprzedaży.

2.3.11 Aktywa trwale przeznaczone do zbycia

Aktywa trwale i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwale (i grupy do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa przeznaczone do zbycia (lub grupa do zbycia) prezentowana jest w osobnej pozycji aktywów obrotowych. Jeżeli z grupą do zbycia związane są zobowiązania jakie będą przekazane w transakcji sprzedaży łącznie z grupą do zbycia, zobowiązania te prezentowane są jako osobna pozycja zobowiązań krótkoterminowych.

2.3.12 Aktywa finansowe

Inwestycje ujmuje się w dniu zakupu i usuwa ze sprawozdania finansowego w dniu sprzedaży, jeśli umowa wymaga dostarczania ich w terminie wyznaczonym przez odpowiedni rynek, a ich wartość początkową wycenia się w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji, z wyjątkiem tych aktywów, które klasyfikuje się jako aktywa finansowe wyceniane początkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe klasyfikuje się jako: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności. Klasyfikacja zależy od charakteru i przeznaczenia aktywów finansowych, a określa się ją w momencie początkowego ujęcia.

2.3.12.1 Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej grupy zalicza się aktywa finansowe przeznaczone do zbycia lub wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Składnik aktywów finansowych klasyfikuje się jako przeznaczony do zbycia, jeżeli:

- został zakupiony przede wszystkim w celu odsprzedaży w niedalekiej przyszłości; lub
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Grupa zarządza łącznie, zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków; lub
- jest instrumentem pochodnym niewyznaczonym i niedziałającym jako zabezpieczenie.

Składnik aktywów finansowych inny niż przeznaczony do zbycia może zostać sklasyfikowany jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy przy ujęciu początkowym, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia występującą w innych okolicznościach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami Grupy, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnętrznie; lub
- składnik aktywów stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) jako wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Grupa zalicza do tej kategorii zwłaszcza inwestycje w papiery wartościowe.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a zyski lub straty ujmuje się w rachunku zysków i strat. Zysk lub strata netto ujęte w rachunku zysków lub strat uwzględniają dywidendy lub odsetki wygenerowane przez dany składnik aktywów finansowych.

2.3.12.2 Inwestycje utrzymywane do wymagalności

Inwestycje oraz inne aktywa finansowe, z wyłączeniem instrumentów pochodnych, o stałych lub negocjowalnych warunkach płatności oraz stałych terminach wymagalności, które Grupa chce i może utrzymywać do momentu osiągnięcia wymagalności klasyfikuje się jako inwestycje utrzymywane do wymagalności. Wykazuje się je po zamortyzowanym koszcie stosując metodę efektywnego oprocentowania po pomniejszeniu o utratę wartości, zaś przychody ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

2.3.12.3 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Akcje i udziały w spółkach, nie będących spółkami zależnymi i stowarzyszonymi podlegającymi konsolidacji będące w posiadaniu Grupy nienotowane na giełdzie i znajdujące się w obrocie na aktywnym rynku, klasyfikuje się jako aktywa dostępne do sprzedaży i wykazuje w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, z wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości, odsetek obliczonych przy użyciu efektywnej stopy procentowej oraz ujemnych i dodatnich różnic kursowych dotyczących aktywów pieniężnych, które ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat. W przypadku zbycia inwestycji lub stwierdzenia utraty jej wartości, skumulowany zysk lub stratę ujętą uprzednio w kapitale rezerwowym z tytułu aktualizacji ujmuje się w rachunku zysków i strat danego okresu. W przypadku, gdy ustalenie wartości godziwej nie jest możliwe, wyceny dokonuje się w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, a skutki wyceny ujmuje się bezpośrednio w wyniku finansowym.

Dywidendy z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w rachunku zysków i strat w chwili uzyskania przez Grupę prawa do ich otrzymania. Wartość godziwą aktywów pieniężnych dostępnych do sprzedaży denominowanych w walutach obcych określa się przeliczając te waluty po kursie spot na dzień bilansowy. Zmiana wartości godziwej przypadająca na różnice kursowe wynikające ze zmiany zamortyzowanego kosztu historycznego danego składnika aktywów wykazywana jest w rachunku zysków i strat, zaś pozostałe zmiany ujmuje się w kapitale własnym.

2.3.12.4 Pożyczki i należności

Należności z tytułu dostaw i usług, pożyczki i pozostałe należności o stałych lub negocjowalnych warunkach płatności, niebędące przedmiotem obrotu na aktywnym rynku, klasyfikuje się jako pożyczki i należności.

Aktywa te wprowadza się do ksiąg pod datą zawarcia transakcji. Na dzień wprowadzenia do ksiąg aktywa te wyceniane są w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji.

Na dzień bilansowy wycenia się je po koszcie zamortyzowanym, metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości. Dochód odsetkowy ujmuje się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z wyjątkiem należności krótkoterminowych, gdzie ujęcie odsetek byłoby nieistotne.

2.3.12.5 Reklasyfikacje aktywów finansowych

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży mogą podlegać reklasyfikacji do:

- Pożyczek udzielonych i należności własnych, jeżeli na dzień przekwalifikowania aktywa te spełniałyby definicję pożyczek udzielonych i należności własnych a jednostka ma zamiar i możliwość utrzymania aktywu w przyszłości lub do terminu wymagalności.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy inne niż instrumenty pochodne oraz aktywa wyceniane według wartości godziwej według opcji wyceny w wartości godziwej, mogą zostać przekwalifikowane na następujących zasadach:

- Przeniesione do aktywów dostępnych do sprzedaży, jeżeli (a) instrument nie jest już przeznaczony do sprzedaży lub odkupu w krótkim terminie, (b) na dzień przekwalifikowania aktywa te spełniałyby definicję pożyczek udzielonych i należności własnych oraz (c) jednostka ma zamiar i możliwość utrzymania aktywu w przyszłości lub do terminu wymagalności,
- Jeżeli instrument nie spełnia definicji pożyczek udzielonych i należności własnych, reklasyfikacja do aktywów dostępnych do sprzedaży lub aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności, jest możliwa w rzadkich okolicznościach, przez które rozumie się udokumentowaną przez jednostkę incydentalną sytuację, w stosunku do której nie należy oczekiwać, że pojawi się w przyszłości lub regularnie.

Powyższe reklasyfikacje odbywają się po wartości godziwej z dnia reklasyfikacji.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży mogą także podlegać reklasyfikacji do aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności i odwrotnie.

2.3.12.6 Wyksięgowanie aktywów finansowych

Grupa wyksięguje składnik aktywów finansowych wyłącznie wtedy, gdy wygasną prawa umowne do przepływów pieniężnych generowanych przez taki składnik aktywów, albo gdy składnik aktywów finansowych wraz z zasadniczo całym ryzykiem i wszystkimi korzyściami związanymi z jego posiadaniem zostają przeniesione na inny podmiot. Jeżeli Grupa nie przenosi ani nie zatrzymuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów i utrzymuje nad nim kontrolę, ujmuje zatrzymany udział w takim składniku aktywów i związane z nim zobowiązania z tytułu potencjalnych płatności. Jeśli natomiast Grupa zatrzymuje zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z przeniesionym składnikiem aktywów, to nadal ujmuje stosowny składnik aktywów finansowych.

2.3.13 Utrata wartości aktywów

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów.

2.3.13.1 Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych i wartości niematerialnych i prawnych

Rzeczowe aktywa trwałe, nieruchomości inwestycyjne i wartości niematerialne są poddawane rocznym testom na utratę wartości, jeżeli zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazują, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Odpis aktualizujący wykazuje się w wysokości, o którą wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa wartość odzyskiwalną.

W odniesieniu do **rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych oraz wartości firmy** testu na utratę wartości dokonuje się odnosząc go do poszczególnych ośrodków wypracowujących środki pieniężne (najmniejszych, możliwych do określenia zespołów aktywów generujących wpływy pieniężne będące w znacznym stopniu niezależnymi od wpływów pieniężnych pochodzących z innych aktywów lub grup aktywów). Przyjęto, że ośrodkiem wypracowującym środki pieniężne w rozumieniu MSR 36 jest każdy hotel.

W odniesieniu do wyceny wartości firmy, niehotelowych nieruchomości inwestycyjnych, środków trwałych nie związanych z ośrodkami wypracowującymi środki pieniężne i wartości niematerialnych i prawnych, innych niż wartość firmy, ośrodkiem wypracowującym środki pieniężne jest cała Grupa.

Zgodnie z zapisami MSR 36 pkt. 23, w niektórych przypadkach szacunki, wartości uśrednione i pewne skróty kalkulacyjne mogą stanowić przybliżenie wyliczenia wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych zalecaną przez MSR 36. Grupa zdecydowała się na użycie metody opartej na wskaźniku EBITDA, jako powszechnie używanej w branży hotelarskiej.

Grupa przyjęła, że do wyliczenia wartości użytkowej hotelu dla celów testu na utratę wartości wykorzystywany jest wskaźnik EBITDA (tj. zysk operacyjny przed odpisami amortyzacyjnymi i odsetkami dla poszczególnych ośrodków wypracowujących środki pieniężne). Przyjęta wartość EBITDA jest średnią wartością z bieżącego roku oraz dwóch poprzednich lat. Wyliczona wartość EBITDA podlega zwielokrotnieniu w zależności od marki hotelu i jego geograficznej lokalizacji według poniższej tabeli. Wartość mnożnika może być skorygowana, jeśli wymaga tego specyficzna sytuacja hotelu.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2009 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Wyszczególnienie	Stolica	Główne miasta	Inne miasta
Sofitel	10,5	9,5	9,0
Novotel/Mercure	9,0	8,5	8,0
Ibis	8,5	8,0	7,5

Wielokrotność ta podlega korekcie w zależności od stanu całej gospodarki, który rzutuje na wyniki branży hotelarskiej. W zależności od etapu cyklu koniunkturalnego współczynnik cykliczny może wahać się od – 1,5 do + 1,5.

Otrzymana wartość jest porównywana z wartością przychodów, jakie można otrzymać ze sprzedaży każdego z ośrodków, opartą o minimalne ceny rynkowe pokoi hotelowych lub wartość gruntów i praw użytkowania wieczystego gruntów, na których posadowiony jest hotel, oraz z wartością bilansową ośrodka wypracowującego środki pieniężne. Gdy wartość księgowa jest niższa niż wartość przychodów, jakie można otrzymać ze sprzedaży każdego z ośrodków lub wartość będąca wielokrotnością EBITDA, nie stwierdza się wystąpienia utraty wartości. W przeciwnym wypadku, wylicza się odpis z tytułu utraty wartości do wysokości tej wartości rynkowej lub wielokrotności. W sytuacji gdy istnieją przesłanki do stwierdzenia, że wskaźnik EBITDA nie w pełni oddaje rzeczywisty potencjał hotelu, do wyceny można użyć metody DCF (zdyskontowanych przepływów pieniężnych). Dotyczy to przykładowo hoteli nowo-otwartych lub po gruntownej modernizacji. W przypadku szczególnych warunków powodujących istotne zniekształcenie wartości z wycen w DCF, Grupa może zastosować podejście indywidualne by jak najlepiej odzwierciedlić kwotę wyceny.

W odniesieniu do rzeczowych aktywów trwałych oraz nieruchomości inwestycyjnych na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach ubiegłych w odniesieniu do danego składnika rzeczowych aktywów trwałych, jest zbędny, albo powinien być zmniejszony. Grupa przyjmuje, że jedną z przesłanek wskazujących na możliwości zmniejszenia odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości jest wzrost wartości EBITDA o więcej niż 20% w porównaniu do okresu poprzedniego. Wartość księgowa netto rzeczowych aktywów trwałych i nieruchomości inwestycyjnych wynikająca z odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości nie powinna przekroczyć kwoty, która zostałaby ustalona, gdyby odpis z tytułu utraty wartości nie miał miejsca. W odniesieniu do wartości firmy odpis aktualizujący jej wartość nie ulega odwróceniu.

Utrata wartości lub ewentualne odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości rozpoznawane są bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

2.3.13.2 Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa finansowe, oprócz tych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, ocenia się pod względem utraty wartości na każdy dzień bilansowy. Aktywa finansowe tracą wartość, gdy istnieją obiektywne przesłanki, że zdarzenia, które wystąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów wpłynęły niekorzystnie na związane z nim szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne.

W przypadku akcji nienotowanych na giełdzie, sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papierów wartościowych poniżej ich kosztu uznaje się za obiektywny dowód utraty wartości.

W przypadku niektórych kategorii aktywów finansowych, np. należności z tytułu dostaw i usług, poszczególne aktywa ocenione jako te, które nie utraciły ważności, bada się pod kątem utraty wartości łącznie. Obiektywne dowody utraty wartości dla portfela należności obejmują doświadczenie Grupy w procesie windykacji należności; wzrost liczby nieterminowych płatności przekraczających średnio 90 dni, a także obserwowalne zmiany w warunkach gospodarki krajowej czy lokalnej, które mają związek z przypadkami nieterminowych spłat należności. W przypadku aktywów finansowych wykazywanych po amortyzowanym koszcie, kwota odpisu z tytułu utraty wartości stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową składnika aktywów finansowych.

Wartość bilansową składnika aktywów finansowych pomniejsza się o odpis z tytułu utraty wartości bezpośrednio dla wszystkich aktywów tego typu, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, których wartość bilansową pomniejsza się stosując konto korygujące ich pierwotną wartość. W przypadku stwierdzenia nieściągalności danej należności z tytułu dostaw i usług, odpisuje się ją właśnie w ciężar konta odpisu aktualizującego. Natomiast jeśli uprzednio odpisane kwoty zostaną później odzyskane, dokonuje się odpowiedniego uznania konta odpisu aktualizującego. Zmiany wartości bilansowej konta odpisu aktualizującego ujemnie się w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Z wyjątkiem instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, jeśli w kolejnym okresie obrotowym kwota odpisu z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można racjonalnie odnieść do zdarzenia mającego miejsce po ujęciu utraty wartości, uprzednio ujęty odpis z tytułu utraty wartości odwraca się w rachunku zysków i strat, jeżeli wartość bilansowa inwestycji w dniu odwrócenia utraty wartości nie przekracza kwoty zamortyzowanego kosztu, powstającego gdyby utrata wartości nie została ujęta.

Odpisy z tytułu utraty wartości kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do sprzedaży ujęte uprzednio przez wynik finansowy nie podlegają odwróceniu poprzez ten rachunek. Wszelkie zwiększenia wartości godziwej następujące po wystąpieniu utraty wartości ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym.

2.3.13.3 Utrata wartości zapasów

Jeżeli w trakcie trwania roku obrotowego ma miejsce zdarzenie powodujące utratę wartości **zapasów**, dokonywane są odpisy aktualizujące ich wartość. Jeżeli nie istnieją już okoliczności, które uprzednio spowodowały odpisanie wartości zapasów poniżej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, odpisaną kwotę eliminuje się tak, aby nowa wartość bilansowa równała się cenie nabycia lub kosztowi wytworzenia lub zaktualizowanej wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa. Dokonane w ten sposób odwrócenie odpisu jest ujmowane w rachunku zysków i strat.

2.3.14 Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę

Instrumenty dłużne i kapitałowe klasyfikuje się jako zobowiązania finansowe lub jako kapitał własny, w zależności od treści ustaleń umownych.

2.3.14.1 Instrumenty kapitałowe

Instrumentem kapitałowym jest każdy kontrakt, który poświadcza udział w aktywach podmiotu po odjęciu wszystkich jego zobowiązań. Instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę ujmuje się w kwocie otrzymanych wpływów po odjęciu bezpośrednich kosztów emisji.

Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży mogą być prezentowane jako kapitał własny wtedy i tylko wtedy, gdy spełniają wszystkie poniższe warunki:

- ich posiadacz ma prawo do proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku jej likwidacji;
- dany instrument należy do klasy instrumentów najbardziej podporządkowanych i wszystkie instrumenty w tej klasie mają identyczne cechy;
- instrument nie posiada innych cech, które odpowiadałyby definicji zobowiązania finansowego; oraz
- suma przewidywanych przepływów pieniężnych przypadających na ten instrument w okresie jego spłaty opiera się przede wszystkim o wynik finansowy, zmianę w ujętych aktywach netto lub zmianę wartości godziwej ujętych i nieujętych aktywów netto jednostki (z wyłączeniem oddziaływania samego instrumentu). Wynik finansowy lub zmianę ujętych aktywów netto wycenia się w tym celu zgodnie z odpowiednimi MSSF. Podmiot nie może posiadać innych instrumentów, które znacząco zawężyłyby lub wyznaczały stałą kwotę zwrotu dla posiadacza instrumentu finansowego z opcją sprzedaży.

Kryteria klasyfikacji jako kapitału własnego instrumentów zobowiązujących do przekazania ich posiadaczowi proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku likwidacji oparte są na tych samych zasadach co przedstawione powyżej, z wyjątkiem dwóch ostatnich punktów, które nie mają zastosowania.

Jeżeli spółka zależna wyemituje tego rodzaju instrumenty, które znajdują się w posiadaniu jednostek nie sprawujących nad nią kontroli i zostały przedstawione jako kapitał własny w sprawozdaniu finansowym tej spółki, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ujmowane są jako zobowiązanie, ponieważ nie będzie on najbardziej podporządkowanym instrumentem w grupie kapitałowej.

2.3.14.2 Złożone instrumenty finansowe

Składniki złożonych instrumentów wyemitowanych przez Grupę klasyfikuje się oddzielnie jako zobowiązania finansowe i kapitał własny, zgodnie z treścią zawartej umowy. Wartość godziwą składników stanowiących zobowiązania na dzień emisji szacuje się przy użyciu dominującej rynkowej stopy procentowej stosowanej do podobnych, niezamiennych instrumentów. Kwotę tę ujmuje się jako zobowiązanie po zamortyzowanym koszcie przy użyciu efektywnej stopy procentowej do momentu wygaśnięcia tej kwoty związanego z zamianą lub do dnia wymagalności instrumentu. Komponent kapitałowy określa się odejmując wartość zobowiązania od ogólnej wartości godziwej złożonego instrumentu kapitałowego. Wartość tę ujmuje się w kapitale własnym po uwzględnieniu podatku dochodowego i nie podlega ona późniejszemu przeszacowaniu.

2.3.14.3 Zobowiązania wynikające z umów gwarancji finansowej

Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowej wycenia się początkowo w wartości godziwej, a następnie według wyższej z dwóch następujących wartości:

- kwoty zobowiązania umownego określonej zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” oraz
- początkowo ujętej wartości pomniejszonej w odpowiednich przypadkach o umorzenie ujęte zgodnie z zasadami ujmowania przychodów.

2.3.14.4 Aktywa i zobowiązania warunkowe

Zobowiązanie warunkowe to:

- prawdopodobne zobowiązanie, które powstało w wyniku przeszłych zdarzeń i którego istnienie będzie potwierdzone jedynie poprzez wystąpienie lub jego brak – jednego lub więcej niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie znajdują się pod kontrolą Spółek Grupy, lub
- obecne zobowiązanie, które wywodzi się ze zdarzenia z przeszłości, ale nie jest rozpoznawane, ponieważ:
 - wpływ korzyści w celu uregulowania tego zobowiązania jest mało prawdopodobny,
 - nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wielkości tego zobowiązania.

Aktywa warunkowe to prawdopodobne aktywa wynikające z przeszłych zdarzeń, których istnienie będzie potwierdzone przez wystąpienie lub jego brak jednego lub więcej przyszłych zdarzeń, na które Spółki nie mają wpływu.

2.3.14.5 Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy albo jako pozostałe zobowiązania finansowe.

2.3.14.6 Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej kategorii zalicza się zobowiązania finansowe przeznaczone do zbycia lub zdefiniowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązanie finansowe klasyfikuje się jako przeznaczone do zbycia, jeżeli:

- zostało podjęte przede wszystkim w celu odkupu w krótkim terminie;
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Grupa zarządza łącznie zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków; lub
- jest instrumentem pochodnym niesklasyfikowanym i nie działającym jako zabezpieczenie.

Zobowiązanie finansowe inne niż przeznaczone do zbycia może zostać sklasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w chwili początkowego ujęcia, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia, jaka wystąpiłaby w innych warunkach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami Grupy, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnętrznie; lub
- stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) do pozycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a wynikające z nich zyski lub straty finansowe ujmuje się w rachunku zysków i strat z uwzględnieniem odsetek zapłaconych od danego zobowiązania finansowego.

2.3.14.7 Pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym kredyty bankowe i pożyczki, wycenia się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji.

Następnie wycenia się je po zamortyzowanym koszcie historycznym metodą efektywnej stopy procentowej, a koszty odsetkowe ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

Metoda efektywnej stopy procentowej służy do obliczania zamortyzowanego kosztu zobowiązania i do alokowania kosztów odsetkowych w odpowiednim okresie. Efektywna stopa procentowa to stopa faktycznie dyskontująca przyszłe płatności pieniężne w przewidywanym okresie użytkowania danego zobowiązania lub, w razie potrzeby, w okresie krótszym.

2.3.14.8 Wyksięgowanie zobowiązań finansowych

Grupa wyksięguje zobowiązania finansowe wyłącznie wówczas, gdy odpowiednie zobowiązania Grupy zostaną wykonane, unieważnione lub gdy wygasną.

2.3.15 Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne ujmuje się w wartości godziwej na dzień zawarcia kontraktu, a następnie przeszacowuje do wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wynikowy zysk lub stratę ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat, chyba że dany instrument pochodny pełni funkcję zabezpieczenia. W takim przypadku moment wykazania zysku lub straty zależy od charakteru powiązania zabezpieczającego. Grupa definiuje określone instrumenty pochodne jako zabezpieczenia wartości godziwej wykazanych aktywów i zobowiązań lub uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań (zabezpieczenia wartości godziwej), zabezpieczenia wysoce prawdopodobnych transakcji prognozowanych, zabezpieczenia od ryzyka różnic kursowych uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań (zabezpieczenia przepływów pieniężnych) lub też jako zabezpieczenia inwestycji netto w jednostki działające za granicą.

Instrumenty prezentuje się jako aktywa trwałe lub zobowiązania długoterminowe, jeśli okres pozostały do wymagalności instrumentu przekracza 12 miesięcy i nie przewiduje się, że zostanie on zrealizowany lub rozliczony w ciągu 12 miesięcy. Pozostałe instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa obrotowe lub zobowiązania krótkoterminowe.

2.3.15.1 Wbudowane instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty finansowe lub w umowy niebędące instrumentami finansowymi traktowane są jako oddzielne instrumenty pochodne, jeżeli charakter instrumentu wbudowanego oraz ryzyko z nim związane nie jest ściśle powiązane z charakterem umowy bazowej i ryzykiem z niej wynikającym i jeżeli umowy bazowe nie są wyceniane według wartości godziwej, której zmiany ujmuje się w rachunku zysków i strat. Nie rozpoznaje się instrumentów pochodnych w umowach zawieranych w walutach zwyczajowo przyjętych dla danego rodzaju transakcji, np. w umowach najmu, zawartych w walucie zwyczajowo przyjętej do tego rodzaju transakcji (USD, EUR).

2.3.16 Środki pieniężne

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazuje się w bilansie w wartości godziwej. Na środki pieniężne i ich ekwiwalenty dla celów rachunku przepływów pieniężnych składają się środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe płynne lokaty o terminie zapadalności trzy miesiące lub krótszym, środki przekazane do banku w ramach transakcji repo o terminie zapadalności nie dłuższym niż trzy miesiące oraz kredyty w rachunku bieżącym. Dla celów prezentacji w bilansie kredyty w rachunku bieżącym wykazuje się w pozycji kredyty w zobowiązaniach krótkoterminowych.

2.3.17 Podatki dochodowe

Podatek dochodowy od zysku lub straty za rok obrotowy obejmuje podatek dochodowy bieżący i odroczony. Podatek dochodowy ujmuje się w rachunku zysków i strat, z wyjątkiem kwot dotyczących pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym, w którym to przypadku podatek dochodowy wykazuje się w kapitale własnym.

2.3.17.1 Podatek dochodowy bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu.

Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym. Zgodnie z polskimi przepisami Spółki naliczają zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w roku 2009 w wysokości 19% dochodu do opodatkowania.

2.3.17.2 Odroczony podatek dochodowy

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe jakie Grupa może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej podatek dochodowy wykazywany jest po dokonaniu kompensaty w zakresie w jakim wynika ze zobowiązania jakie płatne jest do tego samego urzędu podatkowego.

Podatek odroczony wynikający z przychodów i kosztów odniesionych bezpośrednio na kapitał własny jest również odnoszony na kapitał własny. Ujęcie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku połączenia jednostek gospodarczych wpływa na wysokość wartości firmy lub nadwyżkę udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejętej ponad koszt połączenia jednostek gospodarczych.

2.3.17.3 Podatek bieżący i odroczony za bieżący okres obrachunkowy

Podatek dochodowy bieżący, stanowiący obciążenie wyniku finansowego okresu sprawozdawczego, ustala się w wysokości kwoty podatku należnego, wynikającej z deklaracji podatkowej za bieżący okres sprawozdawczy.

Podatek dochodowy odroczony obciążający wynik finansowy okresu sprawozdawczego stanowi zmianę stanu aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego, będących skutkiem zdarzeń ujętych w wyniku finansowym tego okresu. Podatek odroczony odniesiony w okresie na kapitał własny wykazuje się jako inne całkowite dochody w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

2.3.18 Podatkowa Grupa Kapitałowa

Na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych, spółki mają prawo tworzenia Podatkowych Grup Kapitałowych.

Do końca 2008 roku funkcjonowały dwie Podatkowe Grupy Kapitałowe: Podatkowa Grupa Kapitałowa Orbis w skład której wchodziły: Orbis S.A., Hekon-Hotele Ekonomiczne S.A., PBP Orbis Sp. z o.o. i WT Wilkasy Sp. z o.o. oraz Podatkowa Grupa Kapitałowa Orbis Transport, w której składzie znajdują się: Orbis Transport Sp. z o.o., PKS Tarnobrzeg Sp. z o.o. i PKS Gdańsk Sp. z o.o. Pozostałe spółki Grupy Kapitałowej Orbis rozliczają się samodzielnie.

Poszczególne spółki należące do Podatkowej Grupy Kapitałowej straciły status podatnika na rzecz tej Grupy Podatkowej. Orbis S.A. był reprezentantem podatkowym Podatkowej Grupy Kapitałowej Orbis. Orbis Transport Sp. z o.o. był reprezentantem podatkowym Podatkowej Grupy Kapitałowej Orbis Transport.

Podatek dochodowy od osób prawnych kalkulowany był osobno przez każdą ze spółek Podatkowej Grupy Kapitałowej, a następnie konsolidowany i przekazywany Urzędowi Skarbowemu przez reprezentanta podatkowego. Podatek obciążał rachunki zysków i strat oraz wpływa na rachunki przepływów pieniężnych poszczególnych spółek zgodnie z ich kalkulacjami.

W związku z pełnieniem roli reprezentanta podatkowego przez Spółkę Orbis, w Grupie Podatkowej w latach 2006-2008 występowały rozrachunki jednostki dominującej zarówno z Urzędem Skarbowym jak i z pozostałymi spółkami. Rozrachunki w ramach Podatkowej Grupy Kapitałowej prezentowane są w jednostkowych sprawozdaniach spółek wchodzących w jej skład w pozycji Należności/Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego.

W przypadku nie wywiązania się Spółki Orbis z funkcji reprezentanta podatkowego, Urząd Skarbowy miał prawo wymagać od każdej z pozostałych spółek Podatkowej Grupy Kapitałowej zapłaty zobowiązań podatkowych Grupy Podatkowej.

Podatkowa Grupa Kapitałowa umożliwiała ograniczenie kosztów administracyjnych związanych z rozliczeniami podatkowymi oraz kompensatę bieżących strat podatkowych spółek, które je ponosiły z zyskami podatkowymi innych spółek z Podatkowej Grupy Kapitałowej, zmniejszając obciążenie podatkowe Grupy Podatkowej. Korzyści z kompensaty strat podatkowych z zyskami podatkowymi były dystrybuowane pomiędzy poszczególne spółki zgodnie z zapisami umowy pomiędzy członkami Podatkowej Grupy Kapitałowej i pomniejszały obciążenia podatkowe tych spółek.

W ramach Podatkowej Grupy Kapitałowej kompensowane były aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Straty podatkowe ponoszone przez spółki wchodzące w skład Podatkowej Grupy Kapitałowej w latach poprzedzających jej utworzenie nie mogły być wykorzystywane przez Podatkową Grupę Kapitałową w okresie jej trwania.

W roku 2009 nie funkcjonowała Podatkowa Grupa Kapitałowa Orbis. Informacja o utworzeniu nowej Podatkowej Grupy Kapitałowej, która będzie funkcjonowała od 2010 roku, znajduje się w punkcie 1.2.3 niniejszego sprawozdania finansowego.

2.3.19 Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze w tym wpłaty do programów określonych składek, ujmowane są w okresie w którym Grupa otrzymała przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku lub premii gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na jednostce ciąży obecne prawne lub zwyczajowe oczekiwane zobowiązanie do dokonania wypłat z wyniku zdarzeń przeszłych, oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

W przypadku świadczeń z tytułu płatnych nieobecności, świadczenia pracownicze ujmowane są w zakresie kumulowanych płatnych nieobecności, z chwilą wykonania pracy, która zwiększa uprawnienia do przyszłych płatnych nieobecności. W przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności świadczenia ujmuje się z chwilą ich wystąpienia.

Świadczenia po okresie zatrudnienia w formie programów określonych świadczeń (odprawy emerytalne) oraz inne długoterminowe świadczenia (nagrody jubileuszowe, renty inwalidzkie itp.) ustalane są przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych, z wyceną aktuarialną przeprowadzaną na każdy dzień bilansowy. Zyski i straty aktuarialne ujmowane są w całości w rachunku zysków i strat. Koszty przeszłego zatrudnienia rozpoznawane są natychmiast w stopniu, w jakim dotyczą świadczeń już nabytych, a w pozostałych przypadkach amortyzuje się je metodą liniową przez średni okres, po którym świadczenia zostają nabyte.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujmowane są jako koszt, chyba że stanowią koszt wytworzenia składników aktywów.

Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy ujmuje się jako zobowiązanie i koszt, gdy Grupa jest zdecydowana w możliwy do udowodnienia sposób:

- rozwiązać stosunek pracy z pracownikiem lub grupa pracowników przed osiągnięciem przez nich wieku emerytalnego, lub
- zapewnić świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie złożonej przez siebie propozycji zachęcającej ich do dobrowolnego rozwiązania stosunku pracy.

2.3.20 Rezerwy

Rezerwy są tworzone wówczas, gdy na spółkach Grupy ciąży istniejący prawny lub zwyczajowy obowiązek wynikający z przeszłych zdarzeń i jest prawdopodobne, że w celu wywiązania się z niego nastąpi wypływ zasobów, a kwotę tego wypływu można wiarygodnie oszacować.

Rezerwy tworzy się i klasyfikuje w zależności od tytułu ich utworzenia do następujących grup:

- rezerwy na zobowiązania, w szczególności dotyczące umów rodzących obciążenia, z tytułu udzielonych gwarancji, poręczeń oraz skutków toczącego się postępowania sądowego;
- rezerwy restrukturyzacyjne.

Rezerwy są tworzone na podstawie decyzji Zarządu. Rezerwy restrukturyzacyjne wymagają zatwierdzonego planu restrukturyzacji i jego ogłoszenia.

Nie tworzy się rezerw na przyszłe straty operacyjne.

Rezerwy tworzy się w uzasadnionej i wiarygodnie oszacowanej wartości na dzień zaistnienia zdarzenia obligującego, nie później jednak niż na koniec okresu sprawozdawczego. Na dzień bilansowy przeprowadza się weryfikację stanu rezerw, dokonując w razie konieczności odpowiednich korekt w celu odzwierciedlenia bieżącego, najbardziej wiarygodnego szacunku ich wartości.

Zmiany stanu rezerw odnoszone są bezpośrednio na wynik bieżący w pozostałe koszty i przychody operacyjne.

Jeżeli występuje szereg podobnych zobowiązań, prawdopodobieństwo konieczności wydatkowania środków w celu ich rozliczenia określa się dla całej grupy podobnych zobowiązań. Rezerwę ujmuje się nawet wówczas, gdy prawdopodobieństwo wydatkowania środków w związku z jedną pozycją zawierającą się w grupie zobowiązań jest niewielkie.

Rezerwy wycenia się według wartości bieżącej kosztów oszacowanych zgodnie z najlepszą wiedzą przez kierownictwo Spółki, których poniesienie jest niezbędne w celu rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy. Stopa dyskonta zastosowana do ustalenia wartości bieżącej odzwierciedla aktualną ocenę rynkową wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań.

2.3.21 Ujmowanie przychodów

Przychody ze sprzedaży ujmuje się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od dochodów i usług, rabaty i upusty oraz inne podatki związane ze sprzedażą, a także po eliminacji sprzedaży wewnątrz Grupy. Przychody ujmuje się w następujący sposób:

- przychody ze sprzedaży usług ujmuje się w okresie, w którym świadczone usługi w oparciu o stopień zaawansowania konkretnej transakcji określony na podstawie stosunku faktycznie wykonanych prac do całości usług do wykonania,
- przychody ze sprzedaży innych produktów, towarów i usług są ujmowane w wartości godziwej otrzymanych lub należnych zapłat po pomniejszeniu o rabaty i upusty, podatek od towarów i usług i inne podatki związane ze sprzedażą,
- przychody z tytułu odsetek ujmowane są memoriałowo przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, jeśli ich uzyskanie nie jest wątpliwe.
- przychody z tytułu dywidend ujmuje się w momencie nabycia prawa do otrzymania płatności.

2.3.22 Koszty finansowe i koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków zewnętrznych przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie nabycia lub wytworzenia składników majątku, pomniejszają wartość kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji.

Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio w rachunek zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione.

Powyższe zasady kapitalizacji nie są stosowane do:

- aktywów wycenianych w wartości godziwej, oraz
- zapasów wytwarzanych w znaczących ilościach w cyklu ciągłym i charakteryzujących się wysoką rotacją.

Element odsetkowy płatności z tytułu leasingu finansowego ujmuje się w rachunku zysków i strat metodą wewnętrznej stopy zwrotu.

2.3.23 Wypłata dywidendy

Płatności dywidendy na rzecz akcjonariuszy ujmuje się jako zobowiązanie w sprawozdaniu finansowym Grupy w okresie, w którym nastąpiło ich zatwierdzenie przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy spółki.

Uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 15 czerwca 2009 roku zysk netto osiągnięty przez Orbis S.A. w roku 2008 pozostawiono w Spółce jako zysk zatrzymany.

2.3.24 Waluty obce

Transakcje przeprowadzane w walucie innej niż waluta funkcjonalna wykazuje się po kursie waluty obowiązującym na dzień transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są przeliczane według kursu obowiązującego na ten dzień. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej i denominowane w walutach obcych wycenia się po kursie obowiązującym w dniu ustalenia wartości godziwej. Pozycje niepieniężne wyceniane są według kosztu historycznego.

Różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstają, z wyjątkiem:

- różnic kursowych dotyczących aktywów w budowie przeznaczonych do przyszłego wykorzystania produkcyjnego, które włącza się do kosztów tych aktywów i traktuje jako korekty kosztów odsetkowych kredytów w walutach obcych;
- różnic kursowych wynikających z pozycji pieniężnych należności lub zobowiązań względem jednostek zagranicznych, z którymi nie planuje się rozliczeń lub też takie rozliczenia nie są prawdopodobne, stanowiących część inwestycji netto w jednostkę zlokalizowaną za granicą i ujmowanych w kapitale z przeliczenia jednostek zagranicznych obcych oraz w zysku/stracie ze zbycia inwestycji netto.

Przy konsolidacji aktywa i zobowiązania jednostek zlokalizowanych za granicą przelicza się na walutę polską po kursie obowiązującym na dzień bilansowy. Przychody i koszty są przeliczane przy użyciu kursu średniego dla danego okresu sprawozdawczego, z wyjątkiem sytuacji, gdy wahania kursów są bardzo znaczne (wtedy stosuje się kursy wymiany z dat dokonania transakcji). Wszelkie różnice kursowe klasyfikuje się jako kapitał własny i ujmuje w kapitale Grupy z przeliczenia jednostek zagranicznych. Takie różnice kursowe ujmuje się jako przychód bądź koszt w okresie, w którym następuje zbycie jednostki zlokalizowanej za granicą.

Wartość firmy oraz korekty wartości godziwej wynikające z nabycia jednostki zlokalizowanej za granicą traktowane są jako składnik aktywów lub zobowiązań jednostki zlokalizowanej za granicą i podlegają przeliczeniu przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu bilansowym.

2.3.25 Sprawozdawczość według segmentów

Segmenty operacyjne Grupa identyfikuje w oparciu o wewnętrzne raporty dotyczące tych elementów Grupy, które są regularnie weryfikowane przez osoby decydujące o przydzielaniu zasobów do danego segmentu i oceniające jego wyniki finansowe. Organizacja i zarządzanie odbywają się w podziale na segmenty, odpowiednio do oferowanych produktów. Każdy z segmentów stanowi strategiczną jednostkę gospodarczą, oferującą inne produkty i obsługującą inne rynki.

W wyróżniono następujące segmenty operacyjne:

- hotele z restauracjami – świadczenie usług hotelarskich i gastronomicznych wraz z usługami towarzyszącymi,
- transport – usługi transportowe krajowe i zagraniczne, przewozy pasażerskie, wynajem i leasing samochodów oraz pośrednictwo w świadczeniu usług turystycznych, hotelowych i transportowych, serwis samochodowy i usługi parkingowe.

Segmenty operacyjne zostały wydzielone w oparciu o podstawowy przedmiot działalności Spółek Grupy Kapitałowej na podstawie klasyfikacji PKD.

Przychodami segmentu są przychody osiągnięte ze sprzedaży klientom zewnętrznym lub z transakcji z innymi segmentami, wykazywane w rachunku zysków i strat i dające się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu. Grupa identyfikuje je zgodnie z prowadzoną działalnością obejmującą świadczenie usług hotelarskich i gastronomicznych oraz usługi transportowe.

Kosztami segmentu są koszty działalności operacyjnej segmentu, które można bezpośrednio do niego przyporządkować. Do kosztów segmentu zalicza się w szczególności:

- koszt własny sprzedaży,
- koszty sprzedaży i marketingu.

Wynik segmentu jest różnicą między przychodami a kosztami segmentu. Odzwierciedla on zysk z działalności operacyjnej przed uwzględnieniem kosztów centrali, przychodów lub wydatków z tytułu odsetek, podatku dochodowego, zysków lub strat z tytułu inwestycji, przychodów i kosztów jednostek stowarzyszonych konsolidowanych metodą praw własności oraz odliczeń udziałów mniejszościowych.

Aktywa segmentu to aktywa wykorzystywane przez segment w działalności operacyjnej, dające się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu lub przypisać do niego na podstawie racjonalnych przesłanek. Do aktywów segmentu nie są zaliczane aktywa powstające z tytułu podatku dochodowego, inwestycje w jednostki stowarzyszone, ani aktywa wykorzystywane w ramach ogólnej działalności jednostki.

Zobowiązania segmentu to zobowiązania zaliczane do działalności operacyjnej, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu lub przypisać do niego na podstawie racjonalnych przesłanek.

2.4 ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI

W 2009 roku nie nastąpiły zmiany zasad rachunkowości w stosunku do opublikowanych sprawozdań finansowych na dzień 31 grudnia 2008 roku inne, niż wynikające z nowych przepisów prawa (patrz punkt 2.5).

2.5 NOWE STANDARDY RACHUNKOWOŚCI I INTERPRETACJE KIMSF

W 2009 roku weszły w życie następujące zmiany standardów lub interpretacje:

- MSSF 8 „Segmety operacyjne”,
- Zaktualizowany MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”,
- Zaktualizowany MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”,
- Zmiana do MSSF 2 „Płatności w formie akcji – Warunki nabycia uprawnień i anulowanie”,
- Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja” oraz do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych – Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży i zobowiązania powstałe w wyniku likwidacji”,
- Ulepszenia w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej – zbiór zmian do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, zmiany mają zastosowanie w większości przypadków dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku i później,
- Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy” oraz do MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe – Koszt inwestycji w jednostkę zależną, współzależną lub stowarzyszoną”.
- Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” i MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”.
- Zmiany do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” oraz do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”,
- Zmiany do KIMSF 9 „Ponowna ocena wbudowanych instrumentów pochodnych” oraz do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”,
- Interpretacja KIMSF 11 „MSSF2 – Wydanie akcji w ramach grupy i transakcje w nabytych akcjach własnych”,
- Interpretacja KIMSF 13 „Programy lojalnościowe”,
- Interpretacja KIMSF 14 „MSR 19 – Limit wyceny aktywów z tytułu określonych świadczeń, minimalne wymogi finansowania oraz ich wzajemne zależności”.

Za wyjątkiem nowego standardu MSSF 8 oraz zaktualizowanego MSR 1 i MSR 23, przyjęcie powyższych standardów i interpretacji nie spowodowało znaczących zmian w polityce rachunkowości Grupy ani w prezentacji sprawozdań finansowych.

- Zastosowanie zaktualizowanego MSR 1

W rezultacie przyjęcia MSR 1 (zaktualizowanego w 2007 roku) „Prezentacja sprawozdań finansowych”, zestawienie zmian w skonsolidowanych kapitałach własnych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przedstawia tylko transakcje z właścicielami. Pozostałe elementy zostały ujęte oddzielnie w skonsolidowanym zestawieniu całkowitych dochodów.

- Zastosowanie zaktualizowanego MSR 23

Począwszy od 1 stycznia 2009 roku, koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, powinny być kapitalizowane jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Do roku 2008 Grupa zgodnie z zalecanym przez MSR 23 podejściem wzorcowym ujmowała wszystkie koszty finansowania zewnętrznego jako koszty okresu, w którym zostały poniesione.

- Zastosowanie MSSF 8

MSSF 8 „Segmenty operacyjne” zastąpił MSR 14 „Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności”. MSSF 8 wymaga ujawnienia danych dotyczących segmentów operacyjnych Grupy opartych na raportach wewnętrznych używanych przez CODM (Chief Operating Decision Maker) i służących podejmowaniu decyzji dotyczących alokacji zasobów i ocenie wyników segmentów operacyjnych. Wartości podlegające ujawnieniu powinny odpowiadać wartościom raportowanym wewnętrznie do CEO i nie muszą być zgodne z MSSF. MSR 14 wymagał ujawnienia informacji w zakresie segmentów działalności i segmentów geograficznych.

Na dzień 19 kwietnia 2010 roku zostały opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie następujące standardy i interpretacje:

- Zaktualizowany MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych”, ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku i później,
- Zaktualizowany MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”, ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku i później,
- Zmiany do MSR 39 „Instrumenty finansowe: Pozycje kwalifikujące się do rachunkowości zabezpieczeń”, mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku i później.
- Zaktualizowany MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”, ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku i później.
- Zmiany do MSSF 2 „Płatności w formie akcji” – Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych w grupie kapitałowej, mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2010 roku i później.
- MSSF 2009 „Zmiany Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej”, mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2010 roku i później.
- Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja”, mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się od 1 lutego 2010 roku i później.
- Interpretacja KIMSF 12 „Umowy na usługi koncesjonowane”, ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się od 30 marca 2009 i później.
- Interpretacja KIMSF 15 „Umowy na budowę nieruchomości”, ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2010 roku i później.
- Interpretacja KIMSF 16 „Zabezpieczenie inwestycji netto w jednostkach zagranicznych”, zmiany mają zastosowanie w roku finansowym rozpoczynającym się 1 lipca 2009 roku i później.
- Interpretacja KIMSF 17 „Dystrybucja aktywów niepieniężnych na rzecz właścicieli”, ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 listopada 2009 roku i później.
- Interpretacja KIMSF 18 „Przekazanie aktywów przez klientów”, ma zastosowanie prospektywnie w odniesieniu do składników aktywów otrzymanych od klientów 1 listopada 2009 roku i później.

Zarząd analizuje obecnie konsekwencje oraz wpływ zastosowania powyższych nowych standardów oraz interpretacji na sprawozdanie finansowe.

Ponadto na dzień 19 kwietnia 2010 roku zostały przyjęte przez RMSR, ale jeszcze nie zatwierdzone przez UE następujące standardy i interpretacje:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2013 roku i później.
- Zmiany do MSR 24 „Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych”, mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2011 roku i później.
- Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” – dodatkowe zwolnienia dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy, mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2010 roku i później.
- Zmiany do MSSF1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” – ograniczone zwolnienie dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy w zakresie ujawnień danych porównawczych wymaganych przez MSSF 7, mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się od 1 lipca 2010 roku i później.

- Zmiany do KIMSF 14 „MSR 19 – Limit wyceny aktywów z tytułu określonych świadczeń, minimalne wymogi finansowania oraz ich wzajemne zależności”, mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2011 roku i później.
- Interpretacja KIMSF 19 „Rozliczenie zobowiązań instrumentami kapitałowymi”, mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się od 1 lipca 2010 roku i później.

2.6 WAŻNE OSZACOWANIA I ZAŁOŻENIA

Oszacowania i osądy poddaje się nieustannej weryfikacji. Wynikają one z dotychczasowych doświadczeń oraz innych czynników, w tym przewidywań co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się zasadne.

Ważne oszacowania i osądy księgowe

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia dotyczące przyszłości. Szacunki i związane z nimi założenia opierają się o doświadczenia historyczne i inne czynniki uznawane za istotne. Uzyskane w ten sposób oszacowania księgowe mogą odbiegać od rzeczywistych wyników. Szacunki i leżące u ich podstaw założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmianę wielkości szacunkowych ujmuje się w okresie, w którym nastąpiła weryfikacja, jeśli dotyczy ona wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeśli zmiana dotyczy ich na równi z okresem bieżącym.

Podstawowe obszary, w których szacunki Zarządu mają istotny wpływ na sprawozdanie finansowe to:

(a) Szacowana utrata wartości firmy

Grupa corocznie testuje wartość firmy pod kątem utraty wartości, zgodnie z zasadą rachunkowości przedstawioną w nocie 2.3.13.1. Wartość odzyskiwaną ośrodków wypracowujących środki pieniężne ustalono w oparciu o wyliczenia wartości użytkowej, obliczonej metodą wskaźnikową jak opisano w nocie 2.3.13.1.

(b) Szacowana utrata wartości aktywów trwałych i nieruchomości inwestycyjnych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. Wartość odzyskiwalna poszczególnych ośrodków wypracowujących środki pieniężne szacowana jest przy wykorzystaniu metodologii opisanej w nocie 2.3.13.1.

(c) Szacowana rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia

Rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne szacuje się przy zastosowaniu metod aktuarialnych. Wzrost stopy dyskontowej oraz zmiana tempa długookresowego wzrostu wynagrodzeń mają wpływ na zmianę szacunku. Przy kalkulacji rezerw aktuariusz przeprowadza analizę wrażliwości w zakresie wpływu stopy dyskonta oraz planowanych wzrostów podstaw wymiaru świadczeń. Szczegóły analizy zawarte są w nocie 28 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

(d) Szacowane okresy ekonomicznej użyteczności

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie aktualnej wiedzy dotyczącej przewidywanego okresu użytkowania składników rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych. Przewidywany okres użytkowania podlega okresowej weryfikacji.

3. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI

Od 1 stycznia 2009 roku Grupa Kapitałowa Orbis stosuje nowy MSSF 8 „Segmenty operacyjne”. Zgodnie z wymogami MSSF 8, Grupa identyfikuje segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty dotyczące tych elementów Grupy. Dla porównania, zgodnie z wymogami poprzednio obowiązującego MSR 14, Grupa przedstawiła dwa zestawy segmentów: branżowe i geograficzne.

3.1 PODSTAWOWY UKŁAD SPRAWOZDAWCZY - SEGMENTY BRANŻOWE

W 2009 roku Grupa prowadzi działalność w dwóch segmentach operacyjnych: hotele z restauracjami i transport.

W poniższych tabelach zostały przedstawione dane dotyczące przychodów, kosztów i zysków oraz niektórych aktywów i pasywów poszczególnych segmentów operacyjnych Grupy Kapitałowej.

Koszty i przychody korporacyjne nieprzypisane segmentom mają charakter ogólnogrupowy. W ich skład wchodzi koszty i przychody finansowe (w tym koszty obsługi kredytów, wyceny instrumentów pochodnych, różnice kursowe od zobowiązań finansowych w walucie obcej), pozostałe przychody i koszty operacyjne, aktualizacja wartości niefinansowych aktywów trwałych oraz przychody i koszty z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych.

Aktywa segmentów obejmują głównie rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne, zapasy, należności i środki pieniężne i należności z tytułu leasingu finansowego (ujęte w innych aktywach finansowych). Nie obejmują natomiast inwestycji, aktywów finansowych i nieruchomości inwestycyjnych. Zobowiązania segmentu obejmują głównie zobowiązania handlowe i inne zobowiązania krótkoterminowe. Nie obejmują natomiast kredytów i pożyczek oraz rezerw.

Dane za rok 2009:

Przychody i koszty w podziale na segmenty operacyjne kształtują się następująco:

	Segmenty branżowe		Działalność korporacyjna	
	Hotele z restauracjami	Transport	Nieprzypisane segmentom	Wartość skonsolidowana
Przychody segmentu, w tym:	690 341	163 710	(129)	853 922
Sprzedaż klientom zewnętrznym	689 226	160 459	4 237	853 922
Sprzedaż innym segmentom	1 115	3 251	(4 366)	0
Koszty segmentu, w tym:	(568 522)	(144 846)	(100 427)	(813 795)
Koszty generowane na rzecz klientów zewnętrznych	(546 252)	(140 011)	(106 411)	(792 674)
Koszty generowane na rzecz innych segmentów	(2 836)	(3 148)	5 984	0
Odsetki od kredytów inwestycyjnych	(19 434)	(1 687)	0	(21 121)
Wynik segmentu	121 819	18 864	(100 556)	40 127
Inne przychody			23 988	23 988
Inne koszty			(20 630)	(20 630)
Udział w wyniku finansowym netto jednostek stowarzyszonych			(53)	(53)
Podatek dochodowy			(16 711)	(16 711)
Zysk netto z działalności kontynuowanej				26 721
Strata z działalności zaniechanej			(32 782)	(32 782)
Strata netto za rok obrotowy				(6 061)

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2009 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Poniższa tabela zawiera aktywa i zobowiązania segmentów operacyjnych na 31 grudnia 2009 roku:

	Segmenty branżowe		Działalność Korporacyjna	Wartość skonsolidowana
	Hotele z restauracjami	Transport	Nieprzypisane segmentom	
Aktywa*	2 069 913	184 749	67 514	2 322 176
Wartość brutto zwiększeń wartości niematerialnych	3 605	356		3 778
Wartość brutto zwiększeń środków trwałych	149 182	61 253		205 161
Wartość nakładów inwestycyjnych	92 567	45 962		138 529
Amortyzacja	131 368	32 710		164 078
Aktualizacja wartości niefinansowych aktywów trwałych	(2 102)	(753)		(2 855)
Kredyt inwestycyjny	282 755	37 085		319 840
Zobowiązania pozostałe*	86 095	36 974	80 017	203 086

* bez aktywów klasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży oraz zobowiązań związanych z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży spółki PBP Orbis (patrz pkt 6 niniejszego sprawozdania)

Dane za rok 2008:

Przychody i koszty w podziale na segmenty kształtują się następująco:

	Segmenty branżowe		Działalność korporacyjna	Wartość skonsolidowana
	Hotele z restauracjami	Transport	Nieprzypisane segmentom	
Przychody segmentu, w tym:	769 687	171 469	(3 452)	937 704
Sprzedaż klientom zewnętrznym	767 163	167 261	3 280	937 704
Sprzedaż innym segmentom	2 524	4 208	(6 732)	0
Koszty segmentu, w tym:	(601 817)	(162 787)	(126 171)	(890 775)
Koszty generowane na rzecz klientów zewnętrznych	(578 725)	(155 521)	(134 654)	(868 900)
Koszty generowane na rzecz innych segmentów	(4 254)	(4 229)	8 483	0
Odsetki od kredytów inwestycyjnych	(18 838)	(3 037)	0	(21 875)
Wynik segmentu	167 870	8 682	(129 623)	46 929
Inne przychody			18 670	18 670
Inne koszty			(22 564)	(22 564)
Udział w wyniku finansowym netto jednostek stowarzyszonych			904	904
Podatek dochodowy			(10 933)	(10 933)
Zysk netto z działalności kontynuowanej				33 006
Strata z działalności zaniechanej				(6 894)
Zysk netto za rok obrotowy				26 112

Poniższa tabela zawiera aktywa i zobowiązania segmentów operacyjnych na 31 grudnia 2008 roku:

	Segmenty branżowe			Działalność Korporacyjna	Wartość skonsolidowana
	Hotele z restauracjami	Turystyka	Transport	Nieprzypisane segmentom	
Aktywa	2 182 063	55 699	191 641	66 634	2 496 037
Wartość brutto zwiększeń wartości niematerialnych	2 188	148	70		2 406
Wartość brutto zwiększeń środków trwałych	259 017	4 217	74 925		338 159
Wartość nakładów inwestycyjnych	263 907	1 482	73 020		338 409
Amortyzacja	141 550		32 759		174 309
Aktualizacja wartości niefinansowych aktywów trwałych	10 260	0	(225)		10 035
Kredyt inwestycyjny	381 105	0	50 253		431 358
Zobowiązania pozostałe	99 272	27 228	28 076	103 345	257 921

3.2 UZUPEŁNIAJĄCY UKŁAD SPRAWOZDAWCZY - SEGMENTY GEOGRAFICZNE

W poniższych tabelach zostały przedstawione dane dotyczące przychodów, kosztów i zysków oraz niektórych aktywów i pasywów poszczególnych segmentów geograficznych Grupy Kapitałowej Orbis za 2009 rok i za 2008 rok.

Segmenty geograficzne oparte są o kryterium lokalizacji punktów świadczenia usług i innych aktywów, gdzie Grupa wykorzystywała stosowany w sprawozdawczości wewnętrznej podział na regiony operacyjne.

Dane za rok 2009:

	Segmenty geograficzne		
	Polska	Zagranica	Ogółem
Sprzedaż klientom zewnętrznym	842 400	11 522	853 922
Przychody segmentu ogółem	842 400	11 522	853 922
Aktywa	2 318 541	3 635	2 322 176
Nakłady inwestycyjne	138 365	164	138 529

Dane za rok 2008:

	Segmenty geograficzne		
	Polska	Zagranica	Ogółem
Sprzedaż klientom zewnętrznym	924 535	13 169	937 704
Przychody segmentu ogółem	924 535	13 169	937 704
Aktywa	2 489 011	7 026	2 496 037
Nakłady inwestycyjne	338 332	77	338 409

4. PRZYCHODY I KOSZTY

4.1 PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW, TOWARÓW I MATERIAŁÓW

	2009	2008
Przychody netto ze sprzedaży usług	848 899	933 452
<i>w tym od jednostek powiązanych</i>	6 064	9 342
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5 023	4 252
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów razem	853 922	937 704

4.2 POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

	2009	2008
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych *)	12 076	393
Przychody ze sprzedaży aktywów finansowych wycenianych wg wartości godziwej	0	14
Przychody z tytułu odsetek od pożyczek i należności własnych	1 594	1 568
Inne przychody operacyjne, w tym:	10 318	6 660
rozwiązanie rezerw, w tym:	614	3
- rezerwa na sprawy sporne	20	3
- na zobowiązania wobec pracowników	375	0
- inne rezerwy	219	0
odsetki od lokat	735	1 695
otrzymane odszkodowania	3 340	1 875
nadpłata z tytułu zmiany kursu walut	343	266
dodatnie różnice kursowe	0	669
zwrot gwarancji bankowej	743	0
refundacje kosztów	114	99
zasądzone zwroty podatków	912	0
zwrot wieczystego użytkowania	0	236
przychody z transakcji repo i papierów wartościowych	0	342
inne	3 517	1 475
Pozostałe przychody operacyjne razem	23 988	8 635

*) Pozycja opisana w Sprawozdaniu Zarządu z Działalności Grupy Kapitałowej Orbis za 2009 rok, pkt. 4.

Poniższa tabela przedstawia aktualizację wartości niefinansowych aktywów trwałych:

	2009	2008
Ujęcie odpisów na rzeczowe aktywa trwałe	(16 830)	(8 144)
Ujęcie odpisów na środki trwałe w budowie	(2 235)	0
Odwrocenie odpisów na rzeczowe aktywa trwałe	16 210	18 179
Aktualizacja wartości niefinansowych aktywów trwałych razem	(2 855)	10 035

4.3 KOSZTY WEDŁUG RODZAJU

	2009	2008
Amortyzacja	164 078	174 309
Zużycie materiałów i energii	145 127	154 351
Usługi obce	172 232	195 085
Podatki i opłaty	33 815	32 835
Koszty świadczeń pracowniczych	233 052	262 871
Pozostałe koszty rodzajowe (z tytułu)	39 728	46 051
- reklama i reprezentacja	385	481
- podatek VAT naliczony	107	55
- podróże służbowe	3 141	4 249
- składki na ubezpieczenia	9 112	11 544
- opłaty za przynależność do systemów hotelowych	16 904	18 462
- prowizje	612	404
- tantiemy praw autorskich	252	234
- czynsz	4 774	3 948
- odpisy aktualizujące	2 571	2 666
- inne	1 870	4 008
Koszty według rodzaju ogółem	788 032	865 502
Zmiana stanu zapasów, produktów	(85)	(666)
Koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (wielkość ujemna)	(648)	(705)
Koszty sprzedaży i marketingu (wielkość ujemna)	(41 202)	(47 608)
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	(101 849)	(133 566)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	644 248	682 957
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	5 375	4 769
Koszt własny sprzedaży	649 623	687 726

4.4 KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

	2009	2008
Wynagrodzenia	194 333	206 753
Rezerwa na niewykorzystane i zaległe urlopy	(248)	573
Rezerwa na wynagrodzenia i pochodne	1 382	1 466
Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	(10 549)	5 211
Świadczenia na rzecz pracowników	48 134	48 868
Koszty świadczeń pracowniczych razem	233 052	262 871

Rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne są prezentowane w rachunku zysków i strat w pozycji Koszty ogólnego zarządu, natomiast rezerwy na zaległe i niewykorzystane urlopy w pozycjach Koszt własny sprzedaży, Koszty sprzedaży i marketingu oraz Koszty ogólnego zarządu.

4.5 POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

	2009	2008
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	(1 519)	(678)
Inne koszty operacyjne, w tym:	(15 663)	(18 279)
Utworzone rezerwy:	(1 455)	(798)
na restrukturyzację zatrudnienia	(778)	0
na inne zobowiązania	(676)	(13)
na sprawy sądowe	(1)	(101)
inne rezerwy	0	(684)
Zapłacone odszkodowania, kary, grzywny	(519)	(7 225)
Darowizny	(180)	(236)
Koszty szkód	(661)	(570)
Umorzenie należności	(299)	(349)
Odsetki za zwłokę	(159)	(444)
Koszty restrukturyzacji zatrudnienia	(5 893)	(1 673)
Koszty związane z zatrudnieniem	0	(3 471)
Różnice kursowe	(676)	(1 484)
Koszty likwidacji majątku	(342)	(225)
Gwarancja płatności rat leasingowych	(373)	(417)
Niedopłata z tytułu zmiany kursu walut	(1 133)	0
Pozostałe	(3 973)	(1 387)
Pozostałe koszty operacyjne ogółem	(17 182)	(18 957)

4.6 KOSZTY FINANSOWE

	2009	2008
Koszty finansowe z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek	(21 120)	(21 876)
Różnice kursowe	151	(2 771)
Aktualizacja wartości aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	0
Inne koszty finansowe	(745)	(835)
Koszty finansowe ogółem	(21 714)	(25 482)

W prezentowanych danych finansowych za rok 2009 i porównywalnych za rok 2008 Grupa Kapitałowa odniosła wszystkie koszty finansowania zewnętrznego na wynik finansowy okresu, w którym zostały poniesione. W 2009 i w 2008 roku nie wystąpiły koszty finansowania zewnętrznego, które spełniłyby warunki klasyfikujące je do kapitalizacji.

5. PODATEK DOCHODOWY BIEŻĄCY I ODROZCZONY

Główne składniki obciążenia podatkowego przedstawiają się następująco:

	2009	2008
Bieżący podatek dochodowy	(17 687)	(23 711)
- bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(17 687)	(23 711)
Odroczony podatek dochodowy	976	12 778
- związany z powstaniem i odwróceniem różnic przejściowych	2 124	12 949
- koszt kredytu inwestycyjnego	(1 614)	1 831
- inne	466	(2 002)
Obciążenie podatkowe w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	(16 711)	(10 933)

Uzgodnienie wysokości podatku dochodowego w rachunku zysków i strat z wynikiem finansowym:

	2009	2008
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	43 432	43 939
Podatek przy zastosowaniu stawki ustawowej wynoszącej 19%	(8 252)	(8 348)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	0	609
Nieujęte straty podatkowe	(595)	(1 789)
Przychody i koszty nie stanowiące przychodów i kosztów podatkowych	(7 864)	(1 405)
Obciążenie podatkowe według efektywnej stawki podatkowej	(16 711)	(10 933)

W 2008 roku ramach Grupy Kapitałowej istniały dwie Podatkowe Grupy Kapitałowe: Orbis, w skład której wchodziły: Orbis S.A., Hekon-Hotele Ekonomiczne S.A., Polskie Biuro Podróży Orbis Sp. z o.o. oraz WT Wilkasy Sp. z o.o., a także Orbis Transport w skład której wchodziły: Orbis Transport Sp. z o.o., PKS Tarnobrzeg Sp. z o.o. i PKS Gdańsk Sp. z o.o.

Dzięki wprowadzeniu Podatkowych Grup Kapitałowych obciążenie podatkowe w 2008 roku Grupy Orbis było mniejsze o 1 852 tys. zł.

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji różnic przejściowych:

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w tym:	15 529	24 057
Odnoszone na wynik finansowy	15 529	24 057
- aktualizacja środków trwałych		0
- amortyzacja prawa wieczystego użytkowania gruntu		546
- aktualizacja należności	1 216	1 262
- aktualizacja udziałów w jednostkach powiazanych	757	749
- różnica pomiędzy wartością podatkową i księgową niefinansowych aktywów trwałych	2 152	910
- niezapłacone odsetki	305	1 355
- różnice kursowe niezrealizowane	11	287
- rezerwy	7 536	11 670
- pierwsza opłata za przystąpienie do sieci Accor	691	697
- niezapłacone wynagrodzenia	1 171	1 622
- ZUS i podobne zobowiązania	145	633
- zobowiązania leasingowe	184	263
- inne	1 361	4 063
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w tym:	15 529	24 057
Długoterminowe	7 270	11 282
Krótkoterminowe	8 259	12 775
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w tym:	66 897	75 468
Odnoszona na wynik finansowy	66 806	75 377
- amortyzacja środków trwałych z ulgą inwestycyjną		79
- różnica pomiędzy wartością podatkową i księgową niefinansowych aktywów trwałych	63 466	71 701
- różnice kursowe niezrealizowane	315	119
- niezapłacone odsetki	167	362
- należności leasingowe	237	502
- inne	2 621	2 614
Odnoszona na kapitał własny	91	91
- inwestycje długoterminowe	91	91
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w tym:	66 897	75 468
Długoterminowe	64 569	72 706
Krótkoterminowe	2 328	2 762

Podatek odroczony jest prezentowany per-saldo z pozycji Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w ramach każdej spółki, a w 2008 roku również w ramach Podatkowej Grupy Kapitałowej. Wpływ na wysokość Aktywów i Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego poszczególnych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Orbis, w 2009 roku został zaprezentowany poniżej.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2009 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

2009 rok	Różnice przejściowe		Per saldo	
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
Orbis	10 455	57 384	0	46 929
Hekon-Hotele Ekonomiczne	2 409	1 211	1 198	0
Orbis Kontrakty	0	600	0	600
UAB Hekon	11	0	11	0
Grupa Kapitałowa Orbis Transport	2 654	7 702	0	5 048
Razem	15 529	66 897	1 209	52 577

Grupa nie rozpoznała rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego od dodatnich różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone korzystając z możliwości jaką daje MSR 12 pkt 39. Wartość różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone na dzień 31.12.2009 roku wyniosły 89 600 tys. z ł, a na 31 grudnia 2008 roku wyniosły 93 974 tys. zł.

Utworzone aktywo i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące spółki PBP Orbis Sp. z o.o. prezentowane jest per saldo w działalności zaniechanej. (patrz pkt. 6 sprawozdania).

6. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

W dniu 17 grudnia 2009 roku Rada Nadzorcza Orbis S.A. podjęła uchwałę w sprawie zbycia udziałów spółki PBP Orbis Sp. z o.o. , zajmującej się organizacją i obsługą turystyki krajowej i zagranicznej. Orbis S.A. nie planuje dalszego prowadzenia działalności jako biuro podróży, pragnąc skoncentrować się na głównym segmencie działalności, czyli hotelarstwie.

W dniu 6 stycznia 2010 roku Orbis S.A. zawarła transakcję sprzedaży wszystkich posiadanych udziałów w spółce zależnej PBP Orbis Sp. z o.o. Stronami umowy są Orbis S.A. jako sprzedający i Central European Tour Operator SARL jako kupujący. Zgodnie z umową, w dacie jej podpisania kupujący nabył 47% udziałów spółki PBP Orbis Sp. z o.o. Pozostałe 48,08% zostanie nabyte pod warunkiem uzyskania zgody Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na dokonanie koncentracji. (patrz raport bieżący nr 1/2010). W lutym 2010 roku Central European Tour Operator SARL uzyskał zgodę na zakup 95,08% akcji Orbis Travel. (www.uokik.gov.pl/aktualności „Cztery zgody” komunikat prasowy z 23 lutego 2010 roku). 26 marca 2010 roku spółka Orbis S.A. otrzymała zawiadomienie ze spółki PBP Sp. z o.o. , z którego wynika że spełniony został ostatni z warunków przewidzianych w umowie z dnia 6 stycznia 2010 roku determinujących transakcję sprzedaży pozostałych 48,08% udziałów posiadanych przez Orbis S.A. W związku z powyższym i faktem, że kupujący nabył 47% udziałów PBP Orbis Sp. z o.o. w dacie podpisania ww. umowy, wszystkie posiadane przez Orbis S.A. udziały w kapitale zakładowym PBP Orbis Sp. z o.o. zostały na mocy ww. umowy z 6 stycznia 2010 roku przeniesione na Central European Tour Operator SARL. (patrz raport bieżący nr 6/2010). 29 marca 2010 roku Orbis S.A. i Central European Tour Operator SARL podpisali dokument będący finalnym porozumieniem potwierdzającym wykonanie przedmiotowej umowy i przeniesienie na Central European Tour Operator SARL w dniu 25 marca 2010 roku prawa własności do wszystkich nabytych od Orbis S.A. 95,08% udziałów w kapitale zakładowym PBP Orbis Sp. z o.o. (patrz raport bieżący nr 7/2010).

Na dzień 31 grudnia 2009 roku spółka PBP Orbis Sp. z o.o. została zakwalifikowana jako grupa zbywana i przeznaczona do sprzedaży.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2009 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Rachunek zysków i strat spółki PBP Orbis Sp. z o.o. po korektach konsolidacyjnych przedstawia się w sposób następujący:

	2009	2008
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	156 021	237 906
Koszt własny sprzedaży	(154 328)	(205 173)
Koszty sprzedaży i marketingu	(13 911)	(17 271)
Koszty ogólnego zarządu	(20 559)	(25 747)
w tych:		
- koszty amortyzacji	(2 501)	(2 844)
- koszty zatrudnienia	(27 390)	(34 375)
- koszty usług obcych	(133 329)	(178 009)
Pozostałe przychody operacyjne	2 688	7 512
Pozostałe koszty operacyjne	(818)	(5 328)
Koszty finansowe	(399)	(196)
Zysk/strata przed opodatkowaniem	(31 306)	(8 297)
Podatek dochodowy	(1 476)	1 403
Zysk/strata netto z działalności zaniechanej	(32 782)	(6 894)

Pozycje bilansowe spółki PBP Orbis Sp. z o.o. zostały przedstawione w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycjach: aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży oraz zobowiązania związane z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży. Na 31 grudnia 2009 roku pozycje te przedstawiają się następująco:

	stan na 31.12.2009		stan na 31.12.2009
Aktywa trwałe	12 360	Zobowiązania długoterminowe	2 076
w tym:		w tym:	
- rzeczowe aktywa trwałe	11 213	- rezerwa z tyt. odroczonego podatku dochodowego	523
- wartości niematerialne i prawne	217	- zobowiązania długoterminowe	214
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	15	- rezerwa na świadczenie emerytalne i podobne	1 339
- inne aktywa finansowe	915		
Aktywa obrotowe	20 857	Zobowiązania krótkoterminowe	29 696
w tym:		w tym:	
- zapasy	960	- kredyty i pożyczki	10 859
- należności handlowe	15 397	- zobowiązania handlowe	8 503
- należności z tytułu podatku dochodowego	674	- zobowiązania krótkoterminowe ¹	8 909
- należności krótkoterminowe inne	2 151	- rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	440
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 675	- rezerwa na zobowiązania	985
Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	84		
Razem aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	33 301		31 772

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2009 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Dodatkowo w pozycji Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży ujęte są środki transportu spółki Orbis Transport Sp. z o.o. wycofane z eksploatacji w działalnościach wynajmu krótko i długoterminowego w wysokości 6 155 tys. zł.

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Rzeczowe aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		
Stan na początek okresu	5 240	10 745
przeniesienie ze środków trwałych	6 132	3 236
sprzedaż	(3 088)	(7 217)
inne	(2 129)	(1 524)
Stan na koniec okresu	6 155	5 240

Na dzień 31 grudnia 2009 roku na pozycję aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży składają się środki transportu spółki Orbis Transport Sp. z o.o. wycofane z eksploatacji w działalnościach wynajmu krótkoterminowego i leasingu, prezentowane wcześniej jako środki trwałe. Aktywa te związane są z segmentem operacyjnym Transport. Sprzedaż samochodów po okresie eksploatacji jest realizowana w trybie stałej pozostałej działalności operacyjnej. Na przychody realizowane w ramach sprzedaży samochodów mają wpływ sezonowe wahania rynkowe, stąd nie jest możliwe skalkulowanie w sposób wiarygodny jej wpływu na rachunek zysków i strat.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży prezentowane są w wartości ewidencyjnej netto nie wyższej od wartości godziwej, pomniejszonej o koszty sprzedaży.

Przepływy środków pieniężnych netto spółki PBP Orbis Sp. z o.o. przedstawiają się następująco:

	2009	2008
Przepływy z działalności operacyjnej	(22 865)	(22 105)
w tym:		
- zmiana stanu należności	16 179	(4 732)
- zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	(8 061)	(10 692)
Przepływy z działalności inwestycyjnej	721	7 848
Przepływy z działalności finansowej	7 606	(658)
Razem przepływy pieniężne netto z działalności zaniechanej	(14 538)	(14 915)
Środki pieniężne na koniec okresu	1 675	1 623

7. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk przypadający na jedną akcję zwykłą oblicza się przez podzielenie zysku netto za rok obrotowy przypadający na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu roku obrotowego.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za rok obrotowy przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu roku obrotowego skorygowaną o wpływ elementów rozładniających.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem i w okresach porównywalnych nie wystąpiły czynniki powodujące rozwodnienie zysku na akcję.

Poniżej przedstawione są dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na akcję:

	2009	2008
Zysk netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	(5 384)	26 519
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych	46 077	46 077
Zysk na akcję	(0,12)	0,58

8. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY

Uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 15 czerwca 2009 roku zysk netto osiągnięty przez Orbis S.A. w roku 2008 pozostawiono w Spółce jako zysk zatrzymany.

9. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Na rzeczowe aktywa trwałe składają się środki trwałe i środki trwałe w budowie.

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Środki trwałe	1 931 276	1 958 553
Środki trwałe w budowie	86 880	128 595
Razem	2 018 156	2 087 148

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2009 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Poniżej zaprezentowano środki trwałe według stanu na **31 grudnia 2009 roku**:

	Grunty i prawa wieczystego użytkowania gruntu nabyte	Prawa wieczystego użytkowania gruntu nabyte nieodpłatnie	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe razem
Stan na 1 stycznia 2009 r.							
Cena nabycia/koszt wytworzenia	58 576	359 549	3 064 014	198 700	232 304	194 574	4 107 717
Skumulowana amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości	(4 892)	(21 359)	(1 748 763)	(154 198)	(75 141)	(144 811)	(2 149 164)
Wartość netto na początek okresu	53 684	338 190	1 315 251	44 502	157 163	49 763	1 958 553
Zwiększenia stanu	3 030	0	104 113	19 997	60 172	17 849	205 161
zakup	0	0	56 951	14 216	44 253	14 450	129 870
przyjęcie z inwestycji	3 030	0	47 162	5 781	0	3 399	59 372
inne	0	0	0	0	15 919	0	15 919
Zmniejszenia stanu	(169)	(4 400)	(25 818)	(2 303)	(36 084)	(1 407)	(70 181)
sprzedaż	0	(4 048)	(2 158)	(73)	(26 441)	(33)	(32 753)
likwidacja	0	0	(52)	(165)	(158)	(74)	(449)
inne	0	(352)	(11 777)	(312)	0	(203)	(12 644)
przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(169)	0	(11 831)	(1 753)	(9 485)	(1 097)	(24 335)
Zwiększenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	0	0	(15 477)	(190)	(755)	(407)	(16 829)
Zmniejszenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	0	0	15 462	475	0	273	16 210
Odpis amortyzacyjny za okres	(575)	(4 509)	(101 402)	(11 891)	(31 894)	(11 367)	(161 638)
Wartość netto na koniec okresu	55 970	329 281	1 292 129	50 590	148 602	54 704	1 931 276
Stan na 31 grudnia 2009 r.							
Cena nabycia/koszt wytworzenia	61 407	354 838	3 005 616	203 551	222 217	205 150	4 052 779
Skumulowana amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości	(5 437)	(25 557)	(1 713 487)	(152 961)	(73 615)	(150 446)	(2 121 503)
Wartość netto na koniec okresu	55 970	329 281	1 292 129	50 590	148 602	54 704	1 931 276

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2009 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Poniżej zaprezentowano środki trwałe według stanu na **31 grudnia 2008 roku**:

	Grunty i prawa wieczystego użytkowania gruntu nabyte	Prawa wieczystego użytkowania gruntu nabyte nieodpłatnie	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe razem
Stan na 1 stycznia 2008 r.							
Cena nabycia/koszt wytworzenia	58 001	359 169	2 842 660	200 637	205 351	179 042	3 844 860
Skumulowana amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości	(4 473)	(17 000)	(1 660 681)	(150 735)	(59 827)	(139 117)	(2 031 833)
Wartość netto na początek okresu	53 528	342 169	1 181 979	49 902	145 524	39 925	1 813 027
Zwiększenia stanu	765	442	233 640	10 547	72 378	20 380	338 152
zakup	0	0	18 939	7 465	72 176	13 486	112 066
przyjęcie z inwestycji	0	0	213 807	2 691	43	6 876	223 417
inne	765	442	894	391	159	18	2 669
Zmniejszenia stanu	(37)	(74)	(111)	(277)	(27 643)	(66)	(28 208)
sprzedaż	0	(23)	(6)	(87)	(24 152)	(30)	(24 298)
likwidacja	0	(51)	(25)	(190)	(243)	(36)	(545)
inne	(37)	0	(80)	0	(12)	0	(129)
przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	0	0	0	(3 236)	0	(3 236)
Zwiększenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	0	0	(7 193)	(271)	(238)	(442)	(8 144)
Zmniejszenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	0	0	17 855	123	4	197	18 179
Odpis amortyzacyjny za okres	(572)	(4 347)	(110 919)	(15 522)	(32 862)	(10 231)	(174 453)
Wartość netto na koniec okresu	53 684	338 190	1 315 251	44 502	157 163	49 763	1 958 553
Stan na 31 grudnia 2008 r.							
Cena nabycia/koszt wytworzenia	58 576	359 549	3 064 014	198 700	232 304	194 574	4 107 717
Skumulowana amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości	(4 892)	(21 359)	(1 748 763)	(154 198)	(75 141)	(144 811)	(2 149 164)
Wartość netto na koniec okresu	53 684	338 190	1 315 251	44 502	157 163	49 763	1 958 553

W grupie Środków transportu znajdują się pojazdy użytkowane w ramach leasingu finansowego. Ich wartość bilansowa na 31 grudnia 2009 roku wynosi 17 572 tys. zł.

Środki trwałe w leasingu	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Cena nabycia/koszt wytworzenia - aktywowany leasing finansowy	19 988	11 011
Umorzenie na początek okresu	(1 439)	(3 690)
Odpis amortyzacyjny za okres	(977)	(1 292)
Wartość netto na koniec okresu	17 572	6 029

Na dzień 31 grudnia 2009 roku stan środków trwałych w budowie oraz ich odpisów aktualizujących przedstawia tabela poniżej:

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Środki trwałe w budowie		
Wartość brutto środków trwałych w budowie	91 199	133 303
Odpis aktualizujący wartość środków trwałych w budowie	(4 319)	(4 708)
Razem	86 880	128 595

Grupa utworzyła dodatkowo odpis aktualizujący wartość środków trwałych budowie w 2009 roku w wysokości 2 235 tys. zł., a wykorzystała w wysokości 2 624 tys. zł.

Informacja na temat zabezpieczeń ustanowionych na rzeczowych aktywach trwałych znajduje się w notce 23 do niniejszego sprawozdania finansowego.

W 2002 roku Grupa podpisała umowę ze spółką leasingową, na mocy której objęła w leasing operacyjny uprzednio sprzedane tej spółce dwa hotele w Warszawie oraz hotel w Poznaniu i Łodzi o wartości bilansowej 98 768 tys. zł, wykazując zysk na sprzedaży w kwocie 30 128 tys. zł.

Na dzień podpisania umów leasingu, tj. na dzień 11 grudnia 2002 roku, Grupa zakwalifikowała je jako umowy leasingu operacyjnego z uwagi na spełnienie następujących kryteriów:

- Brak w umowie leasingu transferu własności na rzecz dzierżawiącego po zakończeniu umowy leasingu;
- W umowie zawarta jest opcja wcześniejszego wykupu, natomiast opcja ta obłożona jest obwarowaniami, które sprawiają, że wykorzystanie jej przez okres pierwszych dziesięciu lat możliwe jest tylko w wyjątkowych przypadkach, a po upływie 10 lat zależeć będzie w znaczącym stopniu od wartości rynkowej nieruchomości w kolejnych latach. Możliwość wykorzystania opcji wcześniejszego wykupu nie jest w bezpośredni sposób zależna od woli i intencji Hekon – Hotele Ekonomiczne S.A. Wykorzystanie opcji wcześniejszego zakupu w znaczący sposób zależeć będzie od warunków rynkowych następujących po upływie 10 lat od zawarcia umowy, które nie są łatwe do przewidzenia w długim przedziale czasu;
- Umowa zawarta została na okres 20 lat, podczas gdy zwykły okres użytkowania tego typu nieruchomości to 60 lat;
- Warunek dotyczący specjalistycznego środka trwałego, który może być używany jedynie przez wydzierżawiającego, w przypadku budynków hotelowych nie został spełniony;
- Nie został spełniony warunek mówiący o konieczności poniesienia wszystkich kosztów związanych z zerwaniem umowy przez wydzierżawiającego;
- Nie ma w umowie zapisu o możliwości kontynuowania umowy dzierżawy po czynszu niższym od możliwego do uzyskania czynszu rynkowego;
- Zarząd na dzień 31 grudnia 2008 roku nie ma zamiaru skorzystać z opcji wcześniejszego wykupu ani też zakupić hotele po zakończeniu umowy leasingu.

W wyniku podpisanej umowy Grupa posiada zobowiązania pozabilansowe z tytułu miesięcznych rat przez okres 4 lat do roku 2012 zgodnie z wartościami opłat leasingowych wynikającymi z umowy. Umowa daje możliwość kontynuacji przez kolejne 10 lat na warunkach w niej określonych (do roku 2022). Wysokość zobowiązań pozabilansowych z tytułu opłat leasingowych za lata 2012-2022 została wyliczona na bazie dotychczasowego czynszu, gdyż wysokość tych opłat nie została w umowie określona.

Zobowiązania pozabilansowe Grupy z tytułu leasingu operacyjnego prezentują się następująco:

Przyszłe minimalne zobowiązanie z tytułu leasingu operacyjnego	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Zobowiązanie z tytułu leasingu operacyjnego, wymagalne w ciągu:		
jednego roku	10 481	10 836
od 1 roku do 5 lat	41 923	42 632
powyżej 5 lat	83 847	95 801
Zobowiązanie z tytułu leasingu operacyjnego razem	136 251	149 269

Szczegółowa informacja na temat odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych prezentuje się następująco:

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości środków trwałych i środków trwałych w budowie	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Stan na początek okresu	(418 963)	(430 236)
ujęcie odpisu na środki trwałe	(16 829)	(8 144)
ujęcie odpisu na środki trwałe w budowie	(2 235)	(26)
odwrócenie odpisu na środki trwałe	16 210	18 179
wykorzystanie odpisów	61 291	1 264
Stan na koniec okresu	(360 526)	(418 963)

W bieżącym okresie obrotowym Grupa dokonała przeglądu wartości ekonomicznej ośrodków wypracowujących środki pieniężne oraz innych środków trwałych i środków trwałych w budowie w kontekście bieżącej działalności oraz zaistniałych negatywnych warunków rynkowych. Efektem przeglądu było ujęcie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w kwocie 19 064 tys. zł oraz odwrócenie odpisu w kwocie 16 210 tys. zł. Ujęcia oraz odwrócenia odpisów aktualizacyjnych wartość środków trwałych i środków trwałych w budowie pokazane są w rachunku zysków i strat w pozycji Aktualizacja wartości aktywów trwałych.

Wartość ekonomiczną przedmiotowych składników majątku określono w oparciu o wartość użytkową, ustalaną jako największa z wartości: wielokrotność EBITDA, cena sprzedaży oraz (w określonych przypadkach) wartość wyliczona metodą DCF lub przy zastosowaniu podejścia indywidualnego, by jak najlepiej odzwierciedlić kwotę wyceny. Informacja na temat polityki rachunkowości stosowanej do przeprowadzania testów na utratę wartości niefinansowych aktywów trwałych znajduje się w nocy do niniejszego sprawozdania finansowego w punkcie 2.3.13.1.

10. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Poniżej zaprezentowano wartości niematerialne według stanu na **31 grudnia 2009 roku**:

	Wartość firmy	Koncesje, patenty, licencje i podobne	Oprogramowanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne razem
Stan na 1 stycznia 2009 roku:					
Cena nabycia/koszt wytworzenia	109 229	940	16 001	869	127 039
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(901)	(575)	(14 287)	0	(15 763)
Wartość netto na początek okresu	108 328	365	1 714	869	111 276
Zwiększenia stanu	0	673	3 027	78	3 778
zakup	0	673	2 519	78	3 270
przyjęcie z inwestycji	0	0	508	0	508
Zmniejszenia stanu	0	(58)	(18)	(172)	(248)
likwidacja	0	0	(4)	0	(4)
inne	0	(58)	(14)	(172)	(244)
Odpis amortyzacyjny za okres	0	(183)	(1 217)	0	(1 400)
Wartość netto na koniec okresu	108 328	797	3 506	775	113 406
Stan na 31 grudnia 2009 roku:					
Cena nabycia/koszt wytworzenia	109 229	1 492	15 162	775	126 658
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(901)	(695)	(11 656)	0	(13 252)
Wartość netto na koniec okresu	108 328	797	3 506	775	113 406

Poniżej zaprezentowano wartości niematerialne według stanu na **31 grudnia 2008 roku**:

	Wartość firmy	Koncesje, patenty, licencje i podobne	Oprogramowanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne razem
Stan na 1 stycznia 2008 roku:					
Cena nabycia/koszt wytworzenia	109 229	584	15 648	216	125 677
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(901)	(404)	(13 726)	(6)	(15 037)
Wartość netto na początek okresu	108 328	180	1 922	210	110 640
Zwiększenia stanu	0	333	1 414	659	2 406
zakup	0	333	1 307	659	2 299
przyjęcie z inwestycji	0	0	104	0	104
inne	0	0	3	0	3
Zmniejszenia stanu	0	0	(75)	0	(75)
likwidacja	0	0	(75)	0	(75)
Odpis amortyzacyjny za okres	0	(148)	(1 547)	0	(1 695)
Wartość netto na koniec okresu	108 328	365	1 714	869	111 276
Stan na 31 grudnia 2008 roku:					
Cena nabycia/koszt wytworzenia	109 229	940	16 001	869	127 039
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(901)	(575)	(14 287)	0	(15 763)
Wartość netto na koniec okresu	108 328	365	1 714	869	111 276

Wszystkie wartości niematerialne, poza wartością firmy, ujmowane przez Grupę mają określony okres użytkowania. Grupa nie posiada wartości niematerialnych i prawnych wytworzonych we własnym zakresie.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości niematerialnych	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Stan na początek okresu	0	(3)
wykorzystanie	0	3
odwrócenie	0	0
Stan na koniec okresu	0	0

Na dzień bilansowy wartości niematerialne nie stanowią zabezpieczenia zobowiązań Grupy.

Test na utratę wartości firmy

Wartość firmy powstała w wyniku zakupu udziałów w spółce zależnej Hekon - Hotele Ekonomiczne S.A. (107 252 tys. zł), zakupu przedsiębiorstwa Państwowe Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Tarnobrzeg (456 tys. zł) oraz dokupienia udziałów w Capital Parking Sp. z o.o. (620 tys. zł).

Wartość firmy jest corocznie badana pod kątem utraty wartości, zgodnie z zasadami opisanymi w notcie 2.3.13.1 niniejszego sprawozdania. W celu zbadania wartości firmy pod kątem utraty wartości w bieżącym okresie obrotowym Grupa dokonała przeglądu wartości ekonomicznej ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których odnosi się wartość firmy, w kontekście bieżącej działalności oraz zaistniałych negatywnych warunków rynkowych. Nie stwierdzono przesłanek wskazujących na konieczność utworzenia odpisu aktualizującego wartość firmy.

Wartość ekonomiczną przedmiotowych składników majątku określono w oparciu o wartość użytkową, ustalaną jako największa z wartości: wielokrotność EBITDA, cena sprzedaży oraz (w określonych przypadkach) wartość wyliczona metodą DCF. Informacja na temat polityki rachunkowości stosowanej do przeprowadzania testów na utratę wartości niefinansowych aktywów trwałych znajduje się w nocie do niniejszego sprawozdania finansowego w punkcie 2.3.13.1.

11. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności:

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Stan na początek okresu	8 971	8 067
Udziały i akcje	8 971	8 067
Zwiększenia	0	904
Udział w wyniku jednostki stowarzyszonej	0	904
Zmniejszenia	(53)	0
Udział w wyniku jednostki stowarzyszonej	(53)	0
Stan na koniec okresu	8 918	8 971
Udziały i akcje	8 918	8 971

Tabela poniżej przedstawia skrócone informacje finansowe o konsolidowanych jednostkach stowarzyszonych:

Spółki stowarzyszone nazwa i siedziba	Wartość bilansowa	Aktywa	Zobowią- zania	Przychody	Zysk (strata) netto	Aktywa netto spółki	% udziału w kapitale zakładowym	% udziału w głosach na walnym zgromadzeniu
Orbis Casino Sp. z o.o.								
stan na 31.12.2009	8 918	37 953	11 195	477 888	(158)	26 758	33,33	33,33
stan na 31.12.2008	8 971	42 134	15 218	503 137	2 714	26 916	33,33	33,33

Udziały Grupy w Orbis Casino Sp. z o.o. są wyceniane metodą praw własności.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych nie są bezpośrednio narażone na ryzyko zmiany stopy procentowej oraz ryzyko cenowe.

12. POŁĄCZENIA JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH I ICH ZBYWANIE

W 2008 roku nie wystąpiły połączenia jednostek gospodarczych w rozumieniu MSSF 3, a w 2009 roku zostały utworzone trzy nowe spółki. (patrz pkt. 1.2.3 sprawozdania).

13. UDZIAŁ WE WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘCIACH

Spółki Grupy Kapitałowej Orbis nie posiadają udziałów we wspólnych przedsięwzięciach.

14. AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa prezentuje w pozycji Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży jednostki zależne niepodlegające konsolidacji oraz jednostki niepowiązane.

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Akcje/udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie, w tym:	1 935	1 935
Akcje/udziały w jednostkach powiązanych niepodlegających konsolidacji	1 935	1 920
Akcje/udziały w jednostkach niepowiązanych	0	15
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży ogółem	1 935	1 935

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w koszcie nabycia z uwzględnieniem odpisu z tytułu utraty wartości, gdyż wiarygodne oszacowanie wartości godziwej nie jest możliwe.

Informacje o jednostkach powiązanych, które nie są konsolidowane:

Spółki zależne nazwa i siedziba	Wartość bilansowa	Aktywa	Zobowią- zania	Przychody	Zysk (strata) netto	Aktywa netto spółki	% udziału w kapitale własnym	% udziału w głosach na walnym zgromadze- niu
Wioska Turystyczna Wilkasy Sp. z o.o.								
stan na 31.12.2009	497	4 270	1 015	1 880	30	3 255	100,00	100,00
stan na 31.12.2008	497	4 222	997	1 570	(159)	3 225	100,00	100,00
PMKS Sp. z o.o.								
stan na 31.12.2009	1 423	4 792	1 792	4 416	207	3 000	70,82	70,82
stan na 31.12.2008	1 423	4 911	2 118	3 649	(424)	2 793	70,82	70,82
Orbis Travel Incoming Sp. z o.o.*								
stan na 31.12.2009	5	0	0	0	0	0	100,00	100,00
stan na 31.12.2008	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00
Orbis Travel Sp. z o.o.*								
stan na 31.12.2009	5	0	0	0	0	0	100,00	100,00
stan na 31.12.2008	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00
Orbis Travel Corporate Sp. z o.o.*								
stan na 31.12.2009	5	0	0	0	0	0	100,00	100,00
stan na 31.12.2008	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00
Spółki powiązane razem								
stan na 31.12.2009	1 935	9 062	2 807	6 296	237	6 255	n/a	n/a
stan na 31.12.2008	1 920	9 133	3 115	5 219	(583)	6 018	n/a	n/a

* Spółki w 2009 roku nie podjęły działalności.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2009 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Wartość Aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży uległa zmianom w prezentowanych okresach:

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Stan na początek okresu	1 935	547
inne zwiększenie	15	0
likwidacja	0	(35)
inne zmniejszenie	(15)	0
pozostałe	0	1 423
Stan na koniec okresu	1 935	1 935

Pozycja Inne zwiększenia dotyczy objęcia przez Orbis S.A. 100% udziałów w kapitale zakładowym trzech spółek: Orbis Travel Incoming Sp. z o.o., Orbis Travel Sp. z o.o. i Orbis Travel Corporate Sp. z o.o. Natomiast pozycja Inne zmniejszenia dotyczy przeniesienia udziałów w spółkach niepowiązanych w PBP Orbis Sp. z o.o. do Aktywów klasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży.

Pozycja pozostałe w 2008 roku dotyczy nabycia udziałów w PMKS Sp. z o.o. W czerwcu 2008 roku spółka PKS Tarnobrzeg Sp. z o.o. nabyła 2 058 udziałów spółki PMKS Sp. z o.o., o nominalnej wartości 1 000 zł każdy. Wartość bilansowa udziałów PMKS Sp. z o.o. na 31.12.2008 wynosi 1 423 tys. zł. W trzecim kwartale 2008 roku AutoOrbisBus Sarl – Spółka, w której ORBIS Transport Sp. z o.o. posiadała 100% udziałów została zlikwidowana. Wykreślenie Spółki z francuskiego Rejestru Handlowego nastąpiło w dniu 26 sierpnia 2008 roku. Pozycja likwidacja w 2008 roku dotyczy umorzonych udziałów w spółce AutoOrbisBus Sarl.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży nie są bezpośrednio narażone na ryzyko zmiany stopy procentowej oraz ryzyko cenowe.

15. INNE AKTYWA FINANSOWE

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa posiadała następujące Inne aktywa finansowe:

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Udzielone pożyczki	250	500
Inne należności długoterminowe	27	717
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	45	0
Należności z tyt. leasingu finansowego	218	1 098
Inne aktywa finansowe ogółem	540	2 315

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Stan na początek okresu	2 315	3 640
Udzielenie pożyczki	0	500
Należności z tyt. leasingu finansowego	(880)	(2 500)
Inne zwiększenia	45	690
Splata pożyczki	0	0
Inne zmniejszenia	(940)	(15)
Stan na koniec okresu	540	2 315

Pozycja Udzielone pożyczki dotyczy umowy pożyczki zawartej pomiędzy PKS Tarnobrzeg Sp. z o.o. a PMKS Sp. z o.o. na kwotę 500 tys. zł. Okres jej spłaty przypada na lata 2010-2011. Zmniejszenie jej salda to efekt reklasyfikacji do należności krótkoterminowych.

Dodatkowe informacje na temat należności z tytułu leasingu znajdują się w punkcie 27 niniejszego sprawozdania finansowego.

Inne aktywa finansowe narażone są na ryzyko kredytowe oraz ryzyko stóp procentowych. Informacja na temat zarządzania ryzykiem znajduje się w nocie 30 niniejszego sprawozdania.

Wartość godziwa innych aktywów finansowych na 31 grudnia 2009 roku jest zbliżona do ich wartości bilansowej.

16. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Wartość bilansowa brutto na początek okresu	66 013	66 013
Skumulowana amortyzacja	(27 282)	(26 277)
Wartość netto na początek okresu	38 731	39 736
Zwiększenia	6 284	0
przekwalifikowane ze środków trwałych *)	6 284	0
Zmniejszenia	0	0
Odpis amortyzacyjny za okres	(1 040)	(1 005)
Wartość netto na koniec okresu	43 975	38 731
Wartość brutto na koniec okresu	72 297	66 013
skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(28 322)	(27 282)
Wartość netto na koniec okresu	43 975	38 731

*) Przekwalifikowanie nastąpiło ze środków trwałych w spółce PBP Orbis Sp. z o.o., której dane finansowe prezentowane są w pkt. 6 sprawozdania.

Grupa wycenia nieruchomości inwestycyjne według kosztu historycznego pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości. Na dzień przejścia na MSSF (1 stycznia 2004 roku) Grupa dokonała wyceny gruntów i praw wieczystego użytkowania gruntów, które stanowią znaczącą część nieruchomości inwestycyjnych i uznała tę wartość za domniemany koszt. Wartość godziwa gruntów i praw wieczystego użytkowania gruntów ustalona w oparciu o wycenę niezależnego eksperta na dzień 1 stycznia 2004 roku wyniosła 32 503 tys. zł. Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych zbliżona jest do wartości księgowej.

W rachunku zysków i strat ujęto następujące kwoty:

	2009	2008
Przychody z opłat wynajmu nieruchomości inwestycyjnych	5 405	4 509
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych przynoszących przychody z tytułu opłat czynszowych	(5 183)	(2 436)
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych nie przynoszących przychodów z tytułu opłat czynszowych	(874)	(235)

Nieruchomości inwestycyjne obejmują następujące grunty własne, prawa wieczystego użytkowania gruntu oraz budynki i budowle:

- w Gdańsku – prawo wieczystego użytkowania gruntu o pow. 62 m² oraz budynek o pow. użytkowej 87 m²,
- w Koninie – prawo wieczystego użytkowania gruntu o pow. 752 m² oraz udział w budynku biurowym o pow. użytkowej 447 m²,
- w Poznaniu – prawo wieczystego użytkowania gruntu o pow. 28 992 m² oraz posadowionych na tym gruncie budynków i budowli o łącznej pow. użytkowej ok. 2 500 m²,
- w Świnoujściu – prawo wieczystego użytkowania gruntu o pow. 961 m² oraz budynek usługowy o pow. użytkowej 508 m²,
- w Warszawie – prawo wieczystego użytkowania gruntu o pow. 3 585 m² oraz budynek Hotelu Bristol o pow. użytkowej 18 062 m²,
- w Warszawie – prawo wieczystego użytkowania gruntu o pow. 2 230 m² oraz wielopoziomowy garaż-parking o pow. użytkowej 19 000 m²,
- we Wrocławiu – udział w prawie wieczystego użytkowania gruntu o pow. 432 m² oraz pokoje biurowe w budynku biurowym o pow. 532 m²,
- w Lublinie – prawo wieczystego użytkowania gruntu o pow. 2 437 m², na której zlokalizowany jest budynek o pow. 62 m².

17. INNE INWESTYCJE DŁUGOTERMINOWE

Stan innych inwestycji długoterminowych pozostaje niezmienny przez wszystkie porównywalne okresy i wynosi 552 tys. zł. Według Grupy prezentowana wartość nie odbiega od wartości rynkowej. Inne inwestycje długoterminowe obejmują głównie posiadane przez Orbis S.A. dzieła sztuki.

18. ZAPASY

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Materiały	4 542	5 392
Produkcja w toku	0	1 006
Towary	777	763
Zapasy razem	5 319	7 161

Wartość zapasów ujętych jako koszt w pozycji Koszt własny sprzedaży w 2009 roku wyniosła 90 837 tys. zł, (w 2008 roku była to kwota 101 399 tys. zł).

Informacja na temat odpisów aktualizujących wartość zapasów:

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Stan na początek okresu:	(289)	(348)
zawiązanie odpisu	(2)	(199)
wykorzystanie odpisu	0	86
rozwiązanie odpisu	53	172
Stan na koniec okresu	(238)	(289)

Zawiązanie odpisu na zapasy jest prezentowane w rachunku zysków i strat w pozycji Pozostałe koszty operacyjne zaś rozwiązanie – w Pozostałych przychodach operacyjnych. W 2009 roku zawiązanie i rozwiązanie odpisu prezentowane jest w rachunku zysków i strat w Pozostałych przychodach operacyjnych. Rozwiązanie w bieżącym okresie odpisu aktualizującego wartość zapasów było spowodowane ich sprzedażą bądź przekazaniem do użytkowania.

Zapasy nie stanowią zabezpieczenia zobowiązań spółek Grupy Kapitałowej.

19. NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE

Należności handlowe przedstawione są w poniższej tabeli:

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Należności z tytułu dostaw i usług	35 099	70 641
<i>w tym należności od jednostek powiązanych</i>	<i>1 071</i>	<i>1 091</i>
Odpisy aktualizujące wartość należności	(5 075)	(6 262)
Zaliczki	121	2 978
Należności z tytułu dostaw i usług netto	30 145	67 357

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2009 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Pozostałe należności krótkoterminowe składają się z następujących pozycji:

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Należności krótkoterminowe	23 586	83 819
Pożyczki udzielone jednostkom niepowiązanym	252	0
Należności z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	10 729	56 030
Należności z tytułu sprzedaży nieruchomości	5 710	0
Zaliczki na środki trwałe, wartości niematerialne i zapasy	493	18 394
Należności zasądzone	742	890
Dochodzone na drodze sądowej	1 276	743
Rozrachunki z pracownikami	383	540
Należności z tytułu leasingu finansowego	1 030	1 545
Rozliczenia z tytułu szkód	312	197
Kaucje, depozyty, gwarancje	248	1 862
Inne należności	4 436	7 564
Odpisy aktualizujące wartość należności innych	(2 025)	(3 946)
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	4 295	6 904
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	4 295	6 904
z tytułu opłat serwisowych	94	102
z tytułu podatków i opłat	211	248
z tytułu ubezpieczeń	589	451
z tytułu zakupu i wymiany opon	1 255	1 275
z tytułu reklamy i wynajmu powierzchni reklamowych	89	502
przedpłaty	754	1 142
pozostałe	1 303	3 184
Należności krótkoterminowe pozostałe netto	27 881	90 723

Należności z tytułu podatku dochodowego składają się z następujących pozycji:

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Należności z tytułu podatku dochodowego od urzędu skarbowego	4 230	7 745
Razem należności z tytułu podatku dochodowego	4 230	7 745

Poniżej przedstawiona jest zmiana stanu odpisów na należności:

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Odpis aktualizujący wartość należności		
Stan odpisu na początek okresu	(10 208)	(7 093)
ujęcie odpisu	(4 476)	(8 803)
cofnięcie odpisu	2 028	3 007
wykorzystanie odpisu	5 556	2 681
Stan odpisu na koniec okresu	(7 100)	(10 208)

Ujęcie i cofnięcie odpisu aktualizującego wartość należności zostało rozpoznane w rachunku zysków i strat w pozycji Koszt własny sprzedaży, w notcie 4.3.

Ryzyko kredytowe dotyczące należności nie odbiega od przeciętnego ryzyka kredytowego na rynku polskim. Maksymalne ryzyko kredytowe występujące w odniesieniu do posiadanych przez Grupę należności i pożyczek to ich wartość prezentowana w bilansie. Nie ma znaczącej koncentracji ryzyka z uwagi na duży udział stosunkowo niewielkich transakcji w całości obrotu. Wszystkie należności zagrożone pokryte są odpisem aktualizującym. Więcej informacji na temat ryzyka kredytowego znajduje się w nocie 30.5 niniejszego sprawozdania.

Wartość godziwa należności nie odbiega znacząco od wartości, w której zostały one zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Poniższa tabela przedstawia podział należności krótkoterminowych według okresu przeterminowania wraz z odpisami aktualizującymi:

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Należności nieprzeterminowane	44 977	133 762
Należności przeterminowane, w tym:	24 379	42 271
- do 1 miesiąca	9 849	14 212
- od 1 miesiąca do 3 miesięcy	3 966	12 993
- od 3 miesięcy do 6 miesięcy	1 255	5 083
- od 6 miesięcy do 1 roku	2 656	2 928
- powyżej roku	6 653	7 055
Razem należności krótkoterminowe brutto	69 356	176 033
Odpis aktualizujący należności nieprzeterminowane	(30)	(56)
Odpis aktualizujący należności przeterminowane, w tym:	(7 070)	(10 152)
- do 1 miesiąca	(7)	(79)
- od 1 miesiąca do 3 miesięcy	(187)	(136)
- od 3 miesięcy do 6 miesięcy	(92)	(1 357)
- od 6 miesięcy do 1 roku	(1 262)	(1 652)
- powyżej roku	(5 522)	(6 928)
Razem odpisy aktualizujące należności	(7 100)	(10 208)
Należności krótkoterminowe netto	62 256	165 825

Na dzień 31.12.2009 należności w kwocie 17 309 tys. zł były przeterminowane, ale nie stwierdzono utraty ich wartości. Analiza tych należności w przedziałach czasowych przedstawia się następująco:

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Należności przeterminowane bez utraty wartości, w tym:	17 309	32 119
- do 1 miesiąca	9 842	14 133
- od 1 miesiąca do 3 miesięcy	3 779	12 857
- od 3 miesięcy do 6 miesięcy	1 163	3 726
- od 6 miesięcy do 1 roku	1 394	1 276
- od 1 roku do 5 lat	1 131	127

Zabezpieczeniem należności z tytułu leasingu finansowego Grupy Kapitałowej Orbis są pojazdy samochodowe, będące przedmiotem umowy leasingu finansowego. Zapisy umowy gwarantują finansującemu zwrot przedmiotu leasingu w przypadku wcześniejszego zakończenia umowy i jednocześnie zysk z ich sprzedaży traktowany jest jako korzyść finansującego, zaliczana na poczet jego należności z tytułu umowy. Wartość godziwa zabezpieczenia jest zbliżona do wartości bilansowej należności, objętych tym zabezpieczeniem. Należności z tytułu leasingu finansowego Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2009 roku wynoszą netto 1 248 tys. zł i są przedstawione w nocie 27 niniejszego sprawozdania finansowego.

Należności krótkoterminowe w podziale na waluty zawiera tabela poniżej:

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
W podziale na waluty:		
W walucie polskiej	56 957	151 002
W walutach obcych	5 299	14 823
tys.EUR	936	2 585
tys. PLN	3 845	10 782
tys.CHF	172	124
tys. PLN	477	350
tys.GBP	182	296
tys. PLN	837	1 267
tys.USD	0	293
tys. PLN	0	867
tys.LTL	105	324
tys. PLN	125	392
pozostałe w tys. PLN	15	1 165
W walucie polskiej razem	62 256	165 825

Na rzecz Grupy nie ustanowiono innych, niż wspomniane wyżej, zabezpieczeń należności.

20. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		
stan na początek okresu	0	6 986
- zakup	0	12 081
- sprzedaż	0	(19 100)
- wycena	0	(18)
- inne zwiększenia/zmniejszenia	0	51
Stan na koniec okresu	0	0
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	0

Jako aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez rachunek zysków i strat klasyfikowane są papiery wartościowe obejmujące obligacje i certyfikaty depozytowe, które nabywane są w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych wynikających z krótkotrwałych zmian ich cen.

Grupa dokonała w 2008 roku sprzedaży wszystkich posiadanych papierów wartościowych.

Dłużne papiery wartościowe na dzień 31.12.2007 roku wykazywane były w wartości godziwej według wyceny banku będącego pośrednikiem przy zawieraniu transakcji. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku stronami transakcji były:

- Volkswagen Leasing Polska Sp. z o.o. – obligacje – kwota transakcji w cenie zakupu 1 991 tys. zł.
- Europejski Fundusz Leasingowy SA – obligacje – kwota transakcji w cenie zakupu 4 977 tys. zł.

Wartość godziwa oraz wartość bilansowa dłużnych papierów wartościowych na 31 grudnia 2007 roku była wyższa od ich wartości w cenie zakupu o 18 tys. zł i wynosiła 6 986 tys. zł.

Zmiany aktywa i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat przedstawiono w rachunku przepływów pieniężnych w części dotyczącej działalności inwestycyjnej.

Zmiany wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej, z zyskami i stratami rozliczanymi w korespondencji z rachunkiem zysków i strat wykazuje się w pozycji Pozostałych przychodów/ kosztów operacyjnych w rachunku zysków i strat (nota 4.2 i 4.5).

Maksymalne ryzyko kredytowe występujące w odniesieniu do posiadanych przez Grupę dłużnych papierów wartościowych to ich wartość prezentowana w bilansie. Grupa posiada papiery wartościowe dwóch spółek, ale z uwagi na fakt, że papiery wartościowe lokowane są w spółkach o najwyższym standingu finansowym, powyższa koncentracja nie skutkuje znaczącym wzrostem ryzyka. Grupa narażona jest na ryzyko zmiany wartości godziwej w wyniku zmiany stóp procentowych. Informacja na temat ograniczenia ryzyk znajduje się w notce 31. Na dzień 31.12.2008 i na dzień 31.12.2009 Grupa nie posiadała dłużnych papierów wartościowych, stąd nie wystąpiły omawiane ryzyka.

21. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Środki pieniężne w banku i w kasie	27 373	25 579
Krótkoterminowe lokaty bankowe	31 407	39 112
Inne środki pieniężne	975	1 047
Środki pieniężne razem	59 755	65 738

W pozycji inne środki pieniężne znajdują się środki pieniężne w drodze i pozostałe aktywa pieniężne oraz środki zdeponowane w bankach w ramach transakcji repo o okresie zapadalności nie dłuższym niż 3 miesiące.

Grupa lokuje wolne środki pieniężne w krótkoterminowe lokaty bankowe, których termin zapadalności kształtuje się od 1 do 365 dni. Efektywna stawka procentowa tych lokat kształtuje się w przedziale od 0,73 % do 5,0%.

22. KAPITAŁ WŁASNY

22.1 Kapitał zakładowy

Na kapitał zakładowy Grupy Kapitałowej składa się kapitał zakładowy Orbis S.A. wykazywany w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym, skorygowany odpowiednio w celu uwzględnienia skutków hiperinflacji.

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej w tys. zł	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji
A	zwykłe na okaziciela	37 500 000	75 000	majątkiem	09.01.1991
B	zwykłe na okaziciela	8 523 625	17 047	gotówką	21.04.1998
C	zwykłe na okaziciela	53 383	107	gotówką	21.04.1998
Liczba akcji razem		46 077 008			
Kapitał zakładowy, razem			92 154		
Wartość nominalna jednej akcji = 2zł					
Hiperinflacyjne przeszacowanie wartości kapitału			425 600		
Wartość bilansowa kapitału zakładowego			517 754		

W związku z przeszacowaniem na dzień przejścia na Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej wartości aportu wskaźnikami hiperinflacji nastąpił wzrost wartości kapitału zakładowego z emisji akcji serii A o 425 600 452 zł do kwoty 500 600 452 zł. Łączna wartość kapitału zakładowego po przeszacowaniu wynosi 517 754 468 zł.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2009 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Liczba akcji zwykłych wyemitowanych i opłaconych	46 077 008	46 077 008
Wartość nominalna akcji	2	2
Akcje na początek okresu	46 077 008	46 077 008
Zmiana w ciągu okresu	0	0
Akcje na koniec okresu	46 077 008	46 077 008

Na dzień 19 kwietnia 2010 roku w skład akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZA, według stanu ustalonego na dzień 19 kwietnia 2010 roku w oparciu o zawiadomienia określone w art. 69 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, wchodzi:

Akcjonariusz (wyszczególnienie)	Liczba posiadanych akcji na dzień 19.04.2010 (odpowiada liczbie głosów na WZA)	Procentowy udział w kapitale zakładowym na dzień 19.04.2010 (odpowiada % udziałowi w ogólnej liczbie głosów na WZA)	Zmiana w strukturze własności znaczących pakietów akcji w okresie od 01.01.2009 do 19.04.2010
- Accor S.A.:	23 043 108	50,01 %	-
w tym spółka zależna Accor S.A. - ACCOR POLSKA Sp. z o.o.:	2 303 849	4,99%	-
- BZ WBK AIB Asset Management S.A. - klienci objęci umowami o zarządzanie, fundusze inwestycyjne BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.:	11 599 630	25,17%	2,76%
w tym na rachunkach papierów wartościowych funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. - ogółem:	7 431 280	16,13%	2,02%
(a w tym na rachunkach funduszy: 1) Arka FIO	2 319 222	5,03%	-
2) Arka Zrównoważony FIO)	2 322 338	5,04%	-
- Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK (d.Commercial Union OFE BPH CU WBK):	4 559 508	9,90 %	4,82 %

22.2 Pozostałe kapitały

Pozycja Pozostałe kapitały przeznaczona jest do prezentacji wartości nadwyżki ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej oraz efektów wyceny dzieł sztuki, pokazywanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji Inne Inwestycje długoterminowe do wartości godziwej.

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	132 944	132 944
Kapitał z aktualizacji wartości inwestycji długoterminowych do wartości godziwej	480	480
Odroczony podatek dochodowy	(91)	(91)
Kapitał rezerwowi ogółem	133 333	133 333

Środki z pozycji Pozostałe kapitały nie są dostępne do podziału. Ograniczenia nie dotyczą jednak kwot ujmowanych w rachunku zysków i strat, związanych z efektywnie zrealizowaną częścią kapitału powiązaną ze sprzedawanym składnikiem aktywów.

22.3 Różnice kursowe z przeliczenia działalności zagranicznej

W pozycji tej znajdują się różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych zagranicznych jednostek zależnych.

22.4 Zyski zatrzymane

Na zyski zatrzymane składają się wyniki z lat ubiegłych, wynik finansowy netto z roku bieżącego oraz zyski przekazane na kapitał podlegające ograniczonej możliwości dystrybucji, tworzone zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami Kodeksu Spółek Handlowych. Na dzień 31 grudnia 2009 roku i na 31 grudnia 2008 roku zyski o ograniczonej możliwości dystrybucji wynosiły 30 718 tys. zł.

22.5 Kapitały akcjonariuszy mniejszościowych

W pozycji tej znajduje się część aktywów netto jednostek zależnych, objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, które należą do udziałowców innych niż jednostki grupy kapitałowej.

22.6 Zarządzanie kapitałem

Celem zarządzania kapitałem jest zabezpieczenie zdolności spółek Grupy Kapitałowej Orbis do kontynuacji działania przy równoczesnym utrzymywaniu optymalnej struktury kapitałowej, pozwalającej na redukcję kosztów zaangażowanego kapitału.

Przyjmuje się, że Spółki mogą wpływać na wzrost wysokości kapitału poprzez bieżące starania dla uzyskania dobrego wyniku finansowego, w spółkach akcyjnych poprzez regulowanie wysokości wypłacanej akcjonariuszom dywidendy oraz poprzez emisję nowych akcji lub podwyższenie wartości nominalnej dotychczasowych, a w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością przez podwyższenie kapitału zakładowego w drodze ustanowienia nowych udziałów lub podwyższenie wartości nominalnej istniejących.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem spółki akcyjne w Grupie Kapitałowej nie dokonały operacji emisji lub podwyższenia wartości akcji.

W 2009 roku Grupa odnotowała spadek wyniku netto w stosunku do 2008 roku.

W celu finansowania długofalowych inwestycji, które wpłyną na wyniki Grupy Kapitałowej w dłuższej perspektywie, spółki Grupy dążą do wykorzystywania zarówno źródeł własnych, jak i środków pozyskiwanych z zewnątrz. Pozwala to na efektywne wykorzystanie dźwigni finansowej na poziomie uwzględniającym zarówno standardy branży hotelarskiej, turystycznej i transportowej, jak i specyfikę spółek Grupy.

Grupa monitoruje stan kapitału, bazując na wskaźniku rentowności kapitału oraz wskaźniku pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym.

Wskaźnik rentowności kapitału własnego pokazuje stopę zysku osiąganą od zainwestowanego w przedsiębiorstwo kapitału. Wyliczany jest dla okresu rocznego jako iloraz wyniku netto oraz średniego kapitału w okresie. W 2009 roku nastąpiło pogorszenie rentowności kapitału z uwagi na spadek zysku netto w stosunku do 2008 roku.

	2009	2008
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	26 721	33 006
Kapitał własny BO	1 806 758	1 798 306
Kapitał własny BZ	1 800 779	1 806 758
Wskaźnik rentowności kapitału	1,48%	1,83%

Wskaźnik pokrycia aktywów kapitałem własnym kalkulowany jest jako iloraz wartości kapitału własnego Grupy oraz aktywów trwałych. Wskaźnik ten utrzymuje bardzo bezpieczny poziom ponad 80%. Wskaźnik ten w 2009

roku polepszył się z uwagi na ograniczenie liczby inwestycji, które zaowocowało zmniejszeniem się globalnej wartości aktywów trwałych (amortyzacja), i zatrzymanie w Spółce całości zysku za 2008 rok.

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Kapitał własny	1 800 779	1 806 758
Aktywa trwałe	2 188 691	2 252 073
Wskaźnik pokrycia aktywów kapitałem własnym	82,28%	80,23%

Analizę kapitału uzupełnia wskaźnik stopy zadłużenia, prezentowany w punkcie 30.6 niniejszego sprawozdania.

23. KREDYTY I POŻYCZKI

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Zobowiązania długoterminowe		
Kredyty bankowe	22 964	283 567
Zobowiązania długoterminowe razem	22 964	283 567
Zobowiązania krótkoterminowe		
Kredyty bankowe	296 876	150 156
Zobowiązania krótkoterminowe razem	296 876	150 156
Razem zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	319 840	433 723

Terminy płatności przedstawione są w tabeli poniżej:

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
W podziale na terminy płatności:		
Płatne na żądanie lub w terminie do 1 roku	296 876	150 156
Powyżej 1 roku - do 3 lat	22 964	189 417
W okresie od 3 do 5 lat	0	94 150
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek razem	319 840	433 723

Waluty zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek zawiera tabela poniżej:

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
W podziale na waluty:		
W walucie polskiej	307 997	421 910
W walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na PLN):	11 843	11 813
tys. CHF	4 281	4 217
tys. PLN	11 843	11 813
W walucie polskiej razem	319 840	433 723

Wartość godziwa zaciągniętych pożyczek i kredytów jest zbliżona do wartości kapitału pozostającego do spłaty.

Efektywna stawka procentowa dla poszczególnych kredytów i pożyczek kształtuje się w przedziale od 1,67 % do 5,48 %.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2009 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Poniżej znajdują się szczegółowe informacje na temat zaciągniętych kredytów i pożyczek:

Dłużnik	Wierzyciel	Tytuł zobowiązania	Waluta	31.12.2009	31.12.2008	Oprocentowanie	Termin spłaty	Zabezpieczenie
Orbis S.A.	Umowa kredytów terminowych z Bankiem Handlowym w Warszawie S.A. i Societe Generale S.A. Oddział w Polsce (Główni Powołani Organizatorzy) oraz Bankiem Zachodnim WBK S.A. i Calyon (Organizatorzy)	kredyt terminowy	PLN	282 755	381 105	WIBOR + marża	10.11.2012	pozycja nr 1
Orbis Transport Sp. z o.o.	Kredyt Bank S.A.	kredyt	PLN	625	1 250	WIBOR 1M + marża	31.12.2010	pozycja nr 2
Orbis Transport Sp. z o.o.	Kredyt Bank S.A.	kredyt	PLN	625	1 250	WIBOR 1M + marża	31.12.2010	pozycja nr 3
Orbis Transport Sp. z o.o.	Kredyt Bank S.A.	kredyt	PLN	12 871	26 202	WIBOR O/N + marża	24.02.2011	pozycja nr 4
Orbis Transport Sp. z o.o.	Kredyt Bank S.A.	kredyt	PLN	0	11 813	Libor 1M + marża	31.01.2009	
			CHF	0	4 217			
Orbis Transport Sp. z o.o.	Societe Generale S.A.	kredyt	PLN	11 843	0	Libor 1M + marża	31.01.2011	pozycja nr 5
			CHF	4 281	0			
Orbis Transport Sp. z o.o.	Societe Generale S.A.	kredyt	PLN	11 121	9 738	WIBOR 1M + marża	31.01.2011	pozycja nr 6
PBP Orbis Sp. z o.o.	Kredyt Bank S.A.	kredyt	PLN	0	2 365	WIBOR O/M + marża	31.01.2009	
Razem			PLN	319 840	433 723			
			CHF	4 281	4 217			

Zabezpieczenia na majątku z tytułu kredytów i pożyczek obejmują hipoteki na nieruchomościach na łączną kwotę 486 684 tys. zł oraz zastaw na flocie samochodowej:

1. Z tytułu Umowy kredytów terminowych z Bankiem Handlowym w Warszawie S.A. i Societe Generale S.A. Oddział w Polsce (Główni Powołani Organizatorzy) oraz Bankiem Zachodnim WBK S.A. i Calyon (Organizatorzy) - hipoteki kaucyjne do wysokości 486 684 tys. zł na nieruchomościach następujących Oddziałów Orbis SA: Hotel Mercure Poznań, Hotel Novotel Centrum Warszawa, Hotel Novotel Centrum Poznań, Hotel Sofitel Victoria Warszawa, Hotel Mercure Kasprowy Zakopane, Hotel Mercure Panorama Wrocław oraz cesja praw z polis ubezpieczeniowych dotyczących obiektów objętych hipoteką kaucyjną oraz poręczenie udzielone przez Hekon-Hotele Ekonomiczne SA.
2. z tytułu kredytu inwestycyjnego udzielonego spółce Orbis Transport Sp. z o.o. przez Kredyt Bank S.A. na zakup nieruchomości przy ul. Łopuszańskiej 47 - hipoteka kaucyjna do 7 200 tys. zł na zakup nieruchomości oraz cesja praw z polisy ubezpieczeniowej.
3. z tytułu kredytu inwestycyjnego udzielonego spółce Orbis Transport Sp. z o.o. przez Kredyt Bank S.A. – hipoteka zwykła w wysokości 2 500 tys. zł stanowiąca zabezpieczenie kredytu i hipoteka kaucyjna w wysokości 2 300 tys. zł stanowiąca zabezpieczenie odsetek oraz cesja praw z polisy ubezpieczeniowej. Hipoteka ustanowiona na nieruchomości na ul. Łopuszańskiej 47.
4. z tytułu kredytu obrotowego udzielonego spółce Orbis Transport Sp. z o.o. przez Kredyt Bank S.A. wykorzystywanego na zakup samochodów dla potrzeb działalności Rent a Car oraz leasingu – zastaw na flocie samochodowej.

5. z tytułu kredytu w rachunku bieżącym udzielonego przez Societe Generale spółce Orbis Transport Sp. z o.o. – poręczenie solidarne Orbis S.A.
6. z tytułu kredytu w rachunku bieżącym udzielonego przez Societe Generale spółce Orbis Transport Sp. z o.o. – poręczenie solidarne Orbis S.A.

Inne zabezpieczenia na majątku

W związku ze zobowiązaniami inwestycyjnymi Orbis Transport Sp. z o.o., udziałowca PKS Gdańsk Sp. z o.o., dotyczącymi zakupu zorganizowanego przedsiębiorstwa i następnie wniesienia go w formie aportu do PKS Gdańsk Sp. z o.o., powstały następujące zabezpieczenia na majątku PKS Gdańsk Sp. z o.o. w postaci wpisu do hipoteki:

Rodzaj zobowiązania	Forma zabezpieczenia	Kwota zabezpieczenia
Zapłata reszty ceny za PPKS	Hipoteka łączna zwykła	5 850
Oprocentowanie niespłaconej ceny	Hipoteka łączna kaucyjna	3 000
Niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązań dotyczących zatrudnienia pracowników PPKS	Hipoteka łączna kaucyjna	3 000
Razem		11 850

W wyniku uregulowania przez Orbis Transport Sp. z o.o. powyższych zobowiązań w listopadzie 2009 roku, spółka PKS Gdańsk Sp. z o.o. wystąpiła o wykreślenie wymienionych wyżej hipotek. Hipoteki zostały wykreślone w styczniu 2010 roku.

W związku ze zobowiązaniami inwestycyjnymi Orbis Transport Sp. z o.o., udziałowca PKS Tarnobrzeg Sp. z o.o., dotyczącymi zakupu zorganizowanego przedsiębiorstwa i następnie wniesienia go w formie aportu do PKS Tarnobrzeg Sp. z o.o., powstało następujące zabezpieczenia na majątku PKS Tarnobrzeg Sp. z o.o. w postaci wpisu do hipoteki:

- zabezpieczenie płatności spółki Orbis Transport Sp. z o.o. do Skarbu Państwa z tytułu spłaty rat za zakup Przedsiębiorstwa Państwowego w Tarnobrzegu na mocy Aktu Notarialnego z dnia 21.04.2004 roku w łącznej kwocie 2 600 tys. zł.

W wyniku uregulowania przez Orbis Transport Sp. z o.o. powyższych zobowiązań w październiku 2009 roku, spółka PKS Tarnobrzeg Sp. z o.o. wystąpiła o wykreślenie powyższej hipoteki. Hipoteka ta została wykreślona w listopadzie 2009 roku.

Dodatkowo spółka PKS Tarnobrzeg Sp. z o.o. na dzień 31.12.2009 posiadała ustanowioną hipotekę umowną zwykłą na rzecz Maryland Real Estate Sp. z o.o. celem zabezpieczenia zwrotu zaliczki w kwocie 3 000 tys. zł + VAT (3 660 tys. zł), otrzymanej na poczet sprzedaży nieruchomości przy ul. Sikorskiego 86 w Tarnobrzegu (z wyłączeniem Stacji Paliw) oraz zastaw rejestrowy na autobusie tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy na przewóz osób w kwocie 52 tys. zł na rzecz gminy Padew Narodowa.

Z uwagi na zmienne oprocentowanie kredytów i pożyczek zaciągniętych przez spółki Grupy Kapitałowej, są one narażone na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych w wyniku zmiany stopy procentowej. Informacja na temat zarządzania ryzykiem znajduje się w nocie 30.2.

W 2009 roku stopy procentowe kształtowały się następująco:

- WIBOR 1M: 3,49 – 5,60
- WIBOR 3M: 4,14 – 5,84
- WIBOR 6M: 4,25 – 5,94
- WIBOR 1Y: 4,29 – 5,95

Wielkość niewykorzystanych linii kredytowych wyniosła 78 419 tys. zł., w tym:

- z tytułu kredytu w rachunku bieżącym – 53 419 tys. zł.
- z tytułu kredytu krótkoterminowego – 25 000 tys. zł.

W 2009 roku spółka dominująca Orbis S.A. była zobligowana wymogami standardów rachunkowości (MSR 1) do przeklasyfikowania kredytu inwestycyjnego z zobowiązań długoterminowych do krótkoterminowych na dzień 31 grudnia 2009 roku w związku z wysokim prawdopodobieństwem naruszenia warunków Umowy Kredytowej. Dzięki zawartemu przez Zarząd Orbis S.A. w dniu 23 lutego 2010 roku porozumieniu z konsorcjum banków finansujących kredyt inwestycyjny, kowenanty kredytu zostały określone na nowych, korzystniejszych poziomach. Umożliwi to prezentację kwoty 188 mln zł. w zobowiązaniach długoterminowych w sprawozdaniu za I kwartał 2010 roku.

24. ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE INNE

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Zobowiązania z tytułu zakupu jednostek powiązanych	0	292
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego - wartość bieżąca	13 998	1 819
Inne	0	36
Zobowiązania długoterminowe inne razem	13 998	2 147

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego są przedstawione w nocie 26.

25. REZERWY

	Rezerwa na procesy sądowe	Rezerwa na koszty restrukturyzacji	Pozostałe rezerwy na zobowiązania	Rezerwy na zobowiązania razem
Stan na 1 stycznia 2009 r.	1 451	2 072	1 691	5 214
Utworzenie rezerwy w ciągu okresu	1	778	676	1 455
Wykorzystanie rezerwy w ciągu okresu	0	0	(1 420)	(1 420)
Rozwiązanie rezerwy w ciągu okresu	(20)	0	(594)	(614)
Prezentowane w zobowiąz. związanych z aktywami zaklasyfikow. jako przeznaczone do sprzedaży	(661)	(2 072)	(168)	(2 901)
Stan na 31 grudnia 2009 r.	771	778	185	1 734
Krótkoterminowe 2009	771	778	185	1 734
Długoterminowe 2009	0	0	0	0
Rezerwy razem na 31 grudnia 2009 r.	771	778	185	1 734

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2009 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

	Rezerwa na procesy sądowe	Rezerwa na koszty restrukturyzacji	Pozostałe rezerwy na zobowiązania	Rezerwy na zobowiązania razem
Stan na 1 stycznia 2008 r.	1 536	306	807	2 649
Utworzenie rezerwy w ciągu okresu	215	2 072	2 494	4 781
Wykorzystanie rezerwy w ciągu okresu	(246)	(306)	(179)	(731)
Rozwiązanie rezerwy w ciągu okresu	(54)	0	(678)	(732)
Korekta z tytułu różnic kursowych	0	0	(753)	(753)
Stan na 31 grudnia 2008 r.	1 451	2 072	1 691	5 214
Krótkoterminowe 2008	1 431	2 072	1 691	5 194
Długoterminowe 2008	20	0	0	20
Rezerwy razem na 31 grudnia 2008 r.	1 451	2 072	1 691	5 214

Informacja na temat rezerw na świadczenia emerytalne i podobne znajduje się w nocie 28.

Procesy sądowe

Rezerwa na procesy sądowe dotyczy głównie spraw spornych z pracownikami.

Restrukturyzacja

Rezerwa na koszty restrukturyzacji dotyczy głównie rezerw na odprawy dla pracowników.

Pozostałe rezerwy

Pozostałe rezerwy dotyczą rezerwy na niedobory oraz na odszkodowania dla byłych pracowników.

26. ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE I INNE ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE

Zobowiązania handlowe przedstawione są w poniższej tabeli:

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	56 248	81 573
<i>w tym zobowiązania wobec jednostek zależnych</i>	5 306	5 502
Zaliczki na dostawy	458	342
Zobowiązania handlowe razem	56 706	81 915

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2009 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Inne zobowiązania krótkoterminowe składają się z następujących pozycji:

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Zobowiązania krótkoterminowe	16 389	21 468
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	9 929	10 857
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	1 456	1 617
Kaucje otrzymane	1 672	2 242
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego - wartość bieżąca	2 188	2 018
Zobowiązania z tytułu zakupu jednostek powiązanych	0	1 404
Inne zobowiązania	1 144	3 330
Rozliczenia międzyokresowe	35 976	49 046
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	20 280	22 918
zobowiązania wobec pracowników	10 555	12 726
opłaty franchisingowe	515	0
zobowiązania publiczno-prawne	2 935	2 075
koszty niezafakturowanych usług	5 908	6 985
prowinzje biur podróży	20	32
pozostałe	347	1 100
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	15 696	26 128
zaliczki i przedpłaty	14 111	24 249
pozostałe	1 585	1 879
Inne zobowiązania krótkoterminowe razem	52 365	70 514

Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego składają się z następujących pozycji:

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego wobec spółek wchodzących w skład podatkowej grupy kapitałowej	0	26
Razem zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	0	26

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU U LEASINGOBIORCY

Informacja o środkach trwałych w leasingu znajduje się w nocie 9 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego wraz z odsetkami, wymagalne w ciągu:		
jednego roku	3 147	2 204
od 1 roku do 5 lat	10 534	1 957
powyżej 5 lat	6 532	
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego razem	20 213	4 161
Pomniejszona o przyszłe odsetki	(4 027)	(324)
Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu minimalnych rat leasingowych razem	16 186	3 837

Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu minimalnych rat leasingowych	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Struktura zobowiązań z tytułu leasingu finansowego, wymagalna w ciągu:		
jednego roku	2 188	2 018
od 1 roku do 5 lat	7 993	1 819
powyżej 5 lat	6 005	0
Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu minimalnych rat leasingowych razem	16 186	3 837

Zobowiązania pozabilansowe z tytułu leasingu operacyjnego zostały opisane w nocie 26 niniejszego sprawozdania finansowego.

Długoterminowa część zobowiązań z tytułu leasingu finansowego prezentowana jest w nocie 24 niniejszego sprawozdania finansowego jako inne zobowiązania długoterminowe. Część krótkoterminowa zobowiązań z tytułu leasingu finansowego prezentowana jest w innych zobowiązaniach krótkoterminowych (nota 26). Średnia efektywna stopa procentowa przy rozliczaniu leasingu finansowego wynosiła w 2009 roku od 5,58% do 7,24%.

27. RACHUNKOWOŚĆ LEASINGODAWCY

Orbis Transport Sp. z o.o. prowadzi działalność w zakresie leasingu samochodów.

Należności brutto z tytułu leasingu finansowego	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Należności brutto z tytułu leasingu finansowego, należne w ciągu:		
jednego roku	1 109	1 795
od 1 roku do 5 lat	224	1 171
Należności brutto z tytułu leasingu finansowego razem	1 333	2 966
Pomniejszone o przyszłe odsetki (niezrealizowane przychody finansowe)	(85)	(323)
Inwestycja netto w leasing finansowy	1 248	2 643

Struktura inwestycji netto w leasing finansowy	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Struktura inwestycji netto w leasing finansowy, należna w ciągu:		
jednego roku	1 030	1 545
od 1 roku do 5 lat	218	1 098
Inwestycja netto w leasing finansowy	1 248	2 643

Długoterminowa część należności z tytułu leasingu finansowego prezentowana jest w nocie 15 niniejszego sprawozdania finansowego jako inne aktywa finansowe. Część krótkoterminowa należności z tytułu leasingu finansowego prezentowana jest w innych należnościach krótkoterminowych (nota 19).

Średnia efektywna stopa procentowa przy rozliczaniu leasingu finansowego wynosi 13,80%.

Wartość netto rzeczowego majątku trwałego oddanego w użytkowanie na podstawie umów leasingu operacyjnego przedstawiała się następująco:

Środki trwałe w leasingu operacyjnym (leasingodawca)	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Cena nabycia/koszt wytworzenia - aktywowany leasing operacyjny	142 519	159 728
Umorzenie na początek okresu	(20 816)	(18 946)
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	(19 422)	(19 671)
Wartość netto na koniec okresu	102 281	121 111

W grupie środków trwałych w leasingu operacyjnym znajdują się samochody osobowe.

Należności pozabilansowe Grupy z tytułu leasingu operacyjnego prezentują się następująco:

Przyszłe należności z tytułu leasingu operacyjnego	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Należności z tytułu leasingu operacyjnego, wymagalne w ciągu:		
jednego roku	25 280	29 083
od 1 roku do 5 lat	25 218	31 410
Należności z tytułu leasingu operacyjnego razem:	50 498	60 493

Należności z tytułu opcji wykupu	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Należności z tytułu opcji wykupu, wymagalne w ciągu:		
jednego roku	21 060	25 983
od 1 roku do 5 lat	42 507	51 962
Należności z tytułu opcji wykupu razem:	63 567	77 945

W bieżącym okresie w rachunku zysków i strat ujęto 32 701 tys. zł przychodów z tytułu opłat leasingowych. W roku 2008 w rachunku zysków i strat ujęto 30 793 tys. zł z tytułu opłat leasingowych. Przychody z tytułu opłat leasing znajdują się w pozycji Przychody netto ze sprzedaży usług.

28. ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno- rentowe	Ogółem zobowiązania
Wartość bieżąca zobowiązania - stan na 1 stycznia 2009	32 365	10 819	43 184
Koszty odsetek	1 780	556	2 336
Koszty bieżącego zatrudnienia	1 507	438	1 945
Wypłacone świadczenia	(3 924)	(801)	(4 725)
Zyski/straty aktuarialne	(477)	535	58
Redukcja/likwidacja planu wynagrodzeń	(1 483)	(721)	(2 204)
Zmiana planu	(10 239)	(4 649)	(14 888)
Wartość bieżąca zobowiązań - stan na 31 grudnia 2009	19 529	6 177	25 706
Wartość bilansowa zobowiązań - stan na 31 grudnia 2009	19 529	6 177	25 706
z tego:			
Wartość bilansowa zobowiązań długoterminowych	15 967	5 000	20 967
Wartość bilansowa zobowiązań krótkoterminowych	3 562	1 177	4 739
Łączna kwota kosztów ujętych w rachunku zysków i strat z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych	(7 429)	(3 120)	(10 549)

	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno- rentowe	Ogółem zobowiązania
Wartość bieżąca zobowiązania - stan na 1 stycznia 2008	31 827	11 190	43 017
Koszty odsetek	1 839	647	2 486
Koszty bieżącego zatrudnienia	1 609	456	2 065
Wypłacone świadczenia	(3 944)	(1 146)	(5 090)
Zyski/straty aktuarialne	1 034	(328)	706
Wartość bieżąca zobowiązań - stan na 31 grudnia 2008	32 365	10 819	43 184
Wartość bilansowa zobowiązań - stan na 31 grudnia 2008	32 365	10 819	43 184
z tego:			
Wartość bilansowa zobowiązań długoterminowych	27 025	9 121	36 146
Wartość bilansowa zobowiązań krótkoterminowych	5 340	1 698	7 038
Łączna kwota kosztów ujętych w rachunku zysków i strat z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych *	4 482	775	5 257

* w tym kwota kosztów ujętych w rachunku zysków i strat z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych w wysokości 46 tys. zł dotycząca działalności zaniechanej, prezentowana w pkt. 6, koszty zatrudnienia

Wszystkie powyżej opisane koszty ujęto w rachunku zysków i strat.

Poniżej przedstawiono główne założenia aktuarialne:

Główne przyjęte założenia aktuarialne	2010 i następne	
	2009	lata
- stopa dyskonta	5,50	5,50
- przewidywany przyszły wzrost wynagrodzeń	2,50	3,00

Przy kalkulacji rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne została przeprowadzona analiza wrażliwości w zakresie wpływu stopy dyskonta oraz planowanych wzrostów podstaw wymiaru świadczeń na kwotę rezerwy na 31 grudnia 2009 roku.

Zastosowanie stopy dyskonta finansowego niższej o 0,75 p.p. od przyjętej spowodowałoby wzrost łącznej kwoty rezerw o 1 110 tys. zł. Gdyby natomiast zastosowano stopę dyskonta o 0,75 p.p. wyższą od bazowej, kwota rezerwy byłaby o 1 022 tys. zł niższa.

Analiza wrażliwości dla przewidywanych wzrostów podstaw wymiaru świadczeń wykazała, że przyjęcie wymiaru niższego o 1 p.p. skutkowałoby spadkiem rezerwy o 1 427 tys. zł, a podniesienie wymiaru o 1 p.p. spowodowałoby wzrost kwoty rezerw o 1 563 tys. zł.

Rezerwa na odprawy emerytalne i podobne

Kwoty rezerw na świadczenia emerytalne i podobne wyliczane są na podstawie wyceny aktuarialnej.

Na 31 grudnia 2009 roku rezerwa została obliczona metodą indywidualną, dla każdego pracownika osobno.

Podstawą obliczenia rezerwy dla pracownika jest przewidywana kwota odprawy emerytalnej lub rentowej, jaką Spółka zobowiązuje się wypłacić na podstawie Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy i Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy, a po 31 grudnia 2012 roku na podstawie Protokołu Dodatkowego do PUZP. Obliczona w powyższy sposób kwota jest dyskontowana aktuarialnie na dzień 31 grudnia 2009. Zdyskontowaną kwotę pomniejsza się o zdyskontowane aktuarialnie na ten sam dzień kwoty rocznych odpisów na rezerwę, jakich Spółka dokonuje w celu powiększenia rezerw na pracownika.

Kwoty rocznych odpisów obliczane są zgodnie z metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych.

Prawdopodobieństwo dotrwania danej osoby do wieku emerytalnego jako pracownika Spółki zostało ustalone metodą ryzyk współzawodniczących, gdzie pod uwagę wzięto następujące ryzyka:

- możliwość zwolnienia z pracy,
- ryzyko całkowitej niezdolności do pracy,
- ryzyko śmierci.

Możliwość zwolnienia się z pracy przez pracownika oszacowana została z zastosowaniem rozkładu prawdopodobieństwa, przy uwzględnieniu danych statystycznych Orbis S.A. Prawdopodobieństwo zwolnienia się pracownika jest uzależnione od wieku pracownika i jest stałe w ciągu każdego roku pracy.

Ryzyko śmierci wyrażone zostało w postaci najnowszych danych statystycznych z polskich tabel trwania życia dla mężczyzn i dla kobiet, publikowanych przez GUS, na dzień dokonywania wyceny.

Prawdopodobieństwo przejścia pracownika na rentę inwalidzką oszacowane zostało na podstawie tabeli pttz2008.

Rezerwa na nagrody jubileuszowe

Kwoty rezerw na nagrody jubileuszowe wyliczana jest na podstawie wyceny aktuarialnej.

Na 31 grudnia 2009 roku rezerwa została obliczona metodą indywidualną, dla każdego pracownika osobno.

Podstawą obliczenia rezerwy dla pracownika są przewidywane kwoty nagród jubileuszowych, jakie Spółka zobowiązuje się wypłacić na podstawie Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy i Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy, a po 31 grudnia 2012 roku na podstawie Protokołu Dodatkowego do PUZP. Obliczona w powyższy sposób kwota jest dyskontowana aktuarialnie na dzień 31 grudnia 2009 roku. Zdyskontowaną kwotę pomniejsza się o zdyskontowane aktuarialnie na ten sam dzień kwoty rocznych odpisów na rezerwę, jakich Spółka dokonuje w celu powiększenia rezerw na pracownika.

29. POZYCJE WARUNKOWE

29.1 UDZIELONE I OTRZYMANE GWARANCJE

Orbis S.A.					
Tytuł	Beneficjent	Dłużnik/charakter powiązań	Okres ważności	kwota na dzień bilansowy	warunki finansowe i inne uwagi
poręczenie za zobowiązania spółki "Orbis Casino" Sp. z o.o., które mogą powstać z tytułu udzielenia przez bank gwarancji na podstawie umowy ramowej nr 5/2005 z dn. 06.12.2005	PKO BP SA	Orbis Casino Sp. z o.o. - spółka stowarzyszona	09.02.2012	2 000	okres ważności wg daty terminu ważności gwarancji
poręczenie za zobowiązania spółki "Orbis Casino" Sp. z o.o., które mogą powstać z tytułu udzielenia przez bank kredytu inwestycyjnego na podstawie umowy nr 202-129/3/II/11/2005 z dn. 22.12.2005	PKO BP SA	Orbis Casino Sp. z o.o. - spółka stowarzyszona	31.12.2012	1 000	okres ważności wg daty obowiązywania oświadczenia o poddaniu się egzekucji, poręczenie ważne jest bezterminowo
poręczenie solidarne za zobowiązania spółki Orbis Transport Sp. z o.o., które mogą powstać z tytułu udzielenia przez bank kredytu na podstawie Umowy Kredytu Krótkoterminowego nr 2009/005 z dn. 30.01.2009, ostatnio zmienionej aneksem nr 1 z dn. 03.03.2009 oraz aneksem nr 2 z dnia 29.12.2009	Societe Generale SA Oddział w Polsce	Orbis Transport Sp z o.o. - spółka zależna	15.02.2011	30 000	wg oświadczenia Orbis SA o poddaniu się egzekucji do kwoty 30.000.000 zł, Bank będzie mógł wystąpić z wnioskiem o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnego klauzuli wykonalności w terminie do 28.02.2011 r.
poręczenie solidarne za zobowiązania spółki Orbis Transport Sp. z o.o., które mogą powstać z tytułu udzielenia przez bank kredytu na podstawie Umowy o kredyt obrotowy nr 1611022WS07120700 z dn. 31.01.2008, ostatnio zmienionej aneksem nr 3 z dn. 27.02.2009	Kredyt Bank SA	Orbis Transport Sp z o.o. - spółka zależna	31.01.2011	50 000	okres ważności wg terminu obowiązywania poręczenia; wg oświadczenia Orbis SA o poddaniu się egzekucji, Bank będzie mógł wystąpić o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnego klauzuli wykonalności w terminie do 31.01.2011
poręczenie za weksel in blanco z klauzulą bez protestu, wystawionego przez Polskie Biuro Podróży "Orbis" Sp. z o.o. na zlecenie SIGNAL IDUNA Polskie Towarzystwo Ubezpieczeń SA jako zabezpieczenie roszczeń regresowych z tytułu udzielonej gwarancji na podstawie Umowy o udzielenie gwarancji ubezpieczeniowej turystycznej nr M 159373 zawartej w dniu 26.11.2008	SIGNAL IDUNA Polskie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Polskie Biuro Podróży Orbis Sp. z o.o. - spółka zależna	31.12.2009	8 160	gwarancja obowiązuje do 31.12.2009, ewentualnych roszczeń Beneficjent może dochodzić do 180 dni po ostatnim dniu obowiązywania gwarancji; zabezpieczenia zostaną zwolnione przez Gwaranta po wygaśnięciu gwarancji, o ile nie nastąpi wypłata z jej tytułu i w następstwie konieczność skorzystania z zabezpieczeń
poręczenie solidarne za zobowiązania spółki Polskie Biuro Podróży "Orbis" Sp. z o.o., które mogą powstać z tytułu udzielenia przez bank kredytu na podstawie umowy kredytu krótkoterminowego nr 2009/004 z dn. 28.01.2009 wraz z aneksem nr 1 z dnia 28.08.2009 oraz aneksem nr 2 z dnia 29.12.2009	Societe Generale SA Oddział w Polsce	Polskie Biuro Podróży Orbis Sp. z o.o. - spółka zależna	15.04.2010	18 000	wg oświadczenia Orbis SA o poddaniu się egzekucji do kwoty 18.000.000 zł, Bank będzie mógł wystąpić o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnego klauzuli wykonalności w terminie do 30.04.2010
Razem Orbis S.A.				109 160	

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2009 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Hekon Hotele Ekonomiczne S.A.

Tytuł	Beneficjent	Dłużnik/charakter powiązań	Okres ważności	kwota na dzień bilansowy	warunki finansowe i inne uwagi
gwarancja na kredyt 500 mln zł	Bank Handlowy i Societe Generale (główni powołani organizatorzy), BZ WBK Caylor (organizatorzy)	ORBIS S.A.	7 lat z 2 opcjami przedłużenia terminu spłaty o kolejny rok	282 755	gwarancja obejmuje 120% kredytu, czyli max. 600 mln zł kredytu
Razem Hekon Hotele Ekonomiczne				282 755	

PKS Gdańsk Sp. z o.o.

Tytuł	Beneficjent	Dłużnik/charakter powiązań	Okres ważności	kwota na dzień bilansowy	warunki finansowe i inne uwagi
zabezpieczenie poręczenia TUIR S.A. na rzecz PKS Gdańsk Sp. z o.o.	TUIR S.A.	PKS Gdańsk Sp. z o.o.	31.12.2009	378	weksel własny in blanco, blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym w wysokości 100 tys. zł do czasu ustanowienia hipoteki na nieruchomości, po ustanowieniu hipoteki cesja praw z polisy ubezpieczenia mienia
Razem PKS Gdańsk				378	

Orbis Transport Sp. z o.o.

Tytuł	Beneficjent	Dłużnik/charakter powiązań	Okres ważności	kwota na dzień bilansowy	warunki finansowe i inne uwagi
poręczenie weksla wystawionego jako zabezpieczenie spłaty zobowiązań z tytułu zawartej umowy leasingowej z SG Equipment Leasing Polska Sp. z o.o.	SG Equipment Leasing Polska Sp. z o.o.	PKS Gdańsk Sp. z o.o.	01.02.2017	20 293	jako zabezpieczenie spłaty zobowiązań z tytułu zawartej umowy nr 24444 ustanowiono na nieruchomości przy ul. 3 Maja 12 w Gdańsku hipotekę łączną kaucyjną do kwoty 11 516 tys. zł., ponadto w związku z podpisaniem umowy leasingowej dokonano cesji praw z polisy ubezpieczenia mienia w wysokości 1 048 tys. zł.
poręczenie weksla wystawionego jako zabezpieczenie spłaty zobowiązań z tytułu zawartej umowy leasingowej z SG Equipment Leasing Polska Sp. z o.o.	SG Equipment Leasing Polska Sp. z o.o.	PKS Gdańsk Sp. z o.o.	05.07.2017	1 908	
poręczenie przez Orbis Transport dwóch weksli wystawionych przez Inter Bus jako zabezpieczenie spłaty zobowiązań z tytułu zawartych umów wstąpienia w prawa i obowiązki wynikające z dwóch umów leasingu zawartych 21.12.2006r. Pomiedzy VFS Usl.Finas. Polska a Orbis Transport	VFS Usługi Finansowe Polska Sp. z o.o.	Inter Bus Sp. z o.o.	11.01.2010	67	dwa weksle własne in blanco
Razem Orbis Transport				22 268	

RAZEM Zobowiązania warunkowe

414 561

W tym poręczenia kredytu/pożyczki lub udzielenia gwarancji wewnątrz grupy kapitałowej:

411 561

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2009 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Nie jest możliwe wiarygodne określenie stopnia pewności wystąpienia przepływów pieniężnych z tytułu pozycji warunkowych.

29.2 SPRAWY SPORNE

przedmiot postępowania	wartość przedmiotu sporu	data wszczęcia postępowania	strony wszczętego postępowania	stanowisko spółki
1. 1) o stwierdzenie nieważności orzeczenia administracyjnego z dnia 24.06.1955 roku w sprawie odmowy przyznania dotychczasowym właścicielom prawa własności czasowej do gruntu nieruchomości położonej w Warszawie przy ul. Al. Jerozolimskie 29 (obecnie 35), nr hip. 5021; 2) o stwierdzenie nieważności decyzji Wojewody Warszawskiego nr 447/91 z dnia 23.09.1991 roku orzekającej nabycie z mocy prawa użytkowania wieczystego gruntu przez Orbis S.A. nieruchomości położonej w Warszawie przy ul. Nowogrodzkiej 24/26 stanowiącej działkę ewidencyjną o nr 3. w części odnoszącej się do dawnej hipoteki pn. "Nieruchomość w Mieście Warszawie pod nr 5021".	nieznana	1) zawiadomienie Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast datowane 18.04.2002 roku o prowadzonym postępowaniu w sprawie stwierdzenia nieważności orzeczenia administracyjnego; 2) zawiadomienie Ministra Infrastruktury datowane 04.02.2008 roku	1) Wnioskodawca : P.P. Andrzej Jacek Blikle i Helena Maria Helmersen - Andrzejewski; Strona przeciwna: Minister Infrastruktury; Uczestnik: Orbis S.A.; 2) Wnioskodawca (obecnie uczestnicy): Andrzej Jacek Blikle i Helena Maria Helmersen – Andrzejewski (obecnie następca prawny Jan Warum dit Andrzejewski).	1) WSA w dniu 26.08.2005 oddalił skargę Orbis S.A. na decyzję Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast utrzymującą w mocy decyzję stwierdzającą nieważność orzeczenia administracyjnego Prezydium Rady Narodowej z dnia 24.06.1955 roku, która odmawiała dotychczasowemu właścicielowi przyznania prawa własności czasowej do gruntu nieruchomości warszawskiej położonej przy Al. Jerozolimskich 29 (obecnie 35). Od ww. wyroku Orbis S.A. wniósł skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego, wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania WSA. NSA wyrokiem z dnia 28.11.2006 roku oddalił ww. skargę kasacyjną Orbis S.A.. Oznacza to, że wniosek o przyznanie prawa własności czasowej złożony przez byłych właścicieli nieruchomości będzie podlegał ponownemu rozpoznaniu. 2) Orbis S.A. w piśmie datowanym 27.02.2008 roku przedstawił swoje stanowisko w niniejszej sprawie, wskazując na brak podstaw prawnych do stwierdzenia nieważności ww. decyzji dotyczącej uwłaszczenia Orbis S.A.. Minister Infrastruktury pismem z dnia 19.05.2008 roku zawiadomił, iż termin rozpatrzenia sprawy wyznacza się do dnia 31.12.2008 roku. Jednocześnie Orbis S.A. doręczono postanowienie z dnia 01.10.2008 roku Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa Wydział Ksiąg Wieczystych oddalające wniosek Andrzeja Blikle i Heleny Helmersen Andrzejewski o wpis roszczenia o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego. 6 stycznia 2009 roku doręczono Orbis S.A. decyzję Ministra Infrastruktury z 24 grudnia 2008 roku, stwierdzającą nieważność decyzji Nr 447/91 Wojewody Warszawskiego z dnia 23 września 1991 r. dotyczącej uwłaszczenia „Orbis” S.A. nieruchomością położoną w Warszawie przy ul. Nowogrodzkiej 24/26, opisaną w KW Nr 72550 – w części odnoszącej się do dawnej hipoteki pn. „Nieruchomość w Mieście Warszawie pod nr 5021”. W związku z tą decyzją Orbis S.A. złożył w dniu 19.01.2009, w przewidzianym prawnie terminie, wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. W dniu 14.07.2009 r. Minister Infrastruktury wydał decyzję utrzymującą w mocy ww. decyzję z dnia 24.12.2008 r. W dniu 25.08.2009 r. Orbis S.A. złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego na ww. decyzję z dnia 14.07.2009 r. Minister Infrastruktury w odpowiedzi na skargę datowaną 07.09.2009 r. wniósł o jej oddalenie. Postanowieniem z dnia 14.10.2009 r. WSA odmówił wstrzymania wykonania zaskarżonej decyzji. Zażaleniem z dnia 30.10.2009 roku Orbis S.A. wniósł o zmianę ww. postanowienia WSA, poprzez wstrzymanie wykonania zaskarżonej decyzji, ewentualnie o uchylenie postanowienia WSA i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez WSA. Postanowieniem z 16.12.2009 roku NSA oddalił zażalenie Orbis S.A. Wyznaczona na dzień 23 marca 2010 roku rozprawa została przez Sąd odwołana. Obecnie Orbis S.A. oczekuje na wyznaczenie przez WSA w Warszawie terminu rozprawy w tej sprawie. W dniu 09 marca 2010 roku Orbis S.A. skierował do WSA pismo skarżącego rozszerzające wnioski i argumentację skargi. W dniu 16 marca 2010 roku pełnomocnik uczestników postępowania skierował do WSA pismo uczestników postępowania przedstawiając stanowisko w sprawie.
2. 1) o przyznanie prawa własności czasowej (obecnie prawa użytkowania wieczystego) do gruntu nieruchomości położonej w Warszawie przy ul. Nowogrodzkiej 26, nr Hip. 1599 G. 2) o stwierdzenie nieważności decyzji Wojewody Warszawskiego nr 447/91 z dnia 23.09.1991 roku dotyczącej uwłaszczenia Orbis S.A. Hotel Forum w Warszawie nieruchomością położoną w Warszawie przy ul. Nowogrodzkiej 24/26, w części dotyczącej Hip. 1599 lit. G.	nieznana	1) wniosek z dnia 14.09.1948 roku o przyznanie prawa własności czasowej; 2) zawiadomienie Ministra Budownictwa datowane 20.11.2006 rok	1) Wnioskodawca : Jan i Tadeusz Sławińscy (obecnie spadkobiercy: Elżbieta Sławińska i inni Uczestnik: Orbis S.A. 2) Wnioskodawca : Joanna	1) WSA wydał wyrok dnia 14.01.2005 roku uchylający decyzję Prezydenta m.st. Warszawy odmawiającą ustanowienia prawa użytkowania wieczystego gruntu oraz decyzję Wojewody Mazowieckiego utrzymującą ww. decyzję Prezydenta. Prezydent m.st. Warszawy decyzją z dnia 06.02.2006 roku kolejny raz odmówił następcom prawnym b. właściciela przyznania prawa użytkowania wieczystego do gruntu nieruchomości położonej przy ul. Nowogrodzkiej 26 w Warszawie. Spadkobiercy b. właścicieli wnieśli odwołania od ww. decyzji Prezydenta m.st. Warszawy. Wojewoda Mazowiecki decyzją z dnia 27.07.2006 roku uchylił ww. decyzję Prezydenta m.st. Warszawy. Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2009 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

przedmiot postępowania	wartość przedmiotu sporu	data wszczęcia postępowania	strony wszczętego postępowania	stanowisko spółki
		(doręczone Orbis S.A. 04.12.2006 roku)	Kubiacyk - Grodzka (jedna ze spadkobierczyń Tadeusza Sławińskiego)	decyzją nr 186/GK/DW/2008 datowaną 31.03.2008 roku odmówił następcom prawnym b. właściciela przyznania prawa użytkowania wieczystego. Pełnomocnik wnioskodawców wniósł w dniu 21.04.2008 roku odwołanie od ww. decyzji Prezydenta m.st. Warszawy. Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie Wydział Skarbu Państwa i Nieruchomości zawiadomił Orbis S.A. w dniu 08.09.2008 roku, iż w sprawie został zebrany materiał dowodowy. Woj. Mazowiecki decyzją z dn. 23.10.2008 roku utrzymał w mocy ww. zaskarżoną decyzję z dnia 31.03.2008 roku. Postanowieniem z dnia 04.03.2009 roku WSA zawiesił postępowanie sądowe ze skargi R.Sławińskiego, T.Szydlowskiej, J.Sławińskiego i E.Sławińskiej na decyzję Woj. Mazowieckiego z dn. 23.10.2008 roku w przedmiocie odmowy przyznania prawa użytkowania wieczystego do gruntu. Postanowieniem z dnia 02.07.2009 r. WSA postanowił podjąć zawieszone postępowanie sądowe. W dniu 20.11.09 r. odbyła się rozprawa i WSA w wyroku wydanym w tym samym dniu oddalił skargę. W grudniu 2009 r. WSA doręczył spółce Orbis SA uzasadnienie wyroku. Spadkobiercy byłych właścicieli wnieśli skargę kasacyjną do NSA, której odpis został doręczony spółce Orbis SA w dniu 18.03.2010r.
3. postępowanie o zapłatę, proporcjonalnie do posiadanych udziałów we współwłasności, tytułem zwrotu nakładów koniecznych, poniesionych przez Orbis S.A. na kamienicę przy ul. Pijarskiej 11 w Krakowie	1 541 346,56 zł.	pozew z dnia 29.11.2004 r.	Powód: Orbis S.A., Pozwani: S.Marczak, P. Marczak, G. Marczak, A. Marczak, M. i A. Marczakowie, I. Kuc, E. Ciapała, J. Tabor	2) Minister Budownictwa pismem datowanym 20.11.2006 roku zawiadomił Orbis S.A., iż Pani Joanna Kubiacyk - Grodzka wystąpiła z wnioskiem o stwierdzenie nieważności decyzji Wojewody Warszawskiego nr 447/91 z dnia 23.09.1991 r. dotyczącej uwłaszczenia Orbis S.A. Hotel Forum w Warszawie nieruchomością położoną w Warszawie przy ul. Nowogrodzkiej 24/26, w części dotyczącej Hip. 1599 lit. G. Minister Budownictwa decyzją z dnia 22.01.2007 roku odmówił stwierdzenia nieważności ww. decyzji Wojewody Warszawskiego z dnia 23.09.1991 roku, sprostowanej postanowieniami z dnia 09.01.1992 r., z dnia 23.12.1993 r. i z dnia 27.11.2006 r. Ww. decyzja Ministra Budownictwa z dnia 22.01.2007 roku jest ostateczna. W dn. 12.11.09r. Spółka otrzymała tę decyzję opatrzoną w klauzulę ostateczności. Sprawa zakończona. Sprawa przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy. Wniosek Orbis S.A. o wydanie postanowienia o zabezpieczenie roszczenia pozwu poprzez obciążenie hipoteką przymusową do kwoty 1 541 346 zł na nieruchomości przy ul. Pijarskiej 11 został przez Sąd uwzględniony. Sąd doręczył pełnomocnikowi Orbis S.A. zawiadomienie z dnia 14.02.2008 roku, że "w wyniku rozpatrzenia środka zaskarżenia" dokonał wpisu do KW ww. hipotekę przymusową kaucyjną. W dniu 25.06.2007 roku odbyła się kolejna rozprawa, na której pełnomocnik Pozwanych przedstawił kopię opinii biegłego (inż. Egnera) ze sprawy, o której mowa powyżej. Pełnomocnik Powoda oświadczył, iż przedstawiona kopia opinii biegłego została w sprawie, o której mowa powyżej, zakwestionowana. W dniu 28.04.2008 roku Sąd przesłuchał biegłego Wiesława Engera, który przyznał m.in. odpowiadając na zarzuty Orbis S.A., iż nie posiada wiedzy dotyczącej kosztorysowania robót budowlanych. Orbis S.A., biorąc pod uwagę powyższe i wcześniej przedstawiane zarzuty do opinii, wniósł o uznanie Opinii biegłego W. Engera za niewiarygodną i o przyjęcie Opinii Sądowej nowego biegłego, powołanego ww. sprawie opisaną powyżej. W dniu 19.11.2008 roku odbyła się rozprawa na której Sąd zapoznał się jak i pozwanych z dostarczoną przez Orbis S.A. opinią biegłego R. Muchy, ze sprawy opisaną powyżej i określił pozwanym 21-dniowy termin na pisemne ustosunkowanie się do tej Opinii i zgłoszenie konkretnych pytań do biegłego oraz postanowił o przesłuchaniu biegłego w drodze pomocy prawnej. Biegły inż. Mucha w dniu 21 maja 2009 został przesłuchany przez Sąd w Krakowie, na zlecenie Sądu Bydgoskiego. W dniu 2.12.2009 roku odbyła się rozprawa, podczas której Sąd stwierdził w oparciu o akta sprawy „krakowskiej” (zakończonych prawomocnym wyrokiem w kwietniu 2009 roku), której akta zostały dostarczone w celach dowodowych, że roszczenie Orbis S.A. przeciwko Marczakom i innym zostało przez Sąd w Krakowie uwzględnione i zaspokojone poprzez potrącenie tej należności z dochodzonego przez nich odszkodowania – czyli strony zostały rozliczone. W tej sytuacji Sąd w Bydgoszczy uznał, że spór między stronami jest zakończony, zwłaszcza, że żadna ze stron nie złożyła

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2009 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

przedmiot postępowania	wartość przedmiotu sporu	data wszczęcia postępowania	strony wszczętego postępowania	stanowisko spółki
				apelacji w sprawie „krakowskiej”. Celem rozważenia jednak wszystkich aspektów proceduralnych związanych z zakończeniem procesu Sąd odroczył ogłoszenie orzeczenia na dzień 16.12.2009 roku. Sąd postanowieniem z dnia 18.12.2009 r. umorzył postępowanie w oparciu o art.355, par.1 KPC, uznając dalsze postępowanie za „zbędne” z uwagi na rozliczenie stron. W dniu 25.01.2010. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy doręczył Orbis S.A. kopię postanowienia o umorzeniu postępowania wraz z uzasadnieniem. W orzeczeniu tym Sąd obciążył Orbis S.A. kosztami postępowania w łącznej kwocie 14 434-zł. Uznając to rozstrzygnięcie za niesłuszne i zawyżone w dniu 31.01.2010 r. złożono zażalenie na to postanowienie w części dotyczącej zasądzonych kosztów. Do dnia 19.04.2010 r. nie otrzymano orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, który jest właściwy do rozpatrzenia zażalenia. Sprawę w imieniu Orbis S.A. prowadzi adwokat Janusz Nowiński.
4. wniosek o stwierdzenie nabycia z mocy prawa użytkowania wieczystego gruntu położonego w Krakowie przy Al. Marszałka F. Focha w obrębie ewidencyjnym nr 14 Kraków-Krowdrza Półwie Zwierzynieckie, składającego się z części działki nr 180/4 odnoszącej się do dawnych parcel katastralnych nr 1816/45, 1816/52, 1816/64, 1816/66, objętej w dacie złożenia wniosku księgą wieczystą KR1P/00212704/9, a wcześniej, w dniu 5 grudnia 1990 r., księgą wieczystą nr 49300, wraz z prawem własności położonego na nim budynku na podstawie art. 200 ustawy o gospodarce nieruchomościami	nieznana	wniosek z dnia 27.11.2008 r.	Wnioskodawca : Orbis S.A.	Orbis S.A. w związku ze stwierdzeniem w części nieważności decyzji Wojewody Krakowskiego z dnia 19.02.1993 r. wystąpił z wnioskiem do Wojewody Małopolskiego o wydanie nowej decyzji w sprawie użytkowania wieczystego. W dniu 27.10.2009 r. Wojewoda Małopolski wydał decyzję stwierdzającą nabycie z mocy prawa, z dniem 5 grudnia 1990 r.: (1) prawa użytkowania wieczystego gruntu Skarbu Państwa, położonego w jednostce ewidencyjnej Kraków-Krowdrza, obr. 14, stanowiącego część działki nr 180/4, odpowiadającą dawnym parcelom l. kat. 1816/45, 1816/52, 1816/66, 1816/64, a ponadto (2) prawa własności części budynku hotelowego „Cracovia”, który w całości usytuowany jest na działce nr 180/4. Sprawa zakończona.
5. sprawa o wydanie nieruchomości położonej w Warszawie, w dzielnicy Wilanów, przy ul. St. Kostki Potockiego 27, oznaczonej jako działka nr 21/1 o powierzchni 4397 m2	Wartość przedmiotu sporu powód określił na 5.000.000 zł jako wartość nieruchomości i alternatywnie na sumę 377.433 zł odpowiadającą 3-miesięcznemu czynszowi najmu lub dzierżawy należnemu od tego rodzaju nieruchomości	pozew z dn. 29.09.2005r.	Powód: Skarb Państwa, reprezentowany przez Urząd m.st. Warszawy, Pozwany: Orbis S.A.	W odpowiedzi na pozew „ORBIS” S.A. wniósł o oddalenie powództwa z uwagi na posiadane przez „ORBIS” S.A., wbrew twierdzeniu pozwu, prawo do nieruchomości potwierdzone decyzją wydaną przez stosowne władze w 1989 r. stwierdzającą oddanie nieruchomości stanowiącej przedmiot sporu w zarząd poprzednikowi prawnemu Spółki - P.P. „ORBIS”. W dniu 20.11.2007 roku zapadł wyrok oddalający powództwo Skarbu Państwa. W dniu 17.12.2007 roku reprezentujący SP - Prezydent m.st. Warszawy wniósł apelację, od ww. wyroku Sądu I instancji. W odpowiedzi na apelację pełnomocnik Orbis S.A. wniósł o jej oddalenie, rozprawiając się z jej zarzutami merytorycznymi wywiedzionymi z przepisów ustawy z 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, poprzez wskazanie, że pozwany Orbis S.A. wykazał swój tytuł prawny do spornej nieruchomości z decyzji wydanej na gruncie ustawy z 1985 r. o gospodarce gruntami i wyłączeniu nieruchomości, ustanawiającej na rzecz jego poprzednika prawnego P.P. Orbis prawo zarządu co zasadnie stwierdził w uzasadnieniu swojego wyroku Sąd I instancji. W dniu 04.09.2008 r. przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie odbyła się rozprawa apelacyjna, na której zapadło postanowienie o zawieszeniu postępowania apelacyjnego do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia w postępowaniu administracyjnym co do prawa własności przedmiotowej nieruchomości. Wg stanu na dzień 30.03.2009 roku stan sprawy przed Sądem Apelacyjnym nie uległ zmianie-postępowanie zawieszone.Postępowanie administracyjne z wniosku spadkobierców dawnego właściciela – Adama Branickiego - o zwrot nieruchomości toczy się aktualnie przed Wojewodą Mazowieckim jako organem I instancji. W dniu 09.01.2009 r. na adres Oddziału Novotel Centrum w Warszawie doręczone zostało postanowienie Ministra Rolnictwa z dnia 05.01.2009 r. którym uznając zasadność zażalenia Pani Anny Branickiej Wolskiej na przewlekłość postępowania, Minister wyznaczył Wojewodzie Mazowieckiemu dodatkowy termin na załatwienie sprawy do dnia 28.02.2009 r. oraz zarządził wyjaśnienie przyczyn zwłoki. Do załatwienia sprawy we wskazanym terminie nie doszło, jednak w dniu 06.03.2009 r. do Oddziału doręczono pismo Wojewody Mazowieckiego z dnia 27.02.2009 r., zawierające m.in. wyjaśnienie, iż dotychczas zebrane dokumenty zawierają braki w postaci

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2009 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

przedmiot postępowania	wartość przedmiotu sporu	data wszczęcia postępowania	strony wszczętego postępowania	stanowisko spółki
				nie zidentyfikowanych w tym postępowaniu granic dawnej nieruchomości ziemskiej „Kolonія Adamówka Wilanowska Dz.15” (przedmiotowa działka stanowi część tej nieruchomości), dlatego też Urząd zlecił wykonanie opracowania geodezyjnego dla ustalenia dokładnej powierzchni nieruchomości. Pismem z dnia 27.04.2009 r. Mazowiecki Urząd Wojewódzki wyznaczył termin wydania decyzji w sprawie wniosku reparytacyjnego spadkobierców dawnego właściciela nieruchomości na 1 miesiąc od daty zgromadzenia materiału dowodowego tj. żądanych dokumentów z archiwów oraz wykonania opracowania geodezyjnego dla ustalenia dokładnej powierzchni dawnej nieruchomości ziemskiej, z której pochodzi działka na której znajduje się restauracja Wilanów, będąca przedmiotem sporu sądowego. Urząd pismem doręczonym 12.11.2009 r. zawiadomił o zebraniu materiału dowodowego i możliwości zapoznania się z nim przez strony jak też o możliwości składania wyjaśnień, wniosków i dowodów. Inna ze stron postępowania, zgłosiła wniosek o przeprowadzenie dalszych dowodów, dotyczących powierzchni nieruchomości „Kolonія Adamówka Wilanowska dz.15”. Wniosek ten został uwzględniony – wyznaczono termin na przesłuchanie świadka - osoby, która sporządziła opracowanie geodezyjne dot. powierzchni działki wg stanu na dzień wejścia w życie Dekretu o przeprowadzeniu reformy rolnej. W rozprawach administracyjnych w dniach 18.12.2009 roku i 05.01.2010 roku uczestniczyli pełnomocnicy: wnioskodawców – spadkobierców dawnego właściciela nieruchomości, uczestników postępowania: Orbis S.A. oraz Muzeum Pałac w Wilanowie, przedstawiciele Urzędu oraz biegli autorzy opinii technicznej wykonanej na zlecenie Urzędu na koszt uczestnika postępowania Muzeum Pałac w Wilanowie. Z przesłuchania biegłych na rozprawie w dniach 18.12.2009 r. oraz 05.01.2010 r. został sporządzony i doręczony uczestnikom postępowania protokół, który zawiera szczegółowe wyjaśnienia biegłych odnośnie zawartych w ich opinii ustaleń co do przebiegu granic dawnej nieruchomości, oznaczonej jako „Kolonія Adamówka Wilanowska dz.15”, (część tej nieruchomości stanowi działka na której znajduje się restauracja „Wilanów”). Biegli wyjaśnili, że wobec braku w księgach wieczystych mapy oraz danych co do powierzchni dawnej nieruchomości, w opinii oparto się na badaniach dokumentów znajdujących się w Państwowym Zasobie Geodezyjnym i Kartograficznym, na których oparte jest założenie ewidencji gruntów i budynków na tym terenie. Na rozprawie w dniu 05.01.2010 r. pełnomocnik wnioskodawców złożył pisemne oświadczenie, w którym poinformował m.in., że reprezentowana przez niego strona nie będzie dochodziła od Orbis S.A. odszkodowania z tytułu użytkowania przedmiotowej nieruchomości. Oświadczenie stanowi załącznik do protokołu z rozprawy, dodać jednak należy, że oświadczenie nie zostało poparte stosownym pełnomocnictwem spadkobierców Adama Branickiego upoważniającym do zrzeczenia się w ich imieniu roszczeń. Postanowieniem z dnia 04.02.2010 r. organ prowadzący postępowanie odmówił Muzeum Pałac w Wilanowie zawieszenia postępowania administracyjnego w związku z podniesioną przez tego uczestnika okolicznością, że przed Trybunałem Konstytucyjnym toczy się aktualnie postępowanie, w sprawie pytania prawnego Wojewódzkiego Sadu Administracyjnego w Warszawie, o stwierdzenie, czy orzekanie trybie administracyjnym na mocy § 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa z 01.03.1945 r. w sprawie wykonania dekretu o reformie rolnej (w oparciu o ten przepis toczy się aktualne postępowanie przez Wojewodę Mazowieckim) jest zgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP. Na to postanowienie pełnomocnik Muzeum Pałacu w Wilanowie wniósł w dniu 15.02.2010 r. zażalenie do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, które dotychczas nie zostało rozpoznane. Należy dodać, że postanowieniem z dnia 01.04.2010 r. Trybunał Konstytucyjny kwestię postawionego mu pytania prawnego rozstrzygnął w ten sposób, że umorzył postępowanie stwierdzając, iż przepisy rozporządzenia z dnia 01.03.1945 r. w sprawie wykonania dekretu o przeprowadzeniu reformy rolnej (w tym kwestionowany § 5 tegoż rozporządzenia) utraciły moc obowiązującą z chwilą zakończenia w latach 50-tych XX wieku działań związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej. W ocenie Trybunału Konstytucyjnego

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2009 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

przedmiot postępowania	wartość przedmiotu sporu	data wszczęcia postępowania	strony wszczętego postępowania	stanowisko spółki
				roszczenia o zwrot bezpodstawnie odebranych na podstawie dekretu nieruchomości winny być rozpoznawane w postępowaniach sądowych. Postanowienie TK nie jest wiążące, jego uzasadnienie stanowi wyłącznie interpretację przepisów dokonaną przez TK, do której jednak zobowiązany będzie odnieść się Urząd Wojewody Mazowieckiego przy rozpatrzeniu wniosku Rodziny Branickich o zwrot nieruchomości. Wysoce prawdopodobnym skutkiem orzeczenia TK może być umorzenie postępowania administracyjnego. Sprawa w toku. Sprawę w imieniu Orbis S.A. prowadzi radca prawny Zofia Marcinkowska.
6. sprawa o zwrot wywłaszczonej nieruchomości obejmującej parcele I.kat 178/4 o pow. 82 m ² , 178/3 o pow. 75 m ² , 178/5 o pow. 299 m ² , I.kat 193/5 o pow. 583 m ² (dotyczącej części działek o aktualnych numerach ew. 329/2, 330/3 i 330/7 w Krakowie)		zawiadomienie Urzędu Miasta Krakowa Wydział Skarbu Miasta (wpływ do Orbis S.A. 03.10.2008 rok)	Wnioskodawcy : H. Białczyński, E. Lende, A. Dziedzic, J. Białczyński, C. Białczyński, S. Białczyński, J. Pyjos, M. Zajac, A. Garwolińska, B. Bielenin	Wnioskodawcy wnieśli o zwrot wywłaszczonej nieruchomości. W trakcie postępowania na wniosek z dnia 17.11.2008 r. złożony przez wnioskodawców Prezydent Miasta Krakowa postanowieniem z dnia 25.03.2009 roku po raz drugi zawiesił postępowanie w sprawie zwrotu części działek ewid. (aktualnie o) Nr 329/2, 330/3 i 330/7. Zawieszenie nastąpiło do czasu rozpatrzenia wniosku p. E. Lendy z dnia 3.11.2008 r. o rozwiązanie umowy użytkowania wieczystego (powinno być o wygaszenie użytkowania wieczystego) na przedmiotowych działkach. Referat Gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego nie znalazł uzasadnienia do wygaszenia użytkowania wieczystego. Sprawa jest jednak nadal zawieszona, ponieważ zawieszenie nastąpiło na wniosek strony. Sprawę prowadzi Mec. Ryszard Błachut.
7. wniosek o stwierdzenie nieważności orzeczenia administracyjnego Prezydium Rady Narodowej m.st. Warszawy z dnia 16.03.1967 roku w sprawie odmowy przyznania dotychczasowemu właścicielowi prawa własności czasowej do gruntu nieruchomości położonej w Warszawie przy ul. Nowogrodzkiej 29 (obecnie 27), nr hip. 1618L, w części dotyczącej działki ewidencyjnej nr 31 z obrębu 5-05-02. Działka nr 31 ma powierzchnię 2230 m ² , a postępowanie dotyczy najprawdopodobniej powierzchni ok. 365 m ² .	nieznana	Zawiadomienie z Ministerstwa Infrastruktury datowane na 17.02.2009r., doręczone Spółce w dn. 26.02.2009r. informujące o prowadzonym postępowaniu w sprawie stwierdzenia nieważności orzeczenia administracyjnego	Wnioskodawcy : Ludmiła Paderewska i Stanisław Włodek Strona przeciwna: Minister Infrastruktury Uczestnik: Orbis S.A.	Minister Infrastruktury pismem z dnia 17.02.2009 roku zawiadomił, iż termin rozpatrzenia sprawy wyznacza się do dnia 31.08.2009 roku. W najbliższych dniach Orbis S.A. przedstawi Urzędowi swoje stanowisko w niniejszej sprawie. Pismem z dnia 26.08.2009r. Minister Infrastruktury poinformował, że został zebrany cały materiał dowodowy w sprawie, a termin instrukcyjny na rozpatrzenie sprawy został przesunięty do dnia 15.01.2010 roku który nie został dotrzymany i dalej brak informacji o stanie sprawy.
8.66 powództw pracowników Oddziału Hotel Vera w Warszawie o wypłatę premii miesięcznych za okres 2003 – 2005 r. Pracownicy roszczenia swoje opierają na różnicach w zapisach Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników Orbis S.A. a wewnętrznymi przepisami płacowymi obowiązującymi w Oddziale będącym odrębnym pracodawcom.	Łączna wysokość pozwów to kwota około 776 tys. zł.	Pierwsze pozwu wpłynęły w lipcu 2006	Powodowie: 66 pracowników Oddziału Hotel Vera w Warszawie, Pozwany: Orbis S.A. Oddział Hotel Vera w Warszawie	Oddział Hotel Vera w Warszawie wnosi o oddalenie wszystkich powództw pracowników. Kilka spraw zostało zawieszonych. Orbis zaproponował pracownikom zawarcie ugod na poziomie wynikających z wyroków pierwszej instancji częściowo uwzględniających powództwa pracowników. Wszystkie sprawy zostały zakończone. Roszczenia pracowników zostały zrealizowane w ok.20%.
9. Wniosek o ustalenie, że aktualizacja opłaty za użytkowanie wieczyste gruntu przy ul. Pawiej w Krakowie jest nieuzasadniona.	417 354,33 zł	wniosek do SKO z dnia 27.11.2009 roku	Wnioskodawca : Orbis S.A. Uczestnik: Prezydent Miasta Krakowa	Wniosek Orbis S.A. do SKO w Krakowie o ustalenie, że aktualizacja opłaty za użytkowanie wieczyste gruntu przy ul. Pawiej w Krakowie jest nieuzasadniona. Stan prawny bez zmian.

30. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

30.1. POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Główne obszary ryzyka, na które jest narażona Grupa Kapitałowa Orbis, to ryzyko zmian kursów walut oraz ryzyko stóp procentowych, wynikające ze zmienności na rynkach pieniężnym i kapitałowym i mające swoje odzwierciedlenie w bilansie oraz rachunku zysków i strat.

Grupa prowadzi jednolitą politykę zarządzania ryzykiem finansowym oraz stały monitoring obszarów ryzyka, wykorzystując dostępne strategie i mechanizmy w celu zminimalizowania ujemnych efektów zmienności rynku i zabezpieczenia przepływów pieniężnych.

Grupa ogranicza ryzyko finansowe (definiowane jako zmienność przepływów pieniężnych), jak również ryzyko związane ze zmiennością na rynkach pieniężnych i kapitałowych. Politykę tę realizuje w sposób opisany w poniższych punktach.

Narażanie się na dodatkowe ryzyka niezwiązane z zaakceptowaną działalnością biznesową uważa się za niewłaściwe.

Polityka i strategia zarządzania ryzykiem jest określona i monitorowana przez Zarząd Orbis S.A. Bieżące obowiązki w tym zakresie sprawują komórki merytoryczne Orbis S.A. oraz spółek Grupy.

30.2. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

Spółki Grupy Kapitałowej są narażone na ryzyko zmiany krótkoterminowych stóp procentowych stosowanych dla zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu, a także na zmiany długoterminowych stóp procentowych w przypadku zaciągania nowego lub refinansowania istniejącego zadłużenia.

Ryzyko stóp procentowych na koniec 2009 roku dotyczy zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek. Ryzyko to jest związane z możliwością zmiany stopy procentowej przy kolejnych naliczanych odsetkach od tych zobowiązań i wiąże się bezpośrednio z częstotliwością naliczania tych odsetek. Poniższa tabela prezentuje zobowiązania dotknięte tym ryzykiem na dzień 31 grudnia 2009 roku w podziale na przedziały wiekowe, odzwierciedlające częstotliwość możliwych zmian stopy procentowej:

Kredyt/Pożyczka	do 6 miesięcy	6-12 miesięcy	1-5 lat	powyżej 5 lat
Bank Handlowy w Warszawie SA i Societe Generale SA Oddział w Polsce (główni powołani organizatorzy) oraz Bank Zachodni WBK SA i Calyon (Organizatorzy)	282 755	0	0	0
Kredyt Bank S.A.	14 121	0	0	0
Societe Generale	22 964	0	0	0
Łączna wartość zobowiązań dotkniętych ryzykiem stóp procentowych	319 840	0	0	0

Oprocentowanie dla istniejącego zadłużenia Grupy Kapitałowej prezentowane jest w nocie 23. Kredyty i pożyczki.

Grupa analizuje wrażliwość stóp procentowych. Dla celów analizy brane są pod uwagę rzeczywiste stopy procentowe stosowane dla zaciągniętych kredytów i pożyczek, uwzględniając ich zmiany od dnia ich wprowadzenia. Grupa bada wpływ zmian stóp procentowych na rachunek zysków i strat. Bazując na wynikach przeprowadzonych symulacji, 10 pkt bazowych zmiany stóp procentowych w górę/dół mogłyby obniżyć/zwiększyć skonsolidowany wynik netto Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2009 roku o około 715 tys. zł.

30.3. RYZYKO WALUTOWE

Ryzyko zmian kursów walut w 2009 roku (głównie Euro) jest istotne dla spółek Grupy Kapitałowej Orbis z uwagi na:

- zawieranie w ramach podstawowej działalności operacyjnej kontraktów związanych ze sprzedażą usług hotelowych, których część denominowana jest w walutach obcych; dodatkowo w walutach obcych mogą być realizowane również zakupy związane z zaopatrzeniem,
- zawieranie w ramach działalności inwestycyjnej kontraktów realizowanych lub denominowanych w walutach obcych,
- zaciąganie kredytów walutowych lub denominowanych w walucie obcej.

Prezentacyjną walutą Grupy jest złoty. Jedyną spółką z Grupy, której walutą funkcjonalną nie jest złoty to UAB Hekon (LTL). Walutą funkcjonalną pozostałych spółek z Grupy jest złoty.

Grupa stara się przy zabezpieczaniu ekspozycji walutowej wykorzystywać w pierwszej kolejności mechanizm hedgingu naturalnego. Do zarządzania ryzykiem wykorzystuje również instrumenty pochodne, przy czym dopuszcza się stosowanie transakcji typu forward oraz swap, jak również strategii opcyjnych.

W 2009 roku Grupa nie wykorzystywała instrumentów pochodnych w celu ograniczenia ryzyka walutowego. Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń, ani nie wykorzystuje instrumentów finansowych w celach spekulacyjnych.

Grupa monitoruje zmiany kursu EUR, CHF, USD i GBP oraz analizuje możliwy wpływ tych zmian na osiągnięte obroty. Do analizy przyjmuje się średnie kursy waluty ogłaszane przez NBP dla każdego kwartału oraz przychody, w których ceny są ustalane w walucie. Szacujemy, że w przypadku wzrostu / spadku kursu EUR o 10 groszy przychody ze sprzedaży usług mogłyby wzrosnąć / spaść o około 1%. Różnice wywołane przez taki sam ruch na wartości CHF oraz GBP są nieistotne dla całości przychodów ze sprzedaży Grupy Kapitałowej.

30.4. RYZYKO CENOWE

Istnieją następujące czynniki ryzyka cenowego w działalności Grupy Kapitałowej Orbis.:

- konkurencja - rynek hotelarski w Polsce charakteryzuje się dużym przyrostem liczby pokoi, które zostały oddane do użytku w ostatnich latach, co spowodowało presję na ceny usług hotelowych. Rynek biur podróży jest wysoce rozdrobniony, co również nasila konkurencję w tym segmencie, szczególnie w segmencie turystyki wyjazdowej. Na rynku wynajmu samochodów, zarówno krótkoterminowym, jak i długoterminowym, działa wiele firm oferujących takie usługi, konkurujących ze sobą zarówno pod względem cen, jak i zakresem oferty. Konkurencja na rynku międzynarodowych autokarowych przewozów osobowych jest zróżnicowana zależnie od kraju docelowego,
- kondycja ekonomiczna rynku w Polsce i na świecie – rozwój gospodarczy stymuluje wzrost zainteresowania usługami hotelarskimi, przewozowymi i turystycznymi poprzez wzrost liczby podróży biznesowych i większą skłonność do podróży turystycznych,
- kursy walut - kurs EUR, CHF, USD, GBP do złotego jest ważnym czynnikiem ryzyka cenowego w działalności hotelowej, a także w turystyce przyjazdowej i wyjazdowej. Słaby kurs Euro w stosunku do polskiej waluty oznaczał zmniejszenie przychodów złotych z działalności hotelowej oraz z krótkoterminowego wynajmu samochodów.
- Ceny paliw – ceny oleju napędowego są czynnikiem ryzyka w działalności międzynarodowego autokarowego transportu osób.

Ryzyko cenowe jest minimalizowane poprzez realizację polityki aktywnego zarządzania dostępnością pokoi i zarządzania cenami (*yield management*). Nie jest możliwe przewidzenie wpływu na wyniki finansowe Grupy wystąpienia powyższego ryzyka.

30.5. RYZYKO KREDYTOWE

Ryzyko kredytowe, na które narażona jest Grupa Kapitałowa może wynikać z:

- ryzyka kredytowego wynikającego z wiarygodności kredytowej instytucji finansowych (banków/brokerów), stron lub pośredników umów zabezpieczających,
- wiarygodność kredytowa podmiotów, których papiery wartościowe Grupa nabywa lub w które inwestuje,
- wiarygodności kredytowej klientów korporacyjnych, co jednak z uwagi na brak znacznej koncentracji ryzyka kredytowego i duży udział stosunkowo niewielkich transakcji w całości obrotu nie wymaga stosowania specjalnych zabezpieczeń transakcji, poza monitoringiem kontrahentów pod kątem ich zdolności kredytowych.

W celu ograniczenia tego ryzyka Grupa współpracuje z renomowanymi bankami o dobrej pozycji finansowej oraz inwestuje w obligacje i certyfikaty depozytowe dużych podmiotów o silnym finansowym standingu (konieczność posiadania ratingu oraz gwarancji). W ocenie Grupy ryzyko dotyczące klientów nie odbiega od przeciętnego ryzyka kredytowego na polskim rynku.

Poniżej przedstawiona została tabela ratingów banków, z których usług korzysta Grupa:

Rating	Nazwa banku							
	Calyon S.A. Oddział w Polsce	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	Bank Pekao S.A.	Deutsche Bank AG	Bank Millenium S.A.	Bank Zachodni WBK S.A.	PKO BP S.A.	Societe Generale S.A.
Fitch ST	F1+		F2	F1+	F1+	F2		F1+
S&P ST	A-1+		A-2	A-1				A-1
Moody's ST	Prime-1	depoz. krótkoter m.w walucie krajowej: Prime- 2, depoz. krótkoter m.w walucie obcej: Prime-2	P-1	P-1	P-3	P-2	P-1	P-1
Fitch LT	AA-	perspektywa dla ratingu siły finansowej: negatywna	A-	AA-	A	BBB+		A+
S&P LT	AA-		A-	A+			BBBpi	A+
Moody's LT	Aa3	depoz. długoterm .w walucie krajowej: Baa1, depoz. długoterm .w walucie obcej: Baa1	A2	Aa1	Baa2	Baa2	A2	Aa2
Moody's		Sila finansowa: D+	Sila finansowa: C-	Sila finansowa: B	Sila finansowa: D	Sila finansowa: D+	Sila finansowa: C-	Sila finansowa: C+
Fitch Ratings			Ocena wsparcia: 1	Ocena wsparcia: 1	Ocena wsparcia: 1	Ocena wsparcia: 3	Ocena wsparcia: 2	Ocena wsparcia: 1

Banki, z którymi współpracuje Grupa Kapitałowa oraz kwoty zaciągniętych kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2009 roku można znaleźć w nocie 23. Kredyty i pożyczki.

Nie jest możliwe przewidzenie wpływu na wyniki finansowe Grupy Kapitałowej wystąpienia powyższego ryzyka.

30.6. RYZYKO ZWIĄZANE Z PŁYNNOŚCIĄ

Grupa Kapitałowa Orbis zabezpiecza płynność poprzez wykorzystanie kredytów i pożyczek zewnętrznych długoterminowych oraz posiadanie czynnych linii kredytowych w rachunku bieżącym.

Grupa Kapitałowa Orbis posiada niewykorzystane linie kredytowe w rachunku bieżącym w wysokości 78 419 tys. zł. W przypadku dużych inwestycji w ramach realizacji strategii rozwoju Grupa korzysta z linii kredytowej.

Prześciowo wolne środki pieniężne są lokowane w bezpieczne krótkoterminowe papiery dłużne, transakcje repo oraz lokaty bankowe o terminie zapadalności od 1 dnia do 3 miesięcy.

Grupa monitoruje płynność finansową bazując na kalkulacji stopy zadłużenia oraz wskaźnika bieżącej płynności.

Stopa zadłużenia jest obliczana jako iloraz zobowiązań ogółem oraz sumy pasywów.

Na koniec 2009 roku stopa zadłużenia zmalała, głównie na skutek spłaty kolejnej raty kredytu inwestycyjnego przez Orbis S.A.

Wskaźnik bieżącej płynności kalkulowany jest jako iloraz aktywów obrotowych oraz zobowiązań krótkoterminowych.

Wskaźnik bieżącej płynności kształtuje się na niskim poziomie. Na dzień 31.12.2009 roku Grupa Kapitałowa Orbis wykazuje zobowiązania obrotowe netto w wysokości 285 mln zł. Zdaniem Zarządu jednostki dominującej Grupy Orbis płynność finansowa jest zapewniona ze względu na fakt, iż w zobowiązaniach krótkoterminowych kwota ponad 14 mln zł to otrzymane przedpłaty na usługi turystyczne i hotelarskie, które w przyszłości powiększą przychody i wynik skonsolidowany Grupy, jako aktywa trwałe klasyfikowane do sprzedaży występują środki transportu wycofane z eksploatacji w działalności wynajmu krótkoterminowego i leasingu o wartości ponad 6 mln zł, które są aktywem stosunkowo płynnym, zaś wielkość niewykorzystanych linii kredytowych w Grupie wyniosła 78 mln zł (więcej informacji w notcie 23). Ponadto w zobowiązaniach z tytułu kredytów i pożyczek kwota 188 mln zł stanowi przyszłe zobowiązanie długoterminowe, które spółka dominująca Orbis S.A. była zobligowana była wymogami standardów rachunkowości (MSR 1) do chwilowego przeklasyfikowania do zobowiązań krótkoterminowych. Na mocy podpisanego w 2010 roku porozumienia z konsorcjum banków finansujących kredyt długoterminowy, powyższa kwota powróci do zobowiązań długoterminowych już w sprawozdaniu za I kwartał 2010. Po wyeliminowaniu powyższych wartości, wysokość wskaźnika bieżącej płynności przekracza 1,0 osiągając poziom gwarantujący bezpieczeństwo.

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Zobowiązania ogółem	522 926	689 279
Suma pasywów	2 355 477	2 496 037

Stopa zadłużenia	22,20%	27,61%
-------------------------	---------------	---------------

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Aktywa obrotowe	127 330	238 724
Zobowiązania krótkoterminowe	412 420	314 843
Wskaźnik bieżącej płynności	0,31	0,76

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2009 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Grupa prognozuje przyszłe przepływy z tytułu zobowiązań finansowych. Prognoza uwzględnia zobowiązania finansowe istniejące na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania. Dla przyszłych okresów odsetkowych przyjmuje się stopy procentowe aktualne na 31.12.2009. Odsetki i raty kredytów i pożyczek kwalifikowane są według dat płatności.

	poniżej 1 roku	1 rok do 3 lat	3 lata do 5 lat	powyżej 5 lat
Wydatki z tytułu kredytów i pożyczek	121 736	222 357		
Wydatki z tytułu zobowiązań handlowych	56 706			
Wydatki z tytułu zobowiązań innych	52 365	5 476	5 058	6 532
Wydatki razem	230 807	227 833	5 058	6 532

Kwoty zaprezentowane w tabeli powyżej są przedstawione w wartościach brutto (niezdyskontowanych).

31. PRZYSZŁE ZOBOWIĄZANIA INWESTYCYJNE

Na dzień 31 grudnia 2009 roku spółka Orbis S.A. posiadała niezafakturowane zobowiązania inwestycyjne wynikające z zawartych umów na łączną kwotę 43 666 tys. zł. Największa kwota w wysokości 40 mln dotyczy prac związanych z hotelem Novotel. Pozostała kwota dotyczy zawartych umów na modernizację istniejących już hoteli.

Na dzień bilansowy Grupa Kapitałowa Orbis Transport posiadała przyszłe zobowiązania umowne na kwotę 3 889 tys. zł z tytułu zamówień złożonych przez jednostkę dominującą na zakup samochodów dot. przyszłych kontraktów leasingowych.

32. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH (TRANSAKCJE)

W rozumieniu MSR 24 podmiotami powiązanymi z Grupą są członkowie kadry zarządzającej i nadzorującej oraz bliscy członkowie ich rodzin, spółki zależne i stowarzyszone nie objęte konsolidacją wymienione w nocie 1.4.2 oraz Accor S.A. (znaczący akcjonariusz) i podmioty z nim powiązane.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem Grupy miały miejsce następujące istotne transakcje z podmiotami powiązanymi:

Accor Polska Sp. z o.o. i pozostałe spółki Grupy Kapitałowej Accor

	przychody	koszty	należności	zobowiązania	nakłady inwestycyjne	stan zaliczek. - nakłady inv.	istotne tytuły
2009	1 454	20 085	418	5 305	3 570	0	opłata licencyjna, zarządzanie, dostęp do systemu rezerwacji, opłata gwarancyjna, korzyst. z aplikacji informatycznych, inwestycje
2008	1 933	20 415	525	5 445	8 044	1 267	opłata licencyjna, zarządzanie, dostęp do systemu rezerwacji, opłata gwarancyjna, korzyst. z aplikacji informatycznych, inwestycje

Grupa nie dokonywała transakcji odpłatnego i nieodpłatnego przeniesienia praw lub zobowiązań pomiędzy Grupą a podmiotami powiązanymi:

- członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Orbis S.A.
- małżonkami, krewnymi lub powinowatymi w linii prostej do drugiego stopnia członków Zarządu i Rady Nadzorczej Orbis S.A., podmiotów zależnych od Orbis S.A. i z nim stowarzyszonych,
- osobami związanymi z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Orbis S.A., podmiotów zależnych od Orbis S.A. i z nim stowarzyszonych.

32.1 WYNAGRODZENIE CZŁONKÓW ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ EMITENTA

	Orbis S.A.	jednostek podporządkowanych
Zarząd i Prokurenci		
Jean-Philippe Savoye	1 019	34
Ireneusz Węglowski	682	117
Yannick Yvon Rouvrais	701	211
Marcin Szewczykowski	707	303
Rada Nadzorcza		
Claude Moscheni	51	0
Jacek Kseń	46	0
Erez Boniel	53	0
Christian Karaoglanian	35	0
Artur Gabor	43	0
Elżbieta Czakiert	43	0
Jarosław Szymański	43	0
Andrzej Procajło	43	0
Yann Caillère	21	0
Marc Vieilledent	25	0
Michael Flaxman	25	0
Christophe Guillemot	28	0

32.2 PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY TOWARÓW I USŁUG

Wykazane poniżej wielkości dotyczą spółek zależnych i stowarzyszonych nie objętych konsolidacją wyspecyfikowanych w nocie 1.1.4, Orbis Casino Sp. z o.o. konsolidowanej metodą praw własności oraz Accor S.A.

	2009	2008
Przychody netto ze sprzedaży usług	6 064	9 342
- spółkom z grupy Accor	2 400	5 138
- jednostkom zależnym	58	487
- jednostkom stowarzyszonym	3 606	3 717
Przychody ze sprzedaży razem	6 064	9 342

32.3 ZAKUPY TOWARÓW I USŁUG

Wykazane poniżej wielkości dotyczą spółek zależnych i stowarzyszonych nie objętych konsolidacją wyspecyfikowanych w nocie 1.1.4, Orbis Casino Sp. z o.o. konsolidowanej metodą praw własności oraz Accor S.A.

	2009	2008
Koszty zakupu usług	25 828	18 951
- od spółek z grupy Accor	25 815	18 925
- od jednostek zależnych	13	26
Koszty zakupu towarów i usług razem	25 828	18 951

32.4 ROZRACHUNKI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2008
Należności z tytułu dostaw i usług	1 071	1 091
- od spółek grupy Accor S.A.	926	948
- od jednostek zależnych	117	109
- od jednostek stowarzyszonych	28	34
Pozostałe należności	252	1 169
- od spółek grupy Accor S.A.	0	1 166
- od jednostek zależnych	252	0
- od jednostek stowarzyszonych	0	3
Razem należności	1 323	2 260
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	5 306	5 502
- od spółek grupy Accor S.A.	5 306	5 502
Pozostałe zobowiązania	0	459
- od spółek grupy Accor S.A.	0	459
Zobowiązania wobec podatkowej grupy kapitałowej	0	26
- od jednostek zależnych	0	26
Razem zobowiązania	5 306	5 987

Zaprezentowane należności nie zostały objęte w badanym okresie odpisem aktualizującym.

33. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

- **Orbis S.A.** – dnia 6 stycznia 2010 roku Spółka zawarła transakcję sprzedaży wszystkich posiadanych udziałów w spółce zależnej PBP Orbis Sp. z o.o. Stronami umowy są Orbis S.A. jako sprzedający i Central European Tour Operator SARL jako kupujący. Zgodnie z umową, w dacie jej podpisania kupujący nabył 47% udziałów spółki PBP Orbis Sp. z o.o. Pozostałe 48,08% zostanie nabyte pod warunkiem uzyskania zgody Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na dokonanie koncentracji. (patrz raport bieżący nr 1/2010). W lutym 2010 roku Central European Tour Operator SARL uzyskał zgodę na zakup 95,08% akcji Orbis Travel. (www.uokik.gov.pl/aktualnosci „Cztery zgody” komunikat prasowy z 23 lutego 2010 roku). 26 marca 2010 roku spółka Orbis S.A. otrzymała zawiadomienie ze spółki PBP Sp. z o.o. , z którego wynika że spełniony został ostatni z warunków przewidzianych w umowie z dnia 6 stycznia 2010 roku determinujących transakcję sprzedaży pozostałych 48,08% udziałów posiadanych przez Orbis S.A. W związku z powyższym i faktem, że kupujący nabył 47% udziałów PBP Orbis Sp. z o.o. w dacie podpisania ww. umowy, wszystkie posiadane przez Orbis S.A. udziały w kapitale zakładowym PBP Orbis Sp. z o.o. zostały na mocy ww. umowy z 6 stycznia 2010 roku przeniesione na Central European Tour Operator SARL. (patrz raport bieżący nr 6/2010). 29 marca 2010 roku Orbis S.A. i Central European Tour Operator SARL podpisały

dokument będący finalnym porozumieniem potwierdzającym wykonanie przedmiotowej umowy i przeniesienie na Central European Tour Operator SARL w dniu 25 marca 2010 roku prawa własności do wszystkich nabytych od Orbis S.A. 95,08% udziałów w kapitale zakładowym PBP Orbis Sp. z o.o. (patrz raport bieżący nr 7/2010).

- **Orbis S.A.** – dnia 23 lutego 2010 roku Spółka podpisała aneks do umowy kredytów terminowych z konsorcjum banków finansujących kredyt inwestycyjny Orbis S.A. Na jego podstawie określono nowe korzystniejsze poziomy kowenantów kredytu oraz uaktualniono marżę i zlecono wycenę nieruchomości stanowiących zabezpieczenie kredytu. (patrz raport bieżący nr 5/2010).
- **Orbis Transport Sp. z o.o.** – dnia 26 stycznia 2010 roku Spółka podpisała aneks do umowy o kredyt w rachunku bieżącym zaciągnięty w Kredyt Bank S.A. Termin spłaty został przedłużony do 26 lutego 2010 roku. Dnia 25 lutego 2010 roku Spółka zawarła z Kredyt Bank S.A. kolejny aneks, który przedłuża termin spłaty kredytu obrotowego w rachunku bieżącym do 24 lutego 2011 roku.
- **Orbis S.A.** – w marcu 2010 roku dokonano rejestracji w KRS zmiany nazwy trzech spółek, w których Orbis S.A. posiada 100% udziałów w kapitale zakładowym:
 - w dniu 10 marca 2010 roku - zarejestrowano w KRS zmianę nazwy spółki z Orbis Travel Sp. z o.o. na Orbis Development Sp. z o.o.,
 - w dniu 11 marca 2010 roku - zarejestrowano w KRS zmianę nazwy spółki z Orbis Travel Incoming Sp. z o.o. na Orbis Incoming Sp. z o.o.,
 - w dniu 15 marca 2010 roku - zarejestrowano w KRS zmianę nazwy spółki z Orbis Travel Corporate Sp. z o.o. na Orbis Corporate Sp. z o.o.,

34. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Objaśnienia korekt wyniku w przepływach działalności operacyjnej.

Zmiany stanu zapasów i rezerw przedstawiona w rachunku przepływów pieniężnych jest równa bilansowej zmianie stanu.

	2009	2008
Bilansowa zmiana stanu należności	100 054	(34 616)
długoterminowe należności leasingowe	(880)	2 500
zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	(2 609)	(762)
zmiana stanu zaliczek na środki trwałe	(17 901)	(623)
zmiana stanu należności z tytułu sprzedaży nieruchomości	5 710	0
zmiana stanu należności z działalności zaniechanej (patrz pkt 6 niniejszego sprawozdania)	(16 179)	0
inne	1 962	(159)
Zmiana stanu w Cash Flow	70 157	(33 660)
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem pożyczek i kredytów	(43 358)	(11 857)
zobowiązania inwestycyjne	5 345	234
zobowiązania z tyt. leasingu	633	754
rozliczenia międzyokresowe	13 070	6 526
zmiana stanu zobowiązań z działalności zaniechanej (patrz pkt 6 niniejszego sprawozdania)	8 061	0
inne	(2 664)	1 759
Zmiana stanu w Cash Flow	(18 913)	(2 584)
Inne korekty	4 211	(10 151)
aktualizacja wartości aktywów trwałych	2 855	(10 035)
inne	1 356	(116)

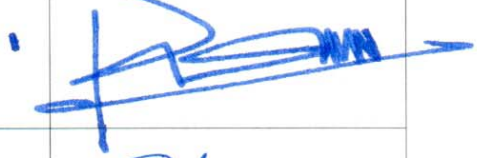
35. INNE INFORMACJE

W 2009 roku w spółkach Grupy Kapitałowej Orbis zostały przeprowadzone następujące kontrole podatkowe:

Spółka	organ kontrolujący	przedmiot kontroli	wynik kontroli
Orbis S.A.	Urząd Skarbowy	VAT	Zalecenia pokontrolne wykonane
Orbis S.A.	Państwowa Inspekcja Pracy	przestrzeganie Kodeksu Pracy, prawidłowość naliczania składek	Brak obciążeń karami, zalecenia pokontrolne wykonane lub są w trakcie realizacji
Orbis Transport Sp. z o.o.	Urząd Skarbowy	VAT	Zalecenia pokontrolne wykonane
PKS Tarnobrzeg Sp. z o.o.	Urząd Skarbowy	Vat	Nieprawidłowości nie stwierdzono
	Państwowy Inspektorat Sanitarny	sprawdzenie realizacji nakazów zawartych w decyzji z 2008 r.	Nieprawidłowości nie stwierdzono
	Państwowa Inspekcja Pracy	przestrzeganie Kodeksu Pracy	Brak obciążeń karami, zalecenia pokontrolne wykonane
	Prezydent miasta Tarnobrzeg, wydz. komunikacji	przestrzeganie prawa o ruchu drogowym	Nieprawidłowości nie stwierdzono
PKS Gdańsk Sp. z o.o.	ZUS	prawidłowość i rzetelność naliczania składek ZUS	Brak zaleceń pokontrolnych
	Państwowa Inspekcja Pracy	ocena stanu sanitarnego dworca PKS	Zalecenia pokontrolne wykonane lub są w trakcie realizacji

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe - 2009 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko / Funkcja	Podpis
2010.04.19	Jean-Philippe Savoye	Prezes Zarządu	
2010.04.19	Ireneusz Andrzej Węglowski	Wiceprezes Zarządu	
2010.04.19	Yannick Yvon Rouvrais	Członek Zarządu	
2010.04.19	Marcin Szewczykowski	Członek Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko / Funkcja	Podpis
2010.04.19	Marcin Szewczykowski	Członek Zarządu	